

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ О. А. Кузнецова

27 серпня 2019 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

Ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 «Середня освіта»

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

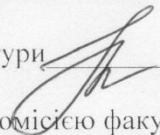
Миколаїв – 2019

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

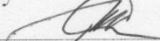
Родіонова Інна Григорівна, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат філологічних наук, доцент.

Програму схвалено на засіданні кафедри української мови і літератури
Протокол № 1 від «27» серпня 2019 року

Завідувачка кафедри української мови і літератури (Рускуліс Л. В.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією факультету педагогіки та психології

Протокол № __ від «27» серпня 2019 року

Голова навчально-методичної комісії (Чугусва І. С.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол № __ від «27» серпня 2019 року

Голова навчально-методичної комісії університету (Кузнецова О. А.)

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Історія української літератури» складена Родіоною І.Г. відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавраспеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є своєрідність українського літературного процесу різних періодів його розвитку, творчість репрезентативних митців.

Міждисциплінарні зв'язки: комплекс літературознавчих і мовознавчих дисциплін, історія, етнографія, психологія, філософія.

1. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Історія української літератури» є ознайомлення студентів з основними тенденціями розвитку українського літературного процесу, його кращими зразками різних періодів розвитку, акцентуючи на традиціях і новаторстві, відстежуючи загальнонаціональні тенденції розвитку літератури у зв'язках з іншими літературами; на конкретному матеріалі з'ясувати історичну змінюваність напрямів, жанрів і стилів, посилювати акцент щодо питань розвитку художньої свідомості, майстерності, зростання естетичного і морального потенціалу української літератури, сприйняття її в контексті світової культури.

1.2. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є поглибити знання студентів про основні етапи розвитку української літератури; засвоєння студентами фактичних відомостей з історії української літератури; вивчення жанрово-стильових та ідейно-художніх особливостей української літератури; з'ясування проблем розвитку української літературно-естетичної думки; закріпити знання літературознавчих понять; розкрити характерні особливості індивідуального стилю митців; вдосконалювати вміння студентів аналізувати й зіставляти художні твори та явища всього жанрово-видового спектру; забезпечити максимально повне володіння студентами фактичним матеріалом з курсу, а також їх термінологічну грамотність; формувати вміння та навички практики наукової роботи студентів під час виконання ними рефератів і доповідей з питань, відведених на самостійне опрацювання, тощо; розвивати художній смак і творчу уяву студентів.

1.3. Розуміння місця літературознавства у системі сучасної гуманітарної освіти, знання основ літературознавства для аналізу літературних явищ і процесів в українській та зарубіжній літературі; вміння використовувати професійно профільовані знання для аналізу й інтерпретації художнього, наукового тексту; здатність до пошуку, оцінювання, інтерпретації та синтезу наукової інформації, отриманої з різних джерел: спеціалізованої літератури, ЗМІ, перспективного педагогічного досвіду тощо; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

1.4. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

- здатність працювати самостійно, готовність удосконалювати й розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень;
- навички наукової організації праці і застосування їх у практичній діяльності; уміти працювати з довідковими джерелами, базами даних різного типу, здійснювати загальнонауковий пошук, аналіз першоджерел;
- вміння використовувати здобуті знання під час проведення прес-конференцій, «круглих столів», «літературних віталень», презентацій книг тощо;
- вміння творчо застосовувати набуті знання під час проходження педагогічної практики;
- цінування та повага різноманітності й мультикультурності;
- здатність генерувати нові ідеї.

II. Фахові:

- знання термінологічного апарату навчальної дисципліни;
- знання основних етапів розвитку української літератури, стильових тенденцій літературної

доби;

- уміння розкривати характерні особливості індивідуального стилю митця;
- знання закономірностей пошуків засобів художньої виразності, естетичних орієнтирів доби;
- уміння встановлювати співвідношення загальних явищ літературного процесу зі специфікою окремих видів та жанрів;
- здатність виявляти риси взаємовпливу в українському та світовому літературно-мистецькому процесі;
- уміння критично оцінювати набутий досвід із позицій сучасних досягнень методичної науки;
- здатність удосконалювати уявлення про оригінальну художню творчість та протилежні їй вияви, встановлювати характерні ознаки запозичення, наслідування і моделі власного шляху письменників;
- навички застосовувати різні аспекти літературознавчого аналізу;
- вміння виявляти риси взаємовпливу в українському та світовому літературно-мистецькому процесі.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 780 годин / 26 кредитів ECTS.

Програма навчальної дисципліни складається з таких кредитів:

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ (давня)

Кредит 1. Основні тенденції розвитку давньої української літератури.

Тема 1. Оригінальна і перекладна література Київської Русі. Загальнокультурні виміри становлення та розвитку давньої української літератури. Обсяг та періодизація давнього письменства. Особливості давньої літератури. Оригінальна й перекладна література Київської Русі. Історичні умови виникнення перекладної літератури, її специфічні риси. Жанрова своєрідність перекладної літератури Київської Русі. Біблія як літературна пам'ятка. Тематика та художні особливості «Велесової книги». Ідейно-художня своєрідність літописів княжої доби. «Повчання дітям» Володимира Мономаха. Паломницька література. «Моленіє» Данила Заточника.

Кредит 2. Ораторсько-проповідницька проза українського середньовіччя, її художня специфіка.

Тема 3. Літописання Київської Русі. Загальна характеристика ораторсько-проповідницької прози Київської Русі. Провідні жанри. Іларіон Київський – руський філософ, письменник, історик. Композиційні особливості «Слова про Закон і Благодать» Іларіона. Тематично-художня специфіка творчості Феодосія Печерського. Творчість Кирила Турівського та Клима Смолятича. Особливості ораторської прози. «Повість временних літ»: композиція та художньо-стильові особливості. Особливості характеротворення образу княгині Ольги. Народнопоетичні легенди та перекази в літописі, їх значення.

Тема 4. «Слово о полку Ігоревім». Історична основа літопису. Питання часу, місця написання та авторства твору. Образи «Слова о полку Ігоревім», засоби їх характеротворення. Сучасні дослідження і наукові гіпотези щодо пам'ятки.

Кредит 3. Українська література XIII – XVI ст.

Тема 5. Українська література пізнього Середньовіччя: джерела, система жанрів. Специфіка літератури пізнього Середньовіччя. Історичні умови розвитку літератури означеної епохи. Література другої половини XIII – середини XIV ст. Література другої половини XIV – XV ст. Проблеми дослідження літератури цього періоду.

Тема 6. Оригінальна й перекладна література пізнього Середньовіччя. Література «ожидовілих». Серапіон Володимирський, Григорій Цамблак як знакові постаті цієї доби. Паломницький жанр в українській літературі. Ігумен Данило – основоположник української паломницької літератури. Художня своєрідність пам'ятки «Києво-Печерський патерик». Українська латиномовна література.

Тема 7. Українська полемічно-публіцистична література кінця XVI ст.

Виникнення і розвиток полемічно-публіцистичної прози. Діяльність Герасима Смотрицького, Василя Суразького, Герасима Смотрицького Стефана Зизанія. Анонімні твори.

«Тренос» Мелетія Смотрицького. Літературна діяльність Іпатія Потія. Літературна спадщина І. Вишенського. Світогляд письменника, його особливості. Історична основа, проблематика «Послання до єпископів».

Кредит 4. Література XVII-XVIII століть.

Тема 8. Художній світ барокової поезії. Київські поетики та риторики. Панегірична поезія раннього бароко. Провідні жанри поезії: панегірик, елегія, епіграми. Художня своєрідність творів Герасима Смотрицького. Оплакувальні панегірики як жанровий різновид. Своєрідність твору Касіяна Саковича «Вірші на жалібний погреб...».

Тема 9. Проза та драматургія XVII – XVIII ст. Барокова ораторсько-проповідницька проза. Історичні умови розвитку літератури та культури. Нова проповідницька й публіцистична проза. Ораторсько-проповідницька проза. Використання українськими проповідниками стилю бароко, його характерних рис. І. Галятовський: біографічні відомості; творчі здобутки: трактат «Наука, або Спосіб зложення казання», збірка проповідей «Ключ розуміння». Лазар Баранович: суспільно-політичні погляди й літературна діяльність. Творчість Антонія Радивиловського.

Тема 10. Жанрово-тематичні особливості української драматургії XVII-XVIII ст. Ідейно-художня своєрідність драматургії. Інтермедії як форма драматичної творчості. Найдавніші драматичні твори – анонімні інтермедії до драми Якуба Гаватовича. Українська барокова драматургія XVII ст.: драма типу міраклів «Алексеї, человек Божий». П'єса «Слово о збуренню пекла». Особливості сюжету, тема й образи драми. Жанрово-тематичні особливості української драматургії XVIII ст. Історична драма Феофана Прокоповича «Володимир»: особливості характеротворення. Тематика й особливості поетики драми невідомого автора «Милість Божа». Барокова образність драми Георгія Кониського «Воскресеніє мертвих». Вертепна драма XVIII ст.

Кредит 5. Творчий доробок Г. Сковороди у контексті епохи.

Тема 11. Поетична творчість Г. Сковороди. Огляд життя і творчості. Загальна характеристика філософських поглядів та естетичних засад. Характеристика поетичної спадщини Г. Сковороди. Структура збірки «Сад божественних пісень», основні мотиви творів. Пейзажні вірші – нове явище тогочасної української літератури. Біблійна основа творів. Художні особливості пісень Г. Сковороди: ритмічна своєрідність, засоби сатири, особливості мови, алегорична і пряма мова, фольклорна закоріненість, риторичні вигуки і звертання.

Тема 12. Проза Г. Сковороди. Жанрова специфіка прози (трактат, діалог, притча, байка). Ідея спорідненої праці у філософському трактаті «Розмова, звана Алфавіт, чи Буквар світу». Збірка «Байки Харківські». Теоретичні погляди на байки та притчі в передмові до збірки. Художня трансформація філософських ідей у байках «Бджола і Шершень», «Зозуля і Дрізд». Притча «Вдячний Еродій». Педагогічні погляди Г. Сковороди. Теми та художні ідеї притч.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ (нова)

Кредит 6. Становлення нової української літератури (1798-1840-х рр.)

Тема 13. Нова українська література. Суспільно-історичні та культурні умови її становлення. Історико-літературні передумови творення нової української літератури. Національні основи нової української літератури, періодизація. Період становлення нової літератури. Традиції давньої української літератури (бурлескно-трагедійної, сатирично-гумористичної літератури та мемуарно-історичної прози). Доба Просвітництва як ідейно-естетичне явище XVIII – поч. XIX ст. Просвітительський реалізм – один із основних літературних напрямів, розвиток сентименталізму й преромантизму в межах Просвітництва. Зародження літературно-естетичної та літературно-критичної думки.

Тема 14. Іван Котляревський – зачинатель нової української літератури. Бурлескно-трагедійна поема «Енеїда» (1798). Ознаки просвітительського реалізму в поемі. Вплив «Енеїди» І.П. Котляревського на розвиток бурлескно-трагедійної поезії (анонімні твори «Вояж по Малій Росії...», «Малоросійські вірші...», «Вакула Чмир», твори Г. Кошиць-Квітницького, П. Данилевського, К. Пузини, П. Білецького-Носенка, К. Думитрашка, П. Кореницького, С. Александрова, Я. Кухаренка). Драматургія І.П. Котляревського. П'єса «Наталка Полтавка»

(1819). Особливості жанру. Характер конфлікту. Сценічне життя п'єси. Водевіль «Москаль-чарівник» (1819). Морально-етична суть конфлікту. Розвиток побутово-етнографічної драматургії («Побут Малоросії в першу половину XVIII століття» Р. Андрієвича, «Любка, або Сватання в с. Рихмах» П. Котлярова, «Простак» В. Гоголя); елементи романтизму в побутових п'єсах К. Тополі, Я. Кухаренка, С. Писаревського, К.-А. Гейнча. Балади П. Білецького-Носенка, роман «Зиновий Богдан Хмельницький»; поема «Горпинида, чи Вхоплена Прозерпина» (1818): жанрово-композиційна своєрідність твору, сюжетна основа поеми і художня традиція у репрезентації системи образів; характер зображення традицій та звичаїв українського народу. Літературна діяльність Петра Гулака-Артемівського. Переклади та переспіву творчості письменника: балади «Твардовський» і «Рибалка». Вірш-послання «Справжня Добрість» (1817).

Тема 15. Г. Квітка-Основ'яненко – перший прозаїк нової української літератури. Григорій Квітка-Основ'яненко – основоположник нової української прози. Повісті та оповідання бурлескно-реалістичного характеру («Конотопська відьма» (1836), «Салдацький патрет» (1833) та ін.) та сентиментально-реалістичні повісті письменника («Маруся» (1832), «Сердешна Оксана» (1838) та ін.). Т. Шевченко, П. Куліш, І. Франко та ін. про прозу Г. Квітки-Основ'яненка. Розширення тематичних горизонтів української драматургії та збагачення її художніми відкриттями Г. Ф. Квітки-Основ'яненка («Сватання на Гончарівці», 1835, «Шельменко-денщик», 1838 та ін.).

Кредит 7. Розвиток жанру байки на поч. XIX ст.

Тема 16. Національні особливості розвитку жанру байки. П. Білецький-Носенко – перший байкар нової української літератури. Педагогічно-просвітительська діяльність П. Білецького-Носенка. Фольклорна основа байок письменника та використання мандрівних байкарських сюжетів. Увага П. Білецького-Носенка до жанру байки-казки. Роль письменника в проведенні у художню творчість філософського потенціалу, збагачення сприйняття явищ життя сатиричним підходом та морально-етичними цінностями. Сильова модель просвітництва і риси романтизму в українській літературі доби: творчість Г. Квітки-Основ'яненка, М. Макаровського, П. Гулака-Артемівського, О. Сомова.

Тема 17. Байка – як визначальна частина творчості П. Гулака-Артемівського. Головні події у біографії митця. Загальна характеристика жанру байки; дефініція байки фольклорного походження та літературної байки. Джерела байкарських сюжетів. Заслуга Г. Сковороди як байкаря в українській літературній традиції. Кваліфікація байки згідно жанрового різновиду. П. Гулак-Артемівський як зачинатель жанру байки у новій українській літературі. Роль митця в поєднанні української та польської літературних традицій. Суть алегоричності і дидактики у байці «Пан та Собака» (1818 р.). Демократична позиція письменника у формуванні образів твору. Висміювання нерозважливого експериментаторства у байці «Солопій та Хівря, або Горох при дорозі» (1819 р.). Проблема міри як верховної мудрості у байці «Тюхтій і Чванько» (1819 р.). Тема свободи – як найвищої цінності життя – в байці П. Гулака-Артемівського «Дві пташки в клітці» (1819 р.).

Тема 18. Новаторство Є. Гребінки-байкаря. Життєвий шлях письменника, етапи його творчої діяльності. Значення виходу в світ «Малороссийских присказок», 1834 р., поетичних та прозових творів митця. Новаторство Є. Гребінки у жанрі байки. Пошук письменником гармонії між морально-етичною і суспільною візіями життя. Алогізм моралі в байці «Ведмежий суд»; тема відповідності закону правовій основі життя та морально-етичним чинникам у творі. Твір як програма суспільно-правового й індивідуального існування. Тема величч простоти в байці «Пшениця»; концепція доброчесності у творі. Пошук істинної цінності особистості у байці «Рожа да Хміль»; суть застереження дядькові Охріму в творі. Сміслова настанова образів Сонця і Вітру в байці Є. Гребінки «Сонце да Вітер». Пошук і розуміння людиною щастя в байці «Мірошник».

Кредит 8. Український романтизм 20-40-х рр. XIX століття.

Тема 19. Розвиток романтизму в Україні 20-40-х рр. XIX ст. Соціально-історичні передумови виникнення романтизму. Етапи розвитку романтизму в Україні та його стильові течії. Перше покоління Харківських романтиків. Діяльність літературного гуртка Ізмаїла Срезневського. Роль митців в утвердженні романтичного руху на поч. 20-х рр. XIX ст. (Орест та Ф. Євцькі, О.

Шпигоцький, І. Розковшенко). Друге покоління Харківських романтиків на зламі 1830-1840-х рр. (А. Метлинський, збірка «Думи і пісні та ще дещо», 1839 р., М.Костомаров зб. «Українські балади», 1839р. та «Вітка», 1840р.), тяжіння до ідеологічного осмислення історичної минувшини й сучасності, до протиставлення козацької героїки занепадові національного життя та історичної пам'яті в новочасну добу. Третє покоління Харківських романтиків виокремлюється у 40-ві роки ХІХ ст. (М.Петренко, Я.Щоголев, О.Корсун); інтимно-сповідальні традиції в ліриці. Виступи в альманасі «Сніп» (Харків, 1841). Продовження інтимно-сповідальних традицій харківських романтиків у творчості безпосередньо не зв'язаного з ними В.Забіли, тонкого лірика, автора популярних пісень-романсів на любовну тему. Романтична поезія, її найпоширеніші жанри й мотиви у творчості чільних представників (Л. Боровиковський, Є. Гребінка, В. Забіла, М. Петренко). Пісенна лірика поетів-романтиків (С. Писаревського, О. Шпигоцького, О. Афанасьева-Чужбинського, О. Корсуна).

Тема 20.Багатогранність творчої діяльності М. Костомарова – історика, поета, драматурга, прозаїка, фольклориста, літературного критика. Вплив на формування письменника представників тогочасного українського фольклорного й літературного процесу (П. Гулак-Артемівський, А. Метлинський, Г. Квітка-Основ'яненко, І. Срезневський та його романтично-літературний гурток). Синтез історії, фольклору та романтичної поезії. Загальний огляд історичної драматургії та прози М. Костомарова; уведення в систему жанрів національної драматургії історичної драми, романтичної трагедії («Сава Чалий, 1838, «Переяславська ніч», 1841). Здобутки М. Костомарова у збиранні народної творчості, вивченні народних звичаїв і побуту, в розвитку теоретичних засад народжуваної фольклористики, у виробленні на основі народної естетики літературної теорії нового українського письменства. Місце історичних романів, повістей та оповідань М. Костомарова в російській та українській літературі: художня якість, вірогідність відтворення історичних епох, характерів, побуту, вірність історичній правді.

Тема 21. Галицьке літературне відродження. Культурно-мистецьке відродження на західноукраїнських землях 30-40-х рр. Діяльність «Руської трійці». Джерела постання нової української літератури на західноукраїнських землях: преромантичні віяння; їхні іманентні ознаки – інтерес до своєї, «руської», історії, етнографії, захоплення манускриптами й давніми книгодруками, фольклором, пропаганда народної поезії як джерела естетичної насолоди, творчого натхнення й неперевершеного, на думку тогочасних популяризаторів, взірця для художньої літератури. Спрямування преромантичного руху проти диктату шкільного класицизму, що відбивав ідейні погляди й художні смаки переважно вищого духовенства. Основні ідеали альманаху «Русалка Дністровая» та естетична концепція гуртка «Руська трійця». Заклик «синів Русі» усвідомити власну національну ідентичність і гідність, повернутися обличчям до своєї історичної батьківщини, згуртуватися в боротьбі за її національне відродження, просвітити «руський» ум і прищепити «руському серцю» любов до «муз»; культивування «народного стилю», фольклоризму, етнографічного побутописання, утвердження національно-патріотичних почуттів, пробудження історичної пам'яті, поетизація народу, його звичаїв та обрядів, національної історії, рідної природи, самовираження автономної особистості, увага до індивідуальної людської долі. Три тематичні цикли в поезії М. Шашкевича: громадянська, історична, інтимна. Синтезування фольклорного і літературного первнів, органічне поєднання громадянських мотивів з інтимно-сповідальними інтонаціями. Оригінальна й перекладацька творчість. Легендарно-історична поема І. Вагилевича «Мадей», близькість до жанру народної героїчної балади; трактування проблеми вождя і народу в творі. Трагічні колізії любовного трикутника, душевні муки закоханих, проблема справжності почуттів і цілісності натур в романтичній баладі-казці «Жулин і Калина». Притчево-алегоричні вірші Я. Головацького; розкриття патріотичних почуттів ліричного героя у поезії. Втілення у творчості «Руської Трійці» (найвіразніше – у М. Шашкевича) трьох основних типів героя: романтично-історична постать ватажка народних мас, романтично-психологічний тип непересічної індивідуальності, яка страждає у пошуках особистого щастя, й просвітницько-романтичний тип сучасної освіченої молодого людини, яка прагне служити національно-культурному відродженню рідного народу.

Тема 22. Українські школи в польській та російських літературах. Історія і культура України крізь призму імперських дискурсів (російського та польського). Українська школа в російській літературі (Василь Наріжний, Василь Капніст, Орест Сомов, Олексій Петровський). Українські теми в польській літературі (Антоній Мальчевський, Богдан Залеський, Северин Гоцинський, Юліуш Словацький, Міхал Грабовський та Міхал Чайковський). Два світи М.Гоголя. Проблема Гоголя в українському літературознавстві. Романтичний характер, яскравий національний колорит збірки «Вечори на хуторі поблизу Диканьки». Змалювання героїчної історії України та її національних характерів у повісті «Тарас Бульба». Проза М. Гоголя як фактор формування нової української літератури. Характер оповіді (нарації) та тип оповідача (наратора) у творах Гоголя, його вплив на розвиток української прози.

Кредит 9. Шевченківський період в новій українській літературі.

Тема 23. Літературний процес 40-60 років XIX століття в контексті світової літератури. Утвердження критичного реалізму. Співіснування романтизму з реалізмом. Діяльність членів Кирило-Мефодіївського братства. Українська періодика. Журнал «Основа» як синтез українознавства початку 60-х років XIX століття. Значення «Черниговського листка». Громади початку 60-х рр.: географія, імена, програмна діяльність. Нові репресії щодо української культури. Валуєвський циркуляр 1863 р.

Тема 24. Т. Г. Шевченко – вершинна постать літературного процесу XIX століття, основоположник НУЛ. Перший період творчості (1837-1843). Основні мотиви ранньої творчості: роль поета в житті народу, пошуки іманентної сутності таланту; рання історична міфологізація як вираження національної туги за героїчним минулим; трагічна доля жінки-покритки, романтичні балади фольклорного походження. «Кобзар» 1840 року, його оцінка критиками. Історичні поеми. Життя і творчість періоду «трьох літ» (1843-1845). Історія створення рукописної збірки «Три літа». Сатиричні поеми «Сон», «Кавказ», «Послання...» та ін. і сучасна поетові суспільно-політична дійсність. Тематичне багатство сатиричних поем цього часу: викриття закомплексованості малоросійства, деспотичного ладу, засудження колоніальної політики Росії. Творчість періоду заслання. «Невольничча муза» Т. Шевченка (1847-1857): розмаїття змісту і форми лірики циклу «В казематі», поглиблений психологізм поезій. Викриття кричущих суперечностей феодально-кріпосницької дійсності, тема України, внутрішніх почувань арештанта у творах циклу. Людинознавча сутність «невольничої лірики». Огляд поетичної спадщини останніх років життя (1857-1861). Ключові мотиви періоду: громадянсько-політичний та медитативно-філософський. Творча постать Т. Шевченка у загальноєвропейському контексті. Багатогранність творчої діяльності митця.

Кредит 10. Прозаїки «Основи».

Тема 25. Пантелеймон Куліш: біографічна канва й науково-публіцистична діяльність. П. Куліш – провідна постать в літературному русі XIX ст. Своєрідність поглядів П. Куліша на історію України та українського козацтва. Роль П. Куліша у розвитку національної свідомості. Видання альманаху «Хата», журналу «Основа». Відбиття поглядів письменника в його чисельній літературно-критичній та публіцистичній спадщині. Оцінка діяльності П. Куліша сучасним літературознавством. Актуальність теорії «хутірної філософії». Поєднання елементів реалізму та романтизму в надбаннях письменника, тематична й художня спорідненість творів з античними, європейськими та східними літературами. Роман П. Куліша «Чорна рада» – перший український соціально-історичний роман. Проблематика малої прози: оповідання «Орися», «Гордовита пара», «Дівоче серце», «Сіра кобила». Тематична і жанрова різноманітність поезій митця. Збірки «Досвітки», «Дзвін». Афористичність поетичної мови, схильність до оздоблення творів епіграфами; ясність та чіткість художнього вислову (й у прозі також), й особливо у віршах, формулювання крилатих образних сентенцій, стислого й місткого вираження в кількох рядках чи словах власних поглядів, ідеалів, оцінок, характеристик і самохарактеристик, повчань тощо.

Тема 26. Жіноча проза. Участь Марка Вовчка в українській та російській періодиці й загалом мистецькому русі, перекладацька діяльність. Літературна інтерпретація дійсності в художній літературі. Українські оповідання та повісті письменниці – характерне явище переходу української прози від просвітницького реалізму до реалізму класичного. Заглиблення в психологію персонажів збірки Марка

Вовчка «Народні оповідання». Повість «Інститутка» – «одна з найкращих перлин нашої літератури» (І. Франко). Нова концепція людини у прозі пошевченківського періоду: розвиток національної свідомості, самоусвідомлення особистості; підвищення рівня суспільної визначеності характерів, їхньої протидії несприятливим обставинам. Романи й повісті Марка Вовчка кінця 60-70-х рр. як художнє розвінчання штучного «демократизму» панівних верств і показ становлення «нових людей», осмислення ролі та місця жінки в громадсько-політичному житті. Формування «нової жінки». «Фемінізм» як соціальний рух і художній пафос. Драматизм жіночої долі у творах Ганни Барвінок. Подолання дискурсу етнографічно-побутових нормативів у творчості письменниці.

Тема 27. Творчість О. Стороженка у літературному контексті 40-60-х рр. Біографія письменника та його творчість в оцінках українських літераторів. О. Стороженко як письменник «національно-історичної школи». Тематика, жанри малої прози письменника та її романтичний характер. Поділ малої прози на три групи: гумористичні оповідання, побудовані на історичних анекдотах; ілюстрації народних приповідок; історичні оповідання на кшталт оповідань-портретів (за М. Зеровим). Легендарно-міфологічна та історична основа твору «Марко Проклятий», його жанр та історія видання.

Тема 28. А. Свидницький як представник шістдесятників XIX ст. Життєвий і творчий шлях. Мотиви, інтонація, ритм і розмір поетичних творів, вплив на нього поезій Т. Шевченка. Прозова творчість. Цикл «Народні оповідання» як художнє розкриття культурних особливостей Поділля. Драматично загострені перипетії оповідань, проблеми моралі, честі, порядності, гуманізму. Виродження старосвітської попівської родини, викликане новими суспільно-економічними і культурно-історичними умовами 30-40-х років XIX ст. у романі «Люборацькі». Проблематика, жанр, сюжетно-композиційна характеристика твору.

Тема 29. Л. Глібов – байкар, поет-лірик, драматург, публіцист, видавець. Продовження української байкарської традиції. Зв'язок зі спадщиною європейського байкарства, ліризація жанру, зорієнтованість на широке реально-предметне зображення народного життя з пошуком у ньому «позитивного розуму». Ідейно-тематична спрямованість байок. Два періоди у творчості Л. Глібова. Поетична спадщина. Ліричні вірші російською і українською мовами. Мотиви кохання, роздуми над плинністю життя, минулістю кохання; зв'язок із українським фольклором.

Творчість С. Руданського. Продовження в ній попередніх традицій, народний погляд на суть соціальних взаємин, фольклорна основа творів. Історичні поеми. С. Руданський – творець жанру співомовки. Риси жанру, тематика, художні особливості. Творча оригінальність поета у жанрі гуморески: прискіплива художня спостережливість, відтворення динаміки ситуації, увага до характеристичності поведінки певного людського типу. Внесок С. Руданського в перекладацьку справу.

Тема 30. Життя і творчість Юрія Федьковича. Естетичні погляди, поетична спадщина, проза. Поєднання романтичних та реалістичних аспектів в творчому надбанні письменника. Індивідуально-психологічна проза: розкриття внутрішнього світу особистості, зосередження уваги на родинно-побутових взаєминах між людьми. Значний вплив на розвиток передової української літератури на Буковині. І. Франко про письменника.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ кін. XIX – поч. XX ст.

Кредит 11. Українська література на зламі XIX–XX ст.: передумови та етапи становлення.

Тема 31. Літературний процес в Україні кінця XIX – початку XX століття: полеміка між прихильниками народництва та модернізму, стильові течії модернізму, їх представники. Основні риси української літератури кінця XIX – початку XX ст.: активність вторгнення в суспільне життя; інтенсивність пошуків нового художнього методу; стильове і жанрове розмаїття. Вплив визвольного руху і революційної боротьби мас на ідейно-тематичний спектр і пафос літератури. Зростання національної свідомості українського народу. Загальне «оживлення» літературного процесу. Традиційні теми, пошуки їх нових обріїв. Активізація творчості вже сформованих представників реалістичної школи 70-90-х рр. Розширення тематичних обріїв української літератури, шукання нових прийомів узагальнення життєвого матеріалу, нових способів

організації сюжетів. Посилення викривального пафосу української літератури. Піднесення української поезії. Еволюція української демократичної прози. Антимілітаристське спрямування творів про Першу світову війну. Активні пошуки й експерименти на теренах синтезу мистецтв.

Експериментальна природа української драматургії кінця XIX – початку XX ст. Гостра філософська проблематика, подолання соціального побутовізму, становлення етнонаціонального різновиду «нової драми».

Тема 32. Зародження модернізму як нового світогляду й мистецького напрямку. Український літературний процес кінця XIX – початку XX ст. – яскраве мистецьке явище, відображення складної та бурхливої епохи. Дискусії щодо генези та природи раннього українського модернізму, співвідношення неоромантизму, символізму, імпресіонізму, неореалізму в українській літературі межі XIX – XX ст.

Кредит 12. Українська проза кінця XIX – поч. XX ст.

Тема 33. Творчість М. Коцюбинського – вершинне досягнення українського імпресіонізму. М. Коцюбинський – видатний український прозаїк межі XIX – XX століть. Життєвий і творчий шлях, засади формування світогляду митця, еволюція у ставленні до народництва. Рання творчість: гуманізм, стилістичні маркери народницької прози. Особливості ідіостилістики дитячих оповідань («Ялинка», «Харитя», «Маленький грішник»). Соціальна проблематика ранніх прозових творів («На віру», «П'ятизлотник», «Ціпов'яз», «Хо»). Автобіографічна психологічна характеристика в образі Тиховича («Для загального добра»). Елементи суміжних мистецтв (музика, живопис) у художніх творах («В путях шайтана», «На камені»). Оповідання «Лялечка». Перевага психологічного малюнку над подієвістю як жанрова ознака твору. Імпресіоністична досконалість творів «На камені», «Цвіт яблуні», «Невідомий», «Intermezzo». Текст як суцільна внутрішня рефлексія. Нові ідейно-естетичні функції пейзажу, портрета, інтер'єру. Епізодична конструкція фабули, суб'єктивна форма нарації. Модерна жанрова палітра творчості (етюд, акварель, лірико-драматична поема в прозі). Близькість до імпресіонізму К. Гамсуна. Оповідання «В дорозі». Полемічні акценти твору. Майстерність портретно-психологічної характеристики. Соціальна проблематика, специфічність образів. Еволюція позиції оповідача. Специфіка психологічного імпресіонізму письменника («Intermezzo»). Перехід до принципово нової форми художнього мислення. Твір як творчий маніфест. Ідейно-естетичні функції імпресіоністичного пейзажу. Побудова твору на «структурі переживання» (Ю. Кузнецов). Сміслові навантаження образів природи. Філософська основа твору. Індивідуально-психологічний та соціально-історичний аспекти імпресіоністичного мислення («Сміх», «Він іде», «Persona grata»). Реакція письменника на реальні події (чорносотенні погроми, репресії проти народовольців), протест проти них. Майстерність художньої деталі. Новела «Сон». Комбінований характер архітекtonіки. Актуалізація ролі високих духовних цінностей у суспільному житті. Повість «Тіні забутих предків» (1911). Синкретизм стильових тенденцій у повісті. Імпресіоністична трансформація фольклорного та міфологічного матеріалу. Філософське осмислення вічних істин. Оповідання «Коні не винні». Деталі-репліки як вузлові акценти відтворення психологічних станів героя. Персоніфікація художньої деталі. Сатиричні прийоми оповіді. Останні твори М. Коцюбинського («Хвала життю!», «На острові»). Гімн перемоги життя над смертю. Символічність образів. Елементи неоромантизму в новелах. «Школа» М. Коцюбинського в українській літературі, її традиції. Подальша доля імпресіонізму в українському письменстві: А. Головка, М. Івченко, В. Підмогильний, М. Хвильовий, Г. Косинка. Місце М. Коцюбинського в історії української літератури. Значення творчості.

Тема 34. Неоромантична проза Ольги Кобилянської. Життєвий і творчий шлях. Участь у феміністичному русі разом із Н. Кобринською, С. Окуневською. Вплив західноєвропейської літератури, філософії, зокрема Ф. Ніцше на формування літературно-естетичних поглядів О. Кобилянської. Тривалий період літературних спроб. Роль І. Франка, О. Маковея, М. Павлика у творчій долі письменниці. Рання творчість. Повісті «Людина» (1894), «Царівна» (1896) у контексті феміністичного дискурсу. Естетизація психологічного малюнку. Рецепція новаторських пошуків О. Кобилянської народницькою критикою (В. Щурат, І. Франко, С. Єфремов). Знайомство з Лесею Українкою, М. Старицьким, М. Лисенком. Твори О. Кобилянської 90-х рр. XIX ст. Нові ідеї, образи.

Модерна інтерпретація традиційних тем української літератури («За готар», «Битва», «Банк рустикальний»). Образи жінок-емансипанток та аристократок духу в малій прозі («Valse melancolique», «Природа», «Аристократка»). Нова концепція людини. Тонкий психологічний малюнок інтелектуального світу героїні і «культура серця». Неоромантична стильова домінанта. Повість «Земля» (1902). Зразок синкретичної стильової інтерпретації «вічної» теми. Трансформація біблійної символіки. Реалістична соціальна основа твору. Відгук на повість (С. Єфремов, І.Франко, Леся Українка, В.Стефаник, М.Коцюбинський). Збірка новел і нарисів «До світа» (1905), повісті «Ніоба», «Через кладку» (1905), «За ситуаціями» (1913) – протест проти беззмістовного існування жінок-інтелігенток у патріархальному середовищі. Новий етап актуалізації у прозі феміністичних мотивів. Неоромантичний дискурс повісті «У неділю рано зілля копала...» (1909). Фольклорна основа твору. Особливості жанру, композиції, система образів. Антивоєнні твори О.Кобилянської. Гуманістична концепція зображення людських доль в антисвіті війни: «Лист засудженого на смерть вояка до своєї жінки», «Назустріч долі», «Юда». Реалізація національної ідеї в романі «Апостол черні» (1926). Творчість О.Кобилянської в контексті розвитку літературного процесу в Західній Україні в 10-30-х рр. ХХ ст. Сучасний стан дослідження творчості письменниці. Постмодерний дискурс рецепції творчості.

Тема 35. Неореалістичні тенденції у прозі та драматургії Володимира Винниченка. В. Винниченко – письменник, політик, громадський діяч, видатний прозаїк і драматург. Участь у революційному русі початку 1900-х рр. Перші кроки в літературі. Збірка новел «Краса і сила» (1906). Публіцистична діяльність. Новаторство прози. Утвердження неореалізму як індивідуальної стильової домінанти. Особливості поетики малої прози («Студент», «Зіна», «Солдатики», «Голота», «Раб краси», «Малорос-європеєць», «Контрасти», «Біля машини»). Тематична, проблемна, образна насиченість малої прози. Соціально-критичний пафос. Відгуки І.Франка, Лесі Українки, М.Коцюбинського про малу прозу В.Винниченка. Демократична і гуманістична спрямованість творчості. Відхід від застарілих літературних стереотипів. Глибокий психологізм розкриття внутрішнього світу героїв, повнота художнього аналізу («Хто ворог?», «Голод», «На пристані», «Талісман»). Твори В.Винниченка про дітей. Збірка «Намисто» (1923). Сюжетні лінії, система образів, портретно-психологічні характеристики, глибоке проникнення у внутрішній світ дитини («Федько-халамидник», «Кумедія з Костем»). Сучасне прочитання малої прози письменника. Романістика В. Винниченка. Жанрові модифікації романів. Своєрідність композиційної структури, ідейно-тематичне спрямування («Чесність з собою», 1911; «Рівновага» 1912; «Записки Кирпатого Мефістофеля», 1916; «Хочу!», 1916). Сюжетні та психологічні колізії. Теорія «чесності з собою» та її реалізація у романістиці. Характер художніх узагальнень. Утопічно-пригодницькі романи («Сонячна машина» 1921-1924; «Нова заповідь», 1931-1933; «Вічний імператив», 1936; «Лепрозорій», 1938; «Слово за тобою, Сталіне!», 1950). Політичні інвективи. Антитоталітарний пафос роману «Слово за тобою, Сталіне!». Соціальна проблематика творів. Майстерність характеротворення. Портретно-психологічна деталь. Філософія «конкордизму» як складова ідейно-композиційної структури романів. Рецепція романістики критикою (М.Зеров, О.Білецький, Г.Костюк, С. Погорілий). Постмодерний дискурс дослідження. Драматургія: жанрова палітра (психологічна драма, комедія). Система морально-етичних конфліктів у драмах «Чорна Пантера і Білий Медвідь» (1911), «Гріх» (1919), «Закон» (1923). Своєрідність інтерпретації соціальних проблем у творах «Щаблі життя», «Великий Молох» (обидва – 1907), «Брехня» (1910), «Молода кров» (1913), «Пригвожені» (1915). Ідея національного відродження у драмі «Між двох сил» (1919). Стильова та філософська основа драматургії В.Винниченка. Публіцистика. Художня своєрідність політичного памфлету «Відродження нації». Щоденники. В. Винниченко у критиці та спогадах. Місце письменника в історії української літератури і культури. Сучасне літературознавство про творчість В.Винниченка.

Кредит 13. Творчість представників «Покутської трійці».

Тема 36. Традиції і новаторство в українській прозі кін. ХІХ – поч. ХХ ст. Творчість В. Стефаніка та ін. представників «Покутської трійці» (Л. Мартович, Марко Черемшина). Життя і творчість В. Стефаніка – видатного новеліста, представника експресіоністичної школи в

українській літературі. Період творчих шукань, формування ідейно-естетичних поглядів. Співпраця з Л. Мартовичем («Нечитальник», «Лумера»). Публіцистична творчість. Апробація в публіцистиці тематики і проблематики, надалі розвиненої у прозі. «Поезії в прозі» – перша спроба модерного відображення дійсності («Городчик до бога ридав», «Раненько чесала волосся», «Амбіції» («Самому собі»). Збірка новел «Синя книжечка» (1899). Проблематика, поетика. Збірки «Камінний хрест» (1900), «Дорога» (1901), «Моє слово» (1905). Жанрова специфіка новел. Тематична палітра. Експресіоністична стильова домінанта. Спроба імпресіоністичних проєкцій у творах «Моє слово», «Дорога». Новели 1916-1933 рр. Збірка «Земля» (1926). Експресія антивоєнної прози. Національно-патріотичне піднесення галицької молоді (новели «Марія», «Сини»). Автобіографічні твори письменника, спогади («Вечірня година», «Давня мелодія», «Каменярі», «Серце», «Марко Черемшина»). Твори В. Стефаника в кіномистецтві та в контексті світової новелістики.

Тема 37. Життєвий і творчий шлях Леся Мартовича. Розвиток традицій реалістичної сатири, галицьке село в зображенні письменника. Збірки «Нечитальник» (1900), «Хитрий Панько» (1903), «Стрибожий дарунок» та інші оповідання (1905). Продовження реалістичної традиції української прози 2-ої половини XIX ст. Актуальна соціальна проблематика, тематичне розмаїття сатиричних малюнків. Психологічні колізії в оповіданнях. Жанр сатиричного памфлету у творчості письменника («Винайдений рукопис про руський край»), його сатиричні твори в контексті літературної традиції Західної України (І. Франко, А. Крушельницький, В. Стефаник). Повість «Забобон» (1911). Викривальний пафос твору. Масштабна картина життя Галичини напередодні I Світової війни. Місце творчості Л. Мартовича в контексті українського літературного процесу кінця XIX – початку XX ст. Основні риси індивідуального стилю Л. Мартовича.

Тема 38. Марко Черемшина (І.Ю. Семанюк) – талановитий і самобутній західноукраїнський новеліст. Життя і творчість. Перші літературні спроби – поезії, драматургія. Цикл поезій у прозі «Листки». Спроба символістського потрактування актуальних соціальних тем. Алегоричність, фольклорна образність, ускладнена асоціативність творів. Перша збірка «Карби» (1901). Принцип композиції. Новела як фрагмент цілісної мозаїки збірки. Життя Гуцульщини, поневоленої цісарською Австрією. Драматизм людських доль у новелах. Збірка «Село вигибає» (1928). Концепція зображення I Світової війни у творах письменника. Правда розповідь про страшне воєнне лихоліття. Стильові особливості творів. Етнографізм оповідань. Ліризм, доброзичливий гумор, використання гуцульських співанок. Нова історична ситуація на теренах Західної України та її рецепція у прозі письменника. Збірка новел «Верховина» (1929). Показ життя Гуцульщини під час польсько-шляхетської окупації. Художня довершеність оповідання «Верховина». Трагізм людських доль в оповіданнях «Анюта», «Ласка», «Писанки». Значення творчості Марка Черемшини. Самобутність таланту.

Кредит 14. Оновлення української поезії та драматургії в кінці XIX - початку XX століття.

Тема 39. Творча постать Лесі Українки в контексті української поезії та драматургії. Життєвий шлях видатної української поетеси, драматурга, перекладача, критика. Світоглядні засади творчості. Формування теоретичних положень модерного мистецтва. Неоромантичний дискурс творчості. Леся Українка як теоретик неоромантизму. Перша збірка поезій «На крилах пісень» (1893). Збірка «Думи і мрії» (1899). Ліро-епічні твори. «Давня казка», «Роберт Брюс, король шотландський», «Одно слово». Філософське осмислення ролі поетичного слова, взаємин вождя і народу. Морально-етичні проблеми в поемах «Віла-посестра», «Ізоolda Білорука». Поезія 1900-х років як відгук на світоглядну кризу доби. Модернізм як пошук виходу із кризи. Збірка «Відгуки» (1902). Біблійні та античні мотиви поезії. Спроба європеїзації української літератури. Мотив національної неволі як домінантний у драматургії. Переосмислення біблійних та міфологічних сюжетів («Одержима», 1901; «Вавилонський полон», 1903; «На руїнах», 1904). Драма ідей Лесі Українки («У пуші», 1909; «Лісова пісня», 1911; «Камінний господар», 1912). Міфологічні та світові сюжети драматургії («Кассандра», 1907). Античність як уособлення моделі західноєвропейської цивілізації («Руфін і Прісцилла», 1908). Ідея національної свободи в системі

філософських поглядів Лесі Українки («В катакомбах», 1905; «Руфін і Прісцилла», «У пущі»). Неоромантична мистецька модель («Лісова пісня»). Леся Українка як творець нових жанрових форм драматургії. Творчий доробок Лесі Українки в контексті літературного процесу ХХ ст. Вплив на розвиток українського письменства.

Кредит 15. Розвиток українського символізму кін. ХІХ – поч. ХХ ст.

Тема 40. Творчість представників «Молодої Музи». Виникнення літературного угруповання «Молода Муза» (1907-1909 рр.): М. Яцків, В. Пачовський, П. Карманський, Б. Лепкий, С. Твердохліб, О. Луцький. Позиція І. Франка щодо творчості «молодомузівців». Полярність теоретичних засад символістів та принципів наукового реалізму й реальної критики. Стаття І. Франка «Маніфест «Молодої Музи» (1907) як відгук на статтю О. Луцького «Молода Муза» та виступ проти концепції символістів, що передбачає перехід до невиражального, містичного. Звинувачення «молодомузівців» у нехтуванні національною традицією. Естетична концепція «Молодої Музи». Символістська творчість М. Яцківа: ідея романтичної краси як містичного жаху. Поєднання елементів символізму з натуралістичною оголеністю зображення відворотних сцен, з образністю, що стоїть на межі сюрреалізму. Поезія «болу» П. Карманського. Перша зб. «З теки самовбивці» (1899). Основні мотиви: проблема людського духу й людської етики, контрасти й конфлікти добра і зла, права й обов'язку, туга й скорбота, розпука й безнадія від картин людського горя. Поліфонічність збірки «Пливем по морю тьми». Поет національної ідеї В. Пачовський. Оригінальність і своєрідність стилю: поєднання фольклорної образності з європейською поезією. «Розсипані перли» (1901) – подія в літературному житті початку століття. Єдина тема – тема кохання. Еротичні мотиви у збірках «На стоці гір» і «Ладі і Марені – терновий огонь мій...» (1912). Акцентована музичність В. Пачовського – предтеча музичного симфонізму П. Тичини.

Тема 41. Символістські тенденції у творчості О.Олеся, М. Вороного, Б. Лепкого. Творчий шлях О. Олеся – поета, драматурга, перекладача. Формування світогляду та естетичні засади творчості. Перша збірка поезій «З журбою радість обнялась» (1907), її мотиви, жанрова палітра. Назва збірки як ключ до усвідомлення домінантних мотивів ранньої поезії. Відгуки І. Франка, М. Рильського про ранню творчість О.Олеся. Збірки 1911-1917 рр. («Поезія. Книга II», «Поезія. Книга III» та ін.). Неоромантичні мотиви конфлікту між духовним і буденним. Творчість Олеся в контексті антитези «народництво-модернізм». Стаття В. Петрова «Проблема Олеся». Драматургія О.Олеся й естетика символізму («По дорозі в казку»). Філософські парадигми драматичних етюдів. Комплекс морально-етичних проблем у драматургії. Творчість періоду еміграції (1919-1944). Основні мотиви творів. Поетична інтерпретація народних казок. Перекладацька діяльність. Поетика творчості. Музичність як одна з основних рис індивідуального стилю. Романи О. Олеся (композитори С.Людкевич, К. Стеценко, М.Лисенко, Я.Степовий). Доля творів О.Олеся в Україні. Місце поета в історії української літератури ХХ ст. Європейський контекст творчості.

Біографічні відомості про Б. Лепкого – поета, прозаїка, перекладача, літературознавця, видавця, педагога, художника. Формування світогляду. Участь у львівському літературному угрупованні «Молода муза». Спількування з Ф. Колесою, І. Франком, В. Стефаником, О. Кобилянською, М. Коцюбинським, В. Пачовським, П. Карманським та ін. Збірки поезій «Стрічки» (1901), «Листки падають», «Осінь» (обидві – 1902), «На чужині» (1904), «З глибин душі» (1905), «Для ідеї» (1911), «З-над моря» (1913) «Доля» (1917) та ін. Жанрова палітра поезій. Меланхолійні медитації Соціальні мотиви, елегійні настрої в циклі «Осінь симфонія». Пейзажна (цикл «Над рікою») та інтимна (цикл «Весна») лірика. Ностальгічні мотиви поезії, проблема еміграції у творах («Журавлі»). Картини війни в поемі «Буря», циклах «Листки Катрусі» і «В лазареті». Трагізм народної долі в поемі «Ноктюрн». Апокаліптичні візії воєнної дійсності («Весна 1915-го»). Фольклорна і біблійна символіка у творах. Громадянський пафос віршів. Рання проза Б. Лепкого. Книги оповідань «З села» (1898), «Оповідання», «Щаслива година» (обидві – 1901), «В глухім куті» (1903), «По дорозі життя» (1905), «Кидаю слова» (1911) та ін. Елементи імпресіоністичної поетики у прозі її лірична настроєвість. Домінування селянської тематики, її лірична настроєвість. Відгуки І. Франка на творчість письменника. Проза 20 – 30-х рр. Жанрова різноманітність. Ліризм як характерна ознака індивідуального стилю. Оповідання і новели з життя

селян і священників («Медвідь», «Дочекався», «Пачкар», ін.). Драматизм оповіді. Повісті з сучасного автору життя «Веселка над пустирем», «Зірка» (обидві – 1929). Історичні повісті «Сотниківна» (1927), «Вадим» (1930), «Крутіж» (1941). Панорама українського життя XVII – XVIII ст. у пенталогії «Мазепа»: повісті «Мотря», «Не вбивай» (обидві – 1926), «Батурин» (1927), «Полтава» (1928 – 1929), «З-під Полтави до Бендер» (1955). Романтичний образ гетьмана І.Мазепи – державного діяча-патріота і людини. Ідея державності України у творі. Одіозні оцінки «Мазепи» в радянському літературознавстві, перегляд їх сучасними дослідниками. Книги спогадів «Казка мого життя. Крегулець» (1936). «Три портрети. Франко-Стефаник-Оркан» (1937), «Казка мого життя. Бережани» (1941). Літературознавчі праці. Перекладацька діяльність. Значення творчості митця.

М. Вороний – поет, перекладач, театрознавець. Трагічний життєвий шлях. Робота в часописах, театральна діяльність. Поетичні альманахи 1900-х років («З-над хмар і долин», «За красою»). Роль М. Вороного у формуванні нового естетичного простору. Поезія М. Вороного як реалізація світоглядних та естетичних позицій. Збірки «Ліричні поезії» (1911), «В сяйві мрій» (1913), «Поезії» (1920 і 1928). Обстоювання естетичних засад символізму М. Вороним. Видання альманаху «З-над хмар і долин» (1903), орієнтація на творення високохудожнього мистецтва, ідея цілісної особистості М. Вороного як прояв аристократизму духу. Поетичні цикли «Разок намиста», «За брамою раю», «Гротески». Урбаністичні мотиви в ліриці поета. Загальносвітові теми, філософські питання у збірках «Ліричні поезії» (1911), «В сяйві мрій» (1913), «Поезії» (1929). Творчість М. Вороного в літературно-критичному дискурсі. І.Франко, О. Білецький про творчість письменника. Постмодерна рецепція творчості. Творчий доробок М. Вороного в літературному процесі ХХ ст.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ХХ ст. (перша половина)

Кредит 16. Літературна дійсність 20-30-х років ХХ ст. у контексті національного та соціального життя.

Тема 42. «Український ренесанс» 20 рр.: епоха надій, пошуків та експериментів. Нові межі літературного процесу в умовах новітньої естетичної стратегії. Проблема самоідентифікації письменства: метаморфози модернізму. Авангардистські та модерністські течії в українській літературі (футуризм, конструктивізм, експресіонізм, імпресіонізм, сюрреалізм, символізм, неоромантизм), їхнє значення у подоланні народницьких тенденцій. Характеристика літературних угруповань та організацій («Гарт», «Плуг», «Ланка» – МАРС, київська «неокласика», ВАПЛІТЕ, Аспіс, Аспанфут, «Авангард», ВУСПП, «Молодняк», «Спілка революційних письменників Західної України»). Періодика: «Мистецтво», «Шляхи мистецтва», «Червоний шлях», «Життя і Революція», «Плужанин», «Гарт», «Молодняк», «Універсальний журнал», «Нова генерація», «Гроно», «Жовтень», «Арена», «Літературний ярмарок». Вульгарно-соціологічна критика. Пролеткультівський синдром, рефлексії «боротьбизму». Політика «українізації». Літературна дискусія 1925-1928 рр.: порушення націотворчих проблем; концептуалізація «психологічної Європи»; «азіатський ренесанс» і «романтика вітаїзму». Роль М. Хвильового у перебізі дискусії. Літературно-публіцистичні статті «Камо грядеши», «Думки проти течії», «Апологети писаризму», «Україна чи Малоросія» як реакція на викривлену дійсність. Заява групи комуністів членів ВАПЛІТЕ.

Тема 43. Українське письменство в умовах більшовицького терору. Література і тоталітаризм (1930-1940 рр.). Виникнення поняття «Розстріляне Відродження». Процес СВУ. Репресивні заходи влади проти творчої інтелігенції та їх наслідки для української літератури й театру. Створення Спілки радянських письменників (1934), її роль у літературному житті в Україні. Запровадження «соціалістичного реалізму». Узаконення репресій. Перетворення впокорених радянською владою письменників на «класиків соціалістичного реалізму» (П. Тичина, М. Рильський, В. Сосюра, М. Бажан, Ю. Яновський та ін.). «Адекватна» відповідь О. Корнійчука на запити «соцреалізму». Драма в контексті соціального замовлення: І. Микитенко. Набутки історичної, історико-біографічної та історико-революційної прози у 30-х рр. («Людолови» З. Тулуб, «Вершники» Ю. Яновського, «Гроза» А. Шияна, «Мати» А. Головка та ін.). Поява т. зв.

виробничої прози. Досягнення пригодницької та науково-фантастичної прози («Господарство доктора Гальванеску» Ю. Смолича, «Аргонавти всесвіту» В. Владка, «Шхуна «Колумб» М. Трублаїні тощо).

Кредит 17. Ідейно-естетичні пошуки української поезії 20-х – початку 30-х років.

Тема 44. Український символізм як перехідний стиль доби.

Національні джерела українського символізму. Його особливості в поезіях чільних репрезентантів (Яків Савченко, Дмитро Загул). Спроби організаційного оформлення символістів («Біла студія», «Музагет»). П. Тичина як найбільший модерніст початку ХХ ст. Оптимістичний характер ранньої творчості поета. Збірка «Сонячні кларнети» (1918) - епохальне явище української поезії початку ХХ ст. Поняття «кларнетизм» (Ю. Лавріненко). Художнє осмислення національного пробудження в ліричній поемі «Золотий гомін». Риси модернізму у змалюванні трагічної долі України. Використання біблійних образів у циклі «Скорбна мати». Гуманістичний пафос збірки «Замість сонетів і октав» (1920), осуд насильства й братовбивств роки революційних зрушень та громадянської війни. Надмірна соціологізація в художньому трактуванні життєвих явищ у наступних збірках «Плуг» (1920) та «Вітер з України» (1924). Новаторський характер поезії П. Тичини. Оцінка творчості поета у критиці та літературознавстві. В. Стус про творчість П. Тичини («Феномен доби»).

Тема 45. Український неоромантизм 20-х-поч. 30-х рр. Основні риси, національний пафос шукань В. Сосюри, О. Влизька, М. Бажана. Творчість В. Сосюри. Героїка революційної боротьби в ранніх поетичних збірках «Поезії» (1921), «Червона зима» (1922), «Осінні зорі» (1924), «Сьогодні» (1925) та ін. Історико-романтична поема «Мазепа» (1929), її патріотичний зміст, філософське осмислення історичного минулого України, проблема вождя і народу. Інтимна лірика поета, майстерність автора у відтворенні внутрішнього світу ліричного героя. Патріотичні мотиви в ліриці періоду Другої світової війни. Роман «Третя Рота» і поема «Розстріляне безсмертя» про трагічну історію України і власну драму автора в період тоталітарного режиму.

Тема 46. Київська школа «неокласики». Органічне поєднання традицій класики із модерними творчими пошуками «неокласиків». М. Зеров – теоретик української «неокласики», видатний майстер поетичного слова, перекладач, історик літератури. Збірка «Камена» (1924) як зразок високих орієнтирів та відданості давньоримським кумирам, французьким парнасцям. Грунтовні дослідження М. Зерова-літературознавця і критика, перекладна творчість поета. Життєвий і творчий шлях М. Рильського, поета, перекладача, критика, мистецтвознавця. Пошук гармонії та краси в житті й природі, осмислення культурної історії людства, античні образи й мотиви, проблеми мистецтва в потрактуванні поета. Збірки неокласичного періоду: «На білих остовах» (1910), «Під осінніми зорями» (1918), «Синя далечінь» (1922), «Крізь бурю і сніг» (1925), «Тринадцята весна» (1926) та ін. Особливості стилю М. Рильського. Висока художня майстерність П. Филиповича. Біографія, поетична спадщина (збірки «Земля і вітер» (1922), «Простір» (1925): філософські мотиви, довершеність поетичних форм. Творча еволюція від символізму до неокласики М. Драй-Хмари. Біографічні відомості. Літературна творчість (збірка «Проростень» (1926), неопублікована збірка «Сонячні марші»). Творча еволюція, відродження українського сонету. Історія сонету «Лебеді». Літературознавчий доробок. Переклади. Доля і творчість Юрія Клена. Перекладацька діяльність і оригінальна літературна творчість. Поема «Прокляті роки» (1937), новітня епопея «Попіл імперій» (1947). Збірка «Каравели» (1943). В. Домонтович єдиний прозаїк у гроні «неокласиків».

Тема 47. Український авангардизм. Нова концепція світу й культури в маніфестах та програмах. Роль Михайля Семенка в культивуванні футуризму. Поет-експериментатор, впроваджувач авангардних тенденцій в українській ліриці 20-х років. Протиставлення традиційній «сільській» тематиці урбаністичного кола тем. Змістова новизна, деструкція традиційної форми вірша (збірки «Prelude», «Дерзання», «Кверофутуризм», 1913-1914 рр.). Етапи еволюції футуризму. Нова Генерація із псевдохудожньою поезією з її ілюстрацією політики компартії. Розгубленість маніфестів і літературної творчості футуристів. В. Поліщук – талановитий представник конструктивізму як одного з відгалужень українського авангардизму, майстерне володіння верлібром («На мавський Великдень»).

Є. Плужник – майстер ліричних медитацій-роздумів про драматичні сторони тогочасної дійсності, кривавий терор революції. Історіософські мотиви у поглядах на минуле і сучасне життя; своєрідність пейзажної лірики та новаторство інтимної (утвердження у символічних образах вічної краси кохання). Екзистенціальна природа світосприйняття. Новаторський внесок поета-експресіоніста в українську поезію 20-х рр. (зб. «Дні» (1926), «Рання осінь» (1927), «Рівновага» (1943). Драматична дійсність у художньому світі поета («Розстрільний цикл»). Мотиви, образи, поетика. Стильова еволюція від імпресіонізму до неоромантизму й неокласики. Гуманістична концепція поеми «Галілей» (1925); «Канів» (1925). Інший мистецький доробок: проза, драма, переклади. Роман «Недуга» (1928). П'єси «Професор Сухораб» (1929), «У дворі на передмісті» (1929), «Змова у Києві» (1933). Експресіонізм як явище в українській поезії 20-х рр. Елементи поетики експресіонізму в творчості Т. Осьмачки й М. Бажана.

Кредит 18. Проблемно-тематичне й жанрово-стильове розмаїття прози 20-30-х рр.

Тема 48. Традиція малої прози в українській літературі. Переорієнтація в системі жанрів (етюди, ескізи, акварелі, шкіци, нариси, новели, оповідання). Звернення до нових тем, зумовлених змінами в суспільно-політичному житті країни. Жанрово-стильове розмаїття української прози. Інтерес до створення безфабульних, безсюжетних творів-мініатюр (потік емоцій, потік свідомості в Г. Михайличенка). Продовження розвитку традиційної реалістичної прози, хоча й далекої від описовості, збагаченої елементами орнаментальності, імпресіонізму, поєднання її з романтикою нового життя (Ю. Яновський, Г. Косинка, В. Підмогильний, А. Головка та ін.). Підпорядкування літератури політиці та ідеології, засилля політичних гасел, стандартних суперечностей між комуністами, їх класовими ворогами, домінування показу не людини, а виробничих процесів (на поч. 30-х рр.).

Тема 49. М. Хвильовий – лідер національного відродження в літературі 20-х рр. Біографічні відомості. Основні етапи творчого шляху письменника. Дебют М. Хвильового як поета-авангардиста (збірки «Молодість», 1921; «Досвітні симфонії», 1922; поема «В електричний вік»). Жанрово-стильова характеристика прози. Збірка новел «Сині етюди» (1923) як нове явище в історії української прози 1920-х рр. Еволюція автора від імпресіоністичної манери з ознаками неоромантизму та експресіонізму до неореалізму. Актуальність проблематики новелістики: протистояння мрії та дійсності; високої мети та шляхів, що компрометують і унеможливають її; фанатизму й гуманізму; руйнація душі людини; проблеми вини й спокути, пристосуванства, обивательства й бюрократизму; «зайвої» людини. Порушення важливих проблем національно-культурного відродження України в романі «Вальдшнепи» (1926). Вплив письменника на розвиток української літератури 1920-х рр.

Тема 50. Г. Косинка – письменник-новеліст, перекладач доби розстріляного відродження. Біографія. Основні збірки новел та оповідань («На золотих богів» (1922); «В житах» (1926); «Політика» (1927); «Вибрані оповідання» (1929). Проблематика (відображення українського села в розбурханій революцією 20-ті рр., складна доля селянина; перші репресії в Україні; автобіографізм новелістики). Особливості імпресіоністського стилю Г. Косинки (лаконізм, психологізм відтворення літературних характерів, уривчастість фрази, поетичність прози, експресивність, романтична піднесеність, сконденсованість думки, яскраві художні деталі). Поєднання неореалістичних та експресіоністських стильових ознак.

Тема 51. Український роман 20-х років ХХ ст.: вектори художнього пошуку. В. Підмогильний – творець українського модерного та екзистенціалістського роману. Біографічні відомості. Джерела та естетична програма творчості. Проза письменника в світлі основних концептуальних засад екзистенціалізму. Особливості неореалізму в українській літературі 1920-х рр. Рання творчість В. Підмогильного вплив В. Винниченка і європейської класики (зокрема французького модерного роману). Тематичне розмаїття, психологізм та модерністські засоби характеротворення «цілісної» людини у новелістиці письменника. Інтелектуально-психологічний роман «Місто» як новий етап розвитку української літератури та перший урбаністичний роман. Драма українського маргінала. Доля національного відродження в романі «Невеличка драма». Проблема раціонального та ірраціонального в «Повісті без назви». Перекладацька діяльність.

Тема 52.Ю. Яновський – письменник, кіноредактор та кіносценарист. Естетичні засади творчості. Рання романтична проза (елементи імпресіонізму та сюрреалізму). Збірка «Мамутові бивні» (1925). Концепція романтичного героя. Вплив європейського неоромантизму (Дж. Лондон, Дж. Конрад). Збірка «Кров землі» (1927). Ю. Яновський і розвиток кінематографу 20-х років. Романістика 20-30-х років. Новаторський характер, проблематика «Майстра корабля» (1928). Типологічна спорідненість «Чотирьох шаблів» (1930) з поетикою українського народного епосу; проблеми людської гідності, показ трагедії громадянської війни і долі «втраченого покоління». Історична правда й життєві реалії як поштовх до художнього узагальнення соціалістичних «Вершників» (1935); ідея протиставлення загальнолюдських цінностей класовим.

Приєм інтелектуального біографізму у творчості В. Домонтовича («Аліна і Костомаров», «Романи Куліша»). Розвиток детективного жанру, інтерес до авантюрного сюжету (О. Слісаренко, Ю. Смолич). Поява нового в українській літературі жанру «хімерної» прози (переплетення фантастики, уяви, реальності з елементами містифікації, позареальної екзотики (повісті М. Йогансена «Подорож ученого доктора Леонардо та його майбутньої коханки прекрасної Альцести в Слобожанську Швейцарію» та «Неймовірні авантюри дона Хозе Перейра в Херсонському степу»).

Кредит 19. Українське театральне та кіномистецтво 1-ої пол. ХХ ст.

Тема 53. Естетичні засади «Молодого театру» та «Березолю».

Формування української драматургії поч. ХХ ст. в творчості представників старшого покоління (історична драма Л. Старицької-Черняхівської, І. Кочерги). Розквіт української драматургії 20 – поч. 30-х рр. Дискусії довкола завдань, місії театру. Розвиток українського театру у двох напрямках: побутово-етнографічного (Г. Юра) і експериментального («Березіль», режисер Лесь Курбас). Лесь Курбас та українське театральне мистецтво. Естетичні засади «Молодого театру» й театру «Березіль». Еволюційний характер розвитку українського театру від масово-агітаційного (1917-1919) до психологічного (театри ім. Т. Шевченка, І. Франка).

Тема 54. М.Куліш – драматург-новатор, основоположник новітньої драматургії. Ранні п'єси М.Куліша («97», її постановка у театрі ім. І. Франка (Харків), «Комуна в степах» (1925, 1931) та «Прощай, село!» (1933)): авторська трилогія про село. Катастрофа революційного фанатизму у мелодрамах «Зона» (1926), «Закут» (1929). Конфлікт «маленької людини», правдошукача Малахія Стаканчика з тоталітарним режимом (трагікомедія «Народний Малахій», 1928). Розвінчання національного нігілізму, духовної обмеженості (сатирична комедія «Мина Мазайло»), звернення до традиції світової драматургії («Міщанин-шляхтич» Ж.-Б. Мольєра); полеміка М. Куліша з «Днями Турбіних» М. Булгакова. Ліро-епічна драма «Патетична соната». Оригінальність композиції (вертепна побудова, щоденникові записи героя, ліричні відступи). Висока оцінка зарубіжної критики (Ф. Вольф). Циклічна організація художнього часу в драмі «Маклена Граса» (1932-1933). Співпраця М. Куліша з «Березолем», його участь у діяльності ВАПЛІТЕ, Пролітфронт. Особливості драматургічного письма, поєднання рис реалізму та романтизму, сатиричних і трагічних начал, висвітлення загальнолюдських проблем на національному ґрунті.

Тема 55. Кінодраматургія. О. Довженко – один з основоположників національного кінематографу. Творча еволюція кіномитця: від короткометражних розважальних комедій («Вся-реформатор», 1926 та «Ягідка кохання», 1926 до естетичної довершеності фільму «Земля» (1930) та однойменної кіноповісті. Утвердження ідеї невмирущості української нації в роки Великої Вітчизняної війни в кіноповісті «Україна в огні» (1943). Проблематика малої прози О. Довженка періоду війни: трагедія українського народу в умовах війни, його великі фізичні й моральні втрати; нівеляція національних цінностей та орієнтирів; проблема історичної пам'яті (оповідання «Ніч перед боєм», «Мати», «Відступник», «Стій, смерть, зупинись!», «На колючому дроті», «Хата», «Тризна» та ін.). «Щоденник» (1941–1956) О. Довженка як гуманістичний документ, протест проти тоталітаризму. Повоєнна творчість. Літературна історія кіноповісті «Зачарована Десна» (1942 – 1956). Кіноповість «Поема про море» (1956) як фарс над життям. Реєстр морально-етичних питань і конфліктів твору: проблема виховання нової людини, єдність матеріального й духовного, окремого й загального, індивідуального й суспільного, взаємозалежність науково-

технічного прогресу й прогресу людини (проблеми, що освоюватиме вітчизняна література згодом, у 60-70-ті роки). Ознаки новаторської поетики митця.

Тема 56. Сатира і гумор. Розширення можливостей гумору і сатири у творчості Остапа Вишні, В. Чечвянського, Костя Котка, Ю. Вухналя. Життя і творчість одного з найвидатніших гумористів. Сатиричне змалювання дійсності у фейлетонах і памфлетах. Національний колорит усмішок, їх жанрові різновиди й проблемно-тематичні групи: «Вишневі усмішки сільські», «Вишневі усмішки кримські» (1925), «Українізуймося» (1926), «Вишневі усмішки театральні». Сатирично-гумористична трилогія «Чукрен», «Чухраїнці», «Дещо з українознавства». Змалювання ментальності українського народу. Цикл «Мисливські усмішки» (1958): проблематика, поетика, стиль. Табірний щоденник «Чиб'ю, 1934» як історичний документ тоталітарної епохи. Роль Остапа Вишні у творенні українського гумору й сатири.

Кредит 20. Літературний процес на Західній Україні в період міжвоєнного двадцятиліття. Творчість митців в еміграції.

Тема 57. Літературне життя Галичини у міжвоєнне 20-ліття. Поява журналу «Логос»; гуртування довкола письменників з католицькою орієнтацією. Періодичні видання, їх специфіка («Літературно-науковий вісник», «Дзвони», «Дажбог», «Ми»). Українська стрілецька поезія (М. Ірчан, В. Бобинський, Ю. Шкрумеляк, Р. Купчинський, О. Бабій) як «фактор пробудження національної свідомості, державницьких змагань народу» (М. Ільницький). Літературно-мистецькі школи, угруповання. Літературна група «Митуса» (В. Бобинський, О. Бабій, Р. Купчинський, Ю. Шкрумеляк), її стильові пошуки. Письменники націоналістичної групи від «ЛНВ» до «Вістника» (Є. Маланюк, Л. Мосендз, О. Теліга, О. Ольжич, Ю. Клен («вісниківська квадрига»), О. Стефанович, Ю. Липа. Об'єднання католицьких літераторів «Логос» (О. Мох /Орест Петрійчук, С. Семчук, Г. Лужницький /Меріям/). Група літературно-мистецького місячника «Назустріч» (М. Рудницький, С. Гординський, Ю. Косач); «Дзвони» (Наталена Королева, Б.-І. Антонич, У. Самчук, К. Гриневичева); «Дажбог» (Є. Пеленський, Б.-І. Антонич, Б. Кравців). Письменники радянської орієнтації (група «Горно» (О. Гаврилюк, Я. Галан, П. Козланюк, С. Тудор), журнал «Вікна»). Група журналу-місячника «Нові шляхи» (А. Крушельницький, Ю. Косач). Б.-І. Антонич. Життя і творчість. Поєднання в творчості класичних фольклорних елементів із модерністськими поетичними образами. Пізнання філософських істин світу через культ природних сил і поетичних вірувань нашого народу. Збірки «Привітання життя» (1931), «Три перстені» (1934), «Книга Лева» (1938), «Зелена Євангелія» та «Ротації» (1938). Особливості поетичного стилю письменника: сюрреалістичне мислення, оригінальність метафоричних образів, образи-символи, асоціативні образи, міфопоетичне сприйняття. Літературознавча діяльність Б.-І. Антонича.

Тема 58. Тематичний діапазон і стильове розмаїття літератури в екзилі. Еміграція як соціально-політичне і духовно-культурне явище. Центри української еміграції (Відень, Берлін, Париж, Варшава, Прага). Українські видавничі, освітні, культурні осередки. Друковані органи «Нова доба» (Відень, 1920–1921), «Веселка» (Каліш, 1922–1923), «Нова Україна» (Прага, 1922–1928), «Тризуб» (Париж, 1926–1939), «Ми» (Варшава, 1933–1939). «Празька школа»: естетична концепція, принципи літературної діяльності, перші публікації. Доктрина «державницької літератури». Самобутня творчість поетів з яскраво вираженою «філософією чину»: О. Ольжича, Л. Мосендза, Ю. Клена (О. Бургардта), Н. Ливицької-Холодної, О. Лятуринської, О. Стефановича та ін. Обстоювання потреби виховання національного чину при визнанні автономності мистецтва, полеміка з цього приводу з Д. Донцовим, публікації творів «пражан» у редактованому ним часопису «Вісник» (1933-1939); до 1933 – «Літературно-науковий вісник». Художня позиція літературної групи «Танк» (Варшава) та її прихильників (Ю. Липа, Н. Ливицька-Холодна, Є. Маланюк та ін.). Перегук творчих настанов «Празької школи» з орієнтаціями покоління «розстріляного відродження». Апеляції до національно-культурної традиції при подоланні гальмівних, неадекватних історичним вимогам рис ментальної свідомості. Утвердження нового, діяльного типу українця, екстраполяція його до дійсності міжвоєнного покоління, періоду Другої світової війни.

Є. Маланюк. Поєднання в творчості поета неоромантичних, «неокласичних», символістських та реалістичних тенденцій. Вплив на кристалізацію концепції творчості представників «Празької школи». Загострення антитетичної символіки в образах «степової Еллади» і потворної «чорної Еллади», «Антимарії» як взаємовиключний прояв України. Провідні мотиви лірики Є. Маланюка й особливості стилю (зб. «Стилет і стилос», 1925; «Гербарій», 1926; «Земля і залізо», 1930; «Земна Мадонна», 1934; «Перстень Полікрата», 1939): історіософізм, символізація образів, патріотичність, любовні мотиви, місце митця в історії. Літературно-критична, громадська діяльність. Ю. Дараган. Життєвий і творчий шлях. Збірка поезій «Сагайдак» (1925) – філософія оптимізму, боротьби, мотиви «бронзи і металу», відтворення образів поетичного світу княжої України, цикл «Луна минушини». О. Ольжич – науковець і поет. Поезія О. Ольжича в контексті творчості пражан. Мотиви осмислення стародавньої історії людства, ідея циклічності культур у збірці «Рінь» (1935). Образ незламного борця, української революційної дійсності у зб. «Рінь» та «Вежі» (1940). Поема «Городок» (1932), цикл «Незаномому воякові» (1935). Зб. «Підзамче» (1946) – «жива душа в державній бронзі» (Ю.Шевельов). Своєрідність поезії Олижича, поєднання експресіоністичних та сюрреалістичних рис. О.Теліга – «поетка вогнених меж» (Д. Донцов). Лірико-біографічна поезія, громадянські мотиви творчості. Посмертні збірки «Душа на сторожі» (1946), «Прапори духа» (1947), «На чужині» (1947). Співробітництво у «Віснику» Д. Донцова. Членство в ОУН, праця в Культурній Рефертурі. Вірність національно-визвольній ідеї як визначальна риса світобачення О. Теліги. Концепція нового мистецтва в публіцистиці О. Теліги. О. Лятуринська – поетеса, малярка, скульпторка, фольклористка, перекладачка, дитяча письменниця. Поетичні зб. «Гусла» (1938), «Княжа емаль» (1941). Шукання нового слова в поєднанні з глибоким патріотизмом, бойовим духом, мужністю і ніжністю. Вплив французького символізму та російської поезії срібного віку (Анна Ахматова) на поетичні збірки Н. Ливицької-Холодної «Вогонь і попіл» (1934), «Сім літер» (1937). О. Стефанович. Історична тематика з княжих та козацьких часів, зображення боротьби українського народу за незалежність у поетичних збірках «Поезії» (1927), «Stefanos – 1» (1938). Л. Мосендз – поет, новеліст, повістяр. Поетична збірка «Зодіак» (1941), поеми «Канітферштан» (1945), «Волинський рік» (1948). Творчість Т. Осьмачки. Драматична доля співця. Жанрове розмаїття поетичного доробку. Мотиви та образи лірики. Художні особливості поезій. Жанр поеми в творчості митця («Міщани», «Поет»). Повість «Старший боярин», її проблематика та образи, художня своєрідність. Повість «Ротонда душоубців», її викривальний пафос. Автобіографічні елементи у творі. Повість «План до двору», її ідейне спрямування. Творчість Т. Осьмачки в історії українського письменства. Образ Тодося Осьмачки в романі – біографії «Поет із пекла» М. Слабошпицького. Проза У. Самчука. Життєва основа роману «Марія». Жанрові та художньо-композиційні особливості роману. Проблематика твору. «Марія» У. Самчука в контексті літератури про голодомор. Жанрові та сюжетно-композиційні особливості трилогії «Волинь». Проблематика епопеї. Місце «Волині» У. Самчука у літературному контексті доби.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ХХ ст. (друга половина)

Кредит 21. Літературно-художній процес другої пол. 40-х – поч. 60-х років: панорама літературного життя.

Тема 59. Творчість представників повоєнного покоління. Історичні обставини в Україні після Другої світової війни, рецепція цих подій в літературі. Тимчасове послаблення режимного контролю над художньою літературою у другій половині 50-х років – на початку 60-х. Часткова реабілітація репресованих письменників. Намагання модернізувати «соцреалізм» тезою про внутрішнє «розмаїття» його стильових течій. Творчі пошуки Г. Тютюнника, О. Гончара, М.Стельмаха.

Тема 60. Літературно-мистецька діяльність письменників в екзилі. Період МУРу та об'єднання українських письменників «Слово». Постанова на теренах Західної Німеччини Мистецького Українського Руху як спроба зінтегрувати розпорошені сили письменства, що перебували в таборах «Ді-Пі». Утворення об'єднання українських письменників «Слово» у 50-ті

роки: 1954-1957 роки. Осмислення трагедії України у творчості представників «Слова», висвітлення правди голодомору (В.Барка, У.Самчук, Т.Осьмачка).

Перший літературний документ про інспірований більшовиками голодомор – повість «Марія» У. Самчука (жанрова своєрідність та життєва основа твору). Поліфонічне зображення долі волинського селянства у романі «Волинь»; історія Гуцульської Республіки в романі «Гори говорять». Розкриття механізму нищення людини та нації тоталітарним режимом у творчості Івана Багряного («Сад Гетсиманський», 1950, «Огненне коло», 1953, «Маруся Богуславка», 1957, «Людина біжить над прірвою», 1965).

Нью-Йоркська група поетів. Об'єднання україномовних письменників на засадах модернізму (відкидання канонічних літературних форм, прагнення до оновлення літературного вислову з домінуванням вільних поетичних форм; орієнтація у світоглядному плані на екзистенціалізм, у художньому – на сюрреалізм з його ірраціоналізмом, потоком свідомості, автоматизмом письма, закодованістю образу, герметичністю мови). Творчість Б.Бойчука, Б. Рубчака, Е. Андіївської, Ю.Тарнавського та ін.

Кредит 22. Феномен «шістдесятництва» в Україні.

Тема 61. Особливості «третього цвітіння» в творчості представників старшого покоління. Соціокультурні та історичні витоки українського шістдесятництва, його світоглядні, морально-етичні й художньо-естетичні засади. Зародження соціокультурного феномену «шістдесятництво»: визначні представники. Вплив «шістдесятництва» на письменників старшого покоління; відновлення естетичних категорій («ренесанс справжності»). Особливості «третього цвітіння» в творчості М. Рильського («Троянди й виноград», 1957, «Далекі небосхили», 1959, «Голосіївська осінь», 1959, «В затінку жайворонка», 1961, «Зимові записи» 1964); В. Сосюри («Поезія не спить», 1961, «Щастя сім'ї трудової», 1962, «Якби помножити любов усіх людей», 1963, «Осінні мелодії», 1964); А. Малишка («Дорога під яворами», 1963, «Рута», 1966, «Синій літопис», 1968, «Серпень душі моєї», 1970); повернення до періоду «бурі і натиску» у творчості М.Бажана («Чотири оповідання про надію», 1966, цикл «Уманські спогади», 1967).

Тема 62. Новаторство й традиційність молодого поетичного грона. Модерне експериментаторство І.Драча (реформування поезії, співвіднесення її з добою науково технічної революції, повернення до джерел етногенетичної пам'яті); «неонародницька» концепція лірики В.Симоненка (поєднання публіцистичного дискурсу з традиційною поетикою); еволюція М.Вінграновського від планетарних масштабів до інтимних медитацій. Приєднання до «шістдесятників» Д.Павличка (громадянські мотиви, соціально-філософська й національна проблематика, стихія інтимного чуття); суперечність творчої вдачі Б. Олійника, намагання сполучити високе мистецтво з нормами «соцреалізму». Активна участь у «шістдесятницькому» русі Л.Костенко, естетико-художні пошуки поетеси.

Кредит 23. Поезія «проти течії»: дисидентство і постшістдесятництво.

Тема 63. Дисидентський рух і література. Дисидентський рух і література. Роль і місце творчості дисидентів у літературному процесі України 60-80-х рр. Діяльність група правозахисників (Українська Гельсінська Спілка): М. Руденко і О. Тихий, Л. Лук'яненко, І. Кандиба, Н. Світлична, В. Чорновіл, В. Стус, О. Бердник, П. Григоренко.

Суспільно-політичний ідеал, морально-етичні та філософські засади, нове духовне світовідчуження І. Світличного, Є.Сверстюка, І.Калинця. Життєвий подвиг В. Стуса. Рання творчість. «Ув'язнена лірика» – творчість періоду арешту й заслання. Збірки «Час творчості» і «Палімпсести». Мотиви, художні образи. Дисципліна слова, лаконізм виразу, вистраждана символіка, філософська заглибленість В.Стус – літературний критик і перекладач.

Тема 64. Постшістдесятництво. Літературний андеграунд 60-70-х років ХХ століття. Внутрішній розкол «шістдесятництва», відгалуження молодих поетів, опозиційних до «соцреалізму», СПУ, заангажованої літератури. Літературний андеграунд 60-70-х років ХХ століття. Прикмети періоду. Фатальні наслідки доби неосталінізму для українського письменства. Провідні тенденції літературних шукань цього часу. Естетична концепція «Київської школи» поетів. Особливості «чистої» поезії киян (М. Воробйова, В. Голобородька, М. Григоріва, В. Кордуна). Аполітичність, камерність «тихої» поезії П. Мовчана, І. Жиленко, Л. Талалая.

Тема 65. Ідейно-стильова палітра поезії вісімдесятників. Свіжі віяння в українській поезії 80-х. Зорієнтованість молодих поетів на глибинні, естетично змістовлені асоціативні пласти художнього мовлення. Етногенетичні мотиви епічної лірики В. Герасим'юка в масштабах цивілізаційних катаклізмів сьогодення; інтелектуальні медитації інакомовлення І. Римарука; іронічні прозріння І. Малковича.

Кредит 24. Проблемно-тематичні обрії прози 2-ої пол. ХХ ст.

Тема 66. Здобутки прозаїків 2-ої пол. ХХ ст. Переосмислення війни і долі людини митцями української літератури 60-80-х років (Г. Тютюнник «Вир», В. Міняйло «Останній рубіж», О. Гончар «Людина і зброя», А. Дімаров «Біль і гнів», М. Стельмах «Правда й кривда»). Письменники діаспори про війну, її драматичні сторінки (І. Багряний «Огненне коло»). Творчі пошуки О. Гончара у нових історичних умовах 60-х та наступних років, драматична спроба оновлення української літератури у несумісних їй межах «соціалістичного реалізму».

Інтенсивний розвиток малої прози в другій половині ХХ ст. (твори В. Дрозда, Є. Гуцала, Вал. Шевчука, Гр. Тютюнника, А. Дімарова та ін.). Гр. Тютюнник у контексті «шістдесятників», його участь у розширенні жанрово-стильового потенціалу української літератури 60-70-х рр. Активна участь Ю. Мушкетика, П. Загребельного, Р. Іванчука, В. Шевчука в процесі оновлення літератури в 60-х роках. Переосмислення історичної пам'яті у творах 60-90-х рр.

Тема 67. «Химерна проза» як національний феномен та можливість уникнення штамів прози «соцреалізму». Її традиції: фольклор, «низове бароко», «котляревщина», творчість М. Гоголя, М. Йогансена; історичний контекст. Літературно-критична дискусія про зміст і художні компоненти «химерної прози». Жанрово-стильові модифікації фольклорно-міфологічних творів О. Ільченка, В. Міняйла, В. Земляка, В. Дрозда, В. Яворівського та ін. Необарокові тенденції в романістиці В. Шевчука («Дім на горі», «Три листки за вікном», «На полі смиренному», «Срібне молоко»).

Кредит 25. Українська драматургія 2-ої пол. ХХ – початку ХХІ ст.

Тема 68. Криза в розвитку української драматургії й театру сер. ХХ ст. Окремі помітні явища в літературі 70-80-х: драми на морально-етичні теми О. Коломійця («Дикий Ангел»).

Тема 69. Українська драматургія на зламі ХХ-ХХІ ст. Творчий доробок Я. Стельмаха. Зображення духовної і творчої кризи письменника в трагікомедії «Синій автомобіль». Постмодерністські ознаки твору. Творення сценічного репертуару «традиційниками» та «експериментаторами».

Тема 70. Новаторський характер драматичних постановок (В. Шевчук, В. Врублевська, Я. Верещак, В. Діброва, О. Ірванець, Б. Жолдак та ін.). Комедії-фарси Неди Нежданой «Одинадцята заповідь, або Ніч блазнів», «Той, що відчиняє двері», «Угода з ангелом, або Пророкування минулого»: розмежування понять мелодрамофарс, чорна комедія, фарс-фантазмагорія; історико-біографічний вектор драматургії Неди Нежданой (драма «І все-таки я тебе зраджу»). Пошук нових форм і засобів О. Ірванцем. Гротеск і сатира як домінуючі риси текстотворення у драмі «Маленька п'єса про зраду однієї актриси»; особливості поетики соціально-психологічної драми «Електричка на Великдень». Трагічна гіперреальність (О. Бондарева) драми. Психологічне підґрунтя драми Анни Багряної «Є в ангелів – від лукавого».

Кредит 26. Сучасний літературний процес.

Тема 71. Постмодернізм на зламі тисячоліть та його мистецьке втілення. Соціокультурні умови і тенденції розвитку української літератури початку ХХІ століття. Поєднання модернізму і барокових рис у літературі 80-х рр.: відродження фігурної та паліндромної поезії, традиції бурлеску, балагану, буфонади, травестії, пародіювання. Український неоавангардизм. Літературні угруповання Бу-Ба-Бу (Ю. Андрухович, В. Неборак, О. Ірванець), ЛуГоСад (І. Лучук, Н. Гончар, Р. Садловський) та ін. Традиції та відмінність неоавангардизму від бароко та футуризму.

Основні тенденції розвитку літератури 90-х років ХХ століття. Постмодернізм як один із художніх напрямів мистецтва 1990-х років. Зв'язок зі світовим постмодернізмом: поєднання різних художніх систем, синтезу мистецтва з антимистецтвом, елітарної і «масової» культур, карнавального, сміхового та серйозного ставлення до дійсності. Концептуальні парадигми нового творчого покоління. Ідейно-естетичні пошуки поезії 90-х рр. «Пси св. Юра», «Червона фіра»,

«Нова дегенерація» та ін. Сучасні журнали і часописи. Література за межами книги. Комп'ютеризація літературного процесу.

Тема 72. Прозові школи: київсько-житомирська, галицько-станіславська.

Активні творчі пошуки переможців «Гранослова» та «Смолоскипа» І. Андрусяка, С. Жадана, Ю. Бедрика, Р. Скиби, М. Матіос, І. Роздобудько, Ю. Покальчука та ін. Зміни в прозових жанрах (детектив, історичний роман, фантастика тощо). Перегрупування на тематично-проблемному рівні (філософська, інтелектуально-психологічна література). Проблеми формування України як держави та українців як нації у творах Ю. Андруховича. Оригінальність жіночої прози. Поява «феміністичної» критики в українській прозі (О. Забужко). Специфіка відтворення дійсності в творчості М. Матіос («Солодка Даруся», «Нація»), І. Роздобудько «Імітація», «Перейти темряву», А. Рогашко, Н. Гуменюк, А. Хоми та ін.

Рекомендована література
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ (давня)

Базова

1. Давня українська література. Київ : Центр учб. літератури, 2018. 450 с.
2. Давня література: курс лекцій із дисципліни «Фольклор і давня література» / укладач Г. П. Калантаєвська. Суми : Сумський державний університет, 2015. 71 с.
3. Давня українська література: словник-довідник / авт.-уклад. Б. Білоус, П. Білоус, О. Савенко; за ред. П. Білоуса. Київ : Видавничий центр «Академія», 2015. 208 с.
4. Данькевич Ю.В., Курило Л.М. Давня українська література, нова українська література, новітня українська література: Навчальний посібник. Луганськ: «ЛНУ ім. Тараса Шевченка», 2010. 224 с.
5. Історія української літератури: у 12. Т. 2: Давня література (друга половина XVI – XVIII ст.). Київ : Наукова думка, 2014. 840 с.
6. Новик О. Історія української літератури (давньої): навч. посіб. для вищ. навч. закл.; Бердян. держ. пед. ун-т ; Ін-т філології. Київ : Центр учб. літ., 2016. 224 с.
7. Руссова В. Бароківі джерела української літератури XIX-XXI ст.: практикум. Миколаїв : Видавництво ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. 68 с.

Допоміжна

1. Астаф'єв О. «Тренос» Мелетія Смотрицького в діалозі із сучасністю. *Слово і час*. 2016. № 7. С. 34–46.
2. Баган О. Памва Беринда – символічна постать Галичини. *Дивослово*. 2019. № 4. С. 61–63.
3. Білоус П. Давня українська література: засіб пізнання і виховання чи мистецтво слова? *Дивослово*. 2017. № 2. С. 12–15.
4. Білоус П. Міф про «древнерусскую» літературу: термінологія та ідеологія. *Слово і час*. 2016. № 4. С. 35–40.
5. Білоус П. Постколоніальна рецепція української літератури періоду Київської Русі. *Слово і час*. 2015. № 3. С. 87–90.
6. Білоус П. Походження української літератури. *Дивослово*. 2017. № 10. С. 49–52.
7. Білоус П., Білоус О. Українська література XI-XVIII ст.: навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2009. 424 с.
8. Білоус П., Білоус О. Українська література XI-XVIII ст.: навч. посіб. для самостійної роботи студента. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 360 с.
9. Даниленко М. Реймське Євангеліє як визначальна пам'ятка оригінальної літератури Київської Русі [Електронний ресурс]. *Актуальні питання культурології*. 2017. Вип. 17. С. 6–9. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apkant_2017_17_5
10. Золоте слово: хрестоматія літератури України-Русі епохи середньовіччя IX–XV століть. Кн. 2: Література високого Середньовіччя (988–1240); Література пізнього Середньовіччя (1240 – середина XV ст.) / За ред. В. Яременка; Упорядн.: В. Яременко, О. Сліпушко. Київ : Вид-во «Аконіт», 2002. 802 с.
11. Золотухін А. Таємниці «Слова о полку Ігоревім» : довідник прихованих текстів першоджерел Київської Русі. Т.1. Миколаїв : [б. и.], 2018. 432 с.
12. Ісіченко Ігор, Архієпископ. Історія української літератури: епоха Бароко (XVII – XVIII ст.). Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Львів: Святогорець, 2011. 568 с.
13. Левченко Н. Біблійна герменевтика в давній українській літературі в межах канону та поза ним [Електронний ресурс]. // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Філологія. 2018. Вип. 78. С. 15–22. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhIFL_2018_78_4
14. Левченко-Комісаренко Т. Життєвий шлях і творчий доробок Антонія Радивиловського. *Слово і час*. 2016. № 9. С. 79–91.
15. Пелешенко Ю. Південнослов'янські та західні впливи в киеворуському письменстві. *Слово і час*. 2016. № 8. С. 90–94.

16. Сліпушко О. Перша державно-літературна декларація Руси-України: до 980-ліття написання «Слова про Закон і Благодать» Іларіона. *Слово і час*. 2017. № 6. С. 23–28.
17. Таранець В. Велесова книга (історико-лінгвістичне дослідження): монографія. Одеса : Вид-во КП ОМД, 2015. 173 с.
18. Цілина М. Принципи номінації перекладних літературних пам'яток періоду Київської Русі. *Українська мова і література в школах України* : щомісячний науково-методичний та літературно-мистецький журнал. 2015. № 7/8. С. 44–47.
19. Шевченко-Савчинська Л., Балашов К. Давня література: з полону стереотипів. Київ : «Медієвіст», 2012. 114 с.
20. Шевченко-Савчинська Л. Латиномовна проза України кін. XVI – поч. XIX ст. як джерело історичних відомостей. *Slavica Slovaca*, 2013. 218 с.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ (40-60-ті рр. XIX ст.)

Рекомендована література

Базова

1. Історія української літератури: навчально-методичний посібник / Н.С. Поляруш, А.П. Винничук, В.П. Крупка. Вінниця : ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2017.
2. Калантаєвська Г. Українська література XIX століття : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2016. 237 с.
3. Ковалів Ю. Історія української літератури. Кінець XIX – початок XXI століття. У 10-ти томах: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Видавничий центр «Академія», 2015. 576 с.

Допоміжна

1. Александрова Г. Знаковість і значущість присутності: До 170-річчя Олександра Кониського. *Дивослово*. 2006. № 10. С. 58–61.
2. Бернадська Н. Український роман: теоретичні проблеми і жанрова еволюція: монографія. Київ : Академвидав, 2004. 368 с.
3. Богданець-Білоskalенко Н. Біографічні нариси Бориса Грінченка як джерело вивчення історії української літератури XIX ст. *Українська мова і література в школах України*. 2018. № 5. С. 38–41.
4. Бондар М. Живопис мелодійного слова: (До 150-річчя Івана Манжури. *Слово і час*. 2001. № 12. С. 16–25.
5. Бузулан Г. Компаративний аналіз двох романів: «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панаса Мирного та І. Білика і «Злочин і кара» Ф. Достоєвського. *Дивослово*. 2004. № 9. С. 19–22.
6. Бунчук Б. Віршування М. Старицького: навч. посібник. Чернівці : Рута, 2004. 48 с.
7. Вертій О. Народні джерела національної самобутності української літератури 70-90-х років XIX століття. Суми : Собор, 2005. 448 с.
8. Вертій О. «Українська ідея» як феномен літератури: народні джерела творчості Павла Грабовського. *Дивослово*. 2003. № 3. С. 15–20.
9. Гаврилюк О. Українська література в контексті розвитку суспільства другої половини XIX століття. *Дивослово*. 2010. № 8. С. 11–15.
10. Голобородько Я. Інтелектуал, письменник, науковець: життя й аспекти творчої діяльності Бориса Грінченка. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2005. № 10. С. 4–7.
11. Голобородько Я. Духовні імперативи Бориса Грінченка: життєтворчість крізь призматику «херсонського періоду». *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2007. № 17–18. С. 74–79.
12. Городна О. Розвиток драматургії і театру. Український професійний театр. Трупа корифеїв. *Українська мова та література*. 2010. № 38–40. С. 3–8.
13. Гундорова Т. Невідомий Іван Франко: грані ізмарагду. Київ : Либідь, 2006. 359 с.
14. Гурдуз А. Міфопоетична парадигма в українській та західноєвропейській «прозі про землю» кінця XIX - першої третини XX ст. : моногр. Миколаїв : вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2008. 216 с.
15. Гуць М. Маловідомі сторінки з життєпису Олени Пчілки: (Деякі архівні матеріали, пов'язані

- з відкриттям пам'ятника Іванові Котляревському в Полтаві 1903 року). *Слово і Час*. 2005. № 10. С. 58–66.
16. Дрофань Л. Берегиня: [про Олену Пчілку]. Київ : Молодь, 2004. 206 с.
 17. Дронь К. Міфологізм у прозі Івана Франка: (імагологічний аспект). Київ : Наукова думка, 2013. 241 с.
 18. Зарва В. Дискурс просвітництва в російській та українській прозі 60-80-х рр. XIX ст. Київ : Аспект-Поліграф, 2005. 304 с.
 19. Захарченко А. Українська комедія кінця XIX – початку XX століття: жанрові, тематичні, образні домінанти. *Українська мова і література в школах України: щомісячний науково-методичний та літературно-мистецький журнал*. 2018. № 12. С. 13–20.
 20. Зеров М. Українське письменство. Київ : Основи, 2002. 1301 с.
 21. Єременко О. Трансформація художніх засобів інформаційної компресії в малій прозі прозі Б. Грінченка. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2008. № 3. С. 16–18.
 22. Єременко О. Трансформація художніх засобів інформаційної компресії в малій прозі прозі Б. Грінченка. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2008. № 3. С. 16–18.
 23. Жулинський М. Слово і доля: [Українські письменники XIX-XX ст.]: навч. посібник. Київ : А.С.К., 2002. 640 с.
 24. Історія української літератури XIX ст. (70-90-ті роки): підручник для студ. ВНЗ: у 2 кн. Кн. 1 / за ред. О.Д. Гнідан. Київ : Вища школа, 2002. 575 с.
 25. Історія української літератури XIX ст. (70-90-ті роки): підручник для студ. ВНЗ: у 2 кн. Кн. 2 / за ред. О.Д. Гнідан. Київ : Вища школа, 2003. 440 с.
 26. Історія української літератури XIX століття: підручник для студ. ВНЗ: у 2 кн. Кн. 1 / за ред. М.Г. Жулинського. Київ : Либідь, 2005. 655 с.
 27. Історія української літератури XIX століття: підручник для студ. ВНЗ: у 2 кн. Кн. 2 / за ред. М.Г. Жулинського. Київ : Либідь, 2006. 712 с.
 28. Історія української літератури та літературно-критичної думки першої половини XIX століття: підручник для студ. ВНЗ / за ред. Галича О.А. Київ : Центр навч. літератури, 2006. 392 с.
 29. Камінчук О. Структурно-типологічні параметри поезії Івана Франка: неокласицизм, просвітництво, романтизм. *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2006. № 7/8. С. 82–100.
 30. Клочек Г. Трактат Івана Франка «Із секретів поетичної творчості» як предтеча української рецептивної поетики. *Слово і Час*. 2007. № 4. С. 39–45.
 31. Ковалець Л. «Власним трудом і силою волі...»: штрихи до портрету Євгенії Ярошинської (із першопублікацією мемуарних свідчень). *Слово і Час*. 2012. № 2. С. 63–72.
 32. Ковалець Л. Уроки Євгенії Ярошинської. *Дивослово*. 2005. № 11. С. 59–60.
 33. Козар Л. «Лицарі духа». Фольклористична діяльність Бориса Грінченка в оцінці Івана Франка. *Слово і Час*. 2006. № 9. С. 10–13.
 34. Левчик Н. Михайло Старицький: багатогранність таланту. *Дивослово*. 2005. № 12. С. 20–26.
 35. Малютина Н. Явище жанрової інтерактивності у драматургії І. Карпенка-Карого. *Слово і Час*. 2008. № 1. С. 53–60.
 36. Новиков А. Апостол українського театру: літературний портрет М. Кропивницького. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2005. № 6. С. 12–15.
 37. Новиков А. Марко Кропивницький – фундатор нового українського театру. *Українська мова і література в школі*. 2010. №7. С. 4–7.
 38. Новиков А. Нариси з історії українського театру та драматургії: [М.Кропивницький]. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2006. № 3. С. 36–39.
 39. Новиков А. Образ української жінки-страдниці в п'єсах драматургів «театру корифеїв». *Дивослово*. 2004. № 7. С. 55–58.
 40. Новиков А. Творчість Михайла Старицького в контексті літературно-мистецького процесу доби. *Українська мова і література в школі*. 2008. № 4. С.49-54.
 41. Новиков А. Тема духовного здоров'я українського народу в п'єсах драматургів театру

- «корифеїв». *Українська література в загальноосвітній школі*. 2008. № 1. С. 2–5.
42. Новиков А. Феномен театру корифеїв у контексті світової культури. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2012. № 10. С. 5–7.
 43. Панченко В. «Великий артист зору»: [І.Нечуй-Левицький]. *Бібліотечка «Дивослова»*. 2005. № 1. С. 2–19.
 44. Панченко В. Любов і боротьба адвоката Рафаловича. Шкільна версія аналізу повісті І. Франка «Перехресні стежки». / Панченко В. Урок літератури. Кіровоград : ДЛАУ, 2000. С.215–239.
 45. Письменники України: біобібліогр. довідник / упоряд. В. П. Павловська, Л.Ф. Бубнова, Л.М. Сіренко. Київ : Укр. письменник, 2006. 514 с.
 46. Погребенник В. Іван Нечуй-Левицький. 1838-1918. *Українська мова та література*. 2004. № 21-24. С.17–29.
 47. Погребенник В. Іван Карпенко-Карий (Іван Тобілевич). 1845-1907. *Українська мова та література*. 2004. № 21-24. С.50–61.
 48. Погрібний А. Класики. Не зовсім за підручником. Київ: Школяр, 2000. 136 с.
 49. Пода О. Історичний роман І.С. Нечуя-Левицького «Князь Єремія Вишневецький»: роздуми над рукописом. *Слово і Час*. 2004. № 10. С.44–57.
 50. Поліщук Я. Культурницька місія Бориса Грінченка. *Дивослово*. 2007. №7. С.45–47.
 51. Поліщук В. Художня проза Михайла Старицького: Проблематика і особливості поетики романів і повістей письменника: моногр. Черкаси: Брама, 2003. 376 с.
 52. Ротач П. З етюдів до біографії Панаса Мирного. *Слово і Час*. 2003. №2. С.76–79.
 53. Соля Б.Г. Вивчення творчості Павла Грабовського в школі: посібник для вчителя. Тернопіль : Підручники та посібники, 2000. 63 с.
 54. Сюдюков І. Зрада і кара: суть історичного конфлікту в трагедії Івана Карпенка-Карого. *Урок української*. 2008. № 1/2. С.56–57.
 55. Тетеріна О. Переклад у концепції національної літератури Івана Франка. *Слово і Час*. 2007. № 12. С.15–23.
 56. Тихолоз Б. Психодрама Івана Франка в дзеркалі рефлексійної поезії: студії. Львів, 2005. 180с.
 57. Тихолоз Н. Казкотворчість Івана Франка: (генологічні аспекти). Львів, 2005. 316 с.
 58. Тодчук Н. Роман Івана Франка «Для домашнього огнища»: простір і час. Львів, 2002. 204 с.
 59. Турчин М. Пропаша доля внука: ще одне прочитання образу Чіпки. *Дивослово*. 2004. № 9. С.23–25.
 60. Українська література ХІХ століття: хрест.: навч. посібник для студ. філол. спец. ВНЗ. Київ : Либідь, 2006. 1327 с.
 61. Федоренко Т. Згублене життя: (до компаративного вивчення роману «Повія» Панаса Мирного). *Українська література в загальноосвітній школі*. 2003. № 4. С.34–37.
 62. Фіголь О. Вальтерскоттівська концепція історизму в інтерпретації Михайла Старицького. *Література. Фольклор. Проблеми поетики*: зб. наук. пр. Київ : Акцент, 2007. Вип. 26. С.201–211.
 63. Чижевський Д. Історія української літератури: Від початків до доби реалізму. Реалізм. Київ, 2003.
 64. Швець А. Злочин і катарсис: Кримінальний сюжет і проблеми художнього психоаналізу в прозі Івана Франка. Львів, 2003. 236 с.
 65. Штонь Г. Т. Г. Шевченко і І. Я. Франко. Поетичні візії України. Онтологічна спільність та відмінність. *Слово і Час*. 2008. № 3. С.12–17.
 66. Якубовська М. Пошуки свого шляху: На прикладі роману Івана Франка «Перехресні стежки». *Дивослово*. 2006. № 11. С.58–61.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ кін. ХІХ – поч. ХХ ст.

Рекомендована література

Базова

1. Зарудняк Н. Українська модерна література (кінець XIX – початок XX століття) : навчально-методичний посібник для студентів філологічних спеціальностей. Умань: ВПЦ «Візаві», 2018. 164 с.
2. Ковалів Ю. Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст. Київ : «Академія», 2013. Т.1. 512 с.
3. Ковалів Ю. Історія української літератури. Кінець XIX – початок XXI ст. : підруч. : у 10 т. Т. 3. Київ : ВЦ «Академія», 2014. 472 с.

Допоміжна

1. Агатангел Кримський – учений, письменник, українець. Зб. наук. праць. Луцьк : Волинська книга, 2007. 116 с.
2. Агєєва В. Апологія модерну: обрис XX віку: статті та есеї. Київ : Грані-Т, 2011. 408 с.
3. Врублевська В. Шарітка з Рунгу: Біографічний роман про Ольгу Кобилянську. Київ : Видавничий центр «Академія», 2007. 512 с.
4. Горак Р. Кров на чорній ріллі. Есе-біографія Василя Стефаника. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 608 с.
5. Гуменюк В. Сила краси. Проблеми поезики драматургії Володимира Винниченка. Сімферополь : ТНУ, 2001. 339 с.
6. Гундорова Т. Проявлення слова. Дискурс раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. Львів : Літопис, 1997. 300 с.
7. Гундорова Т. *Femina melancholica*. Стаття і Культура в гендерній утопії Ольги Кобилянської. Київ : Критика, 2002. 271 с.
8. Дзюба І. У світі думки Лесі Українки. Луцьк : РВВ «Вежа», 2006. 174 с.
9. Дунай П. Українська література кінця XIX – початку XX ст.: Постаті, стилі, напрями. *Українська мова й література в середніх школах, ліцеях та колегіумах*. 2000. № 3, 4, 5.
10. Єфремов С. Вибране: ст., наук. розвідки, моногр. / Упоряд., передм., прим. Е. Соловей. Київ : Наук. думка, 2002. 760 с.
11. Жулинський М. Слово і доля. Навч. посібник. Київ : А.С.К., 2002. 640 с.
12. Забужко О. Філософія української ідеї та європейський контекст. Франківський період. Київ : Факт, 2006. 156 с.
13. Забужко О. *Notre Damme D'Ukraine*. Київ: Факт, 2007. 638 с.
14. Зборовська Н. Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури: Монографія. Київ : Академвидав, 2006. 504 с.
15. Зборовська Н. Моя Леся Українка. Тернопіль : Джура, 2002. 227 с.
16. Зеров М. Українське письменство XIX ст. Від Куліша до Винниченка: Лекції, нариси, статті. Дрогобич : Відродження, 2007. 566 с.
17. Історія української літератури кінця XIX – початку XX століття / За ред. О. Гнідан: У 2-х кн. Київ, 2006.
18. Історія української літератури XX століття: У 2-х кн. Кн. 1 (Перша половина XX століття) / За ред. В. Г. Дончика. Київ: Либідь, 1998. 461 с.
19. Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX століття: У 2-х кн. / За заг. ред. проф. О. Гнідан. Київ: Либідь, 2005. 624 с.
20. Кочерга С. Інтелектуальна парадигма культурософії Лесі Українки. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Луцьк: РВВ ВНУ ім. Лесі Українки, 2010. 176 с.
21. Криловець А. Українська література перших десятиріч XX століття: Філософські проблеми. Тернопіль: Навч. книга, 2005. 256 с.
22. «Листи так довго йдуть...» Знадоби архіву Лесі Українки в Слов'янській бібліотеці у Празі. Київ : Просвіта, 2003. 308 с.
23. Леся Українка та сучасність (Збірники наукових праць, матеріали наукових конференцій «Лесезнавчі читання»). Луцьк, 2003–2010.
24. Леся Українка на сторінках журналу «Слово і час». Бібіографічний покажчик. Луцьк : РВВ ВНУ ім. Лесі Українки «Вежа», 2010. 127 с.

25. Леся Українка: Енциклопедія життя та творчості (на сайті «Мислене дерево»). URL: <http://www.l-ukrainka.name/>.
26. Малютіна Н. Художнє втілення екзистенційного типу мислення в драматургії Лесі Українки. Одеса : Астропринт, 2001. 80 с.
27. Мельничук Я. На вечірньому прюзі: Ольга Кобилянська в останній період творчості. Чернівці: БукРек, 2006. 216 с.
28. Меншій А. «Напоєні красою слів твоїх...»: «школа» М. Коцюбинського в українському постімпресіонізмі: монографія. Миколаїв : Іліон, 2016. 580 с.
29. Мірошниченко Л. Над рукописами Лесі Українки. Нариси з психології творчості та текстології. Київ : Смолоскип, 2001. 264 с.
30. Моклиця М. Модернізм як структура: Філософія. Психологія. Поетика. Луцьк : Вежа, 2002. 390 с.
31. Моренець В. Національні шляхи поетичного модерну першої половини ХХ століття: Україна і Польща. Київ : Основи, 2002. 327 с.
32. Націософська інтенціональність та її естетичні вияви в українській літературі ХІХ – ХХ ст. : колективна монографія / За редакцією Петра Іванишина. Дрогобич : Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2014. 272 с.
33. Огнева О. Східні стежини Лесі Українки. Статті та матеріали. Луцьк : Волинська книга, 2007. 236 с.
34. Островська А. Експресіонізм у творчості В. Стефаніка. Донецьк : ДНУ, 2004. 208 с.
35. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. Київ : Либідь, 1999. 447 с.
36. Павличко С. Націоналізм, сексуальність, орієнталізм: Складний світ Агатангела Кримського. Київ : Основи, 2000. 400 с.
37. Павлишин М. Ольга Кобилянська: Прочитання. Харків : Акта, 2008. 357 с.
38. Панченко В. В. Винниченко: парадокси долі і творчості. Київ : Твім інтер, 2004. 286 с.
39. Панченко В. Рання проза Володимира Винниченка (1902 -1907 рр.). Стаття перша. *Дивослово*. 1995. №4. С.3–9; стаття друга. *Дивослово*. 1996. №3. С.9–14; стаття третя. *Дивослово*. 1997. №4. С.8–12.
40. Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму. Ів.- Франківськ : Лілея- НВ, 2002. 392 с.
41. Поліщук Я. І ката, і героя він любив... Михайло Коцюбинський: Літературний портрет. Київ : «Академія», 2010. 304 с.
42. Скрипка Т. Лариса Косач-Квітка (Леся Українка). Нью-Йорк-Київ : Факт, 2004. 447 с.
43. Скупейко Л. Міфопоетика «Лісової пісні» Лесі Українки. Київ: Фенікс, 2006. 414 с.
44. Український модернізм зі столітньої відстані. Актуальні проблеми сучасної філології. Літературознавство. Зб. наук. пр. Вип. Х, спец. Рівне, 2001. 267 с.
45. Фрай Н. Великий код: Біблія і література / З англ. перекл. І. Старовойт. Львів : Літопис, 2010. 362 с.
46. Хороб С. Українська модерна драма кінця ХІХ – початку ХХ століття (Неоромантизм, символізм, експресіонізм). Івано-Франківськ : Плай, 2002. 413 с.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ХХ ст. (перша половина)

Рекомендована література

Базова література

1. Історія української літератури ХХ – поч. ХХІ ст.: у 3-х т. /За ред. В.І.Кузьменка. Київ : Академвидав, 2014. Т.1. 536 с.
2. Історія української літератури. Кінець ХІХ – поч. ХХІ ст. : підруч. : у 10 т. Т.4 : У сподіваннях і трагічних зламах. Київ : ВЦ «Академія», 2015. 576 с.
3. Ленська С. Українська мала проза 1920–1960-х років: на перетині жанру і стилю: монографія. Полтава : ПолтНТУ, 2014. 656 с.
4. Філатова О. Автор і текст у системі соцреалізму: монографія. Миколаїв : Іліон, 2017. 244 с.

5. Філатова О., Казанжи О. Українська література 20–30-х років ХХ століття: основні тенденції розвитку й естетична стратегія: навч. посібн. Миколаїв : Іліон, 2013. 235 с.

Додаткова

1. Бойко Г. Творчість Євгена Маланюка. *Українська мова та література*. 2004. № 11. С. 30–35.
2. Бойко Л. Порівняння в ідіостилі Євгена Маланюка. *Вісник Запорізького осередку вивчення української діаспори*. Вип. 6. Запоріжжя. 2008. С. 125–133.
3. Веретейченко І. Українськість та європейськість у літературній дискусії 20-х роках ХХ століття. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2009. № 3 (166), Ч. I. С. 25–31.
4. Голик О. «Я волю полюбив державну», або «життя, зіткане із переходів та ісходів». Цикл уроків за творчістю Є. Маланюка. *Українська мова й література в школах України*. 2014. № 12. С. 48–50.
5. Голобородько Я. Архітектонічна партитура комедії Миколи Куліша «Мина Мазайло». *Слово і час*. 2002. № 12. С. 11–19.
6. Голобородько Я. Духовний подіум М. Куліша. *Дивослово*. 2002. №12. С. 10–13.
7. Голобородько Я. Художньо-інтелектуальна аура Миколи Куліша. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2003. №1. С. 43–49.
8. Гон М. Послав я в небо свою молитву (Біблійна образність збірки П. Тичини «Сонячні кларнети»). *Українська література в загальноосвітній школі*. 2001. № 2. С. 20–25.
9. Грищенко В. Парадокси розстріляного пророка (Трагічні обставини голоду на початку 20-х років у п'єси М. Куліша «97»). *Українська література в загальноосвітній школі*. 2000. № 6.
10. Гундорова Т. ПроЯвлення слова. Дискусія раннього українського модернізму. Київ : Критика, 2009. 441 с.
11. Дем'яненко С. «Мушу випити келих до краю...» Вивчаємо життя і творчість Євгена Маланюка. *Дивослово*. 2014. № 11. С. 7–32; № 12. С. 14–24.
12. Дзюба І. Пастка. Тридцять років зі Сталіним. П'ятдесят років без Сталіна. Київ : Криниця, 2003. 144 с.
13. Дунай П. Павло Тичина – знакова постать розчахнутої душі. *Українська мова і література*. 2004. травень. число 19. С. 3–9.
14. Дуняшенко Н. Вивчаємо творчість Євгена Маланюка : До 115-річчя від дня народження поета. 11 клас. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2012. № 8. С. 8–20.
15. Енциклопедія постмодернізму / [ред. Ч. Енквіста, В. Е. Тейлора]. пер. з англ. Київ : Основи, 2003. 504 с.
16. Жила С. Особливості вивчення п'єси М. Куліша «Маклена Граса». *Українська література в загальноосвітній школі*. 2001. №5. С. 39–46.
17. Зеров М. До вершин української культури поетичного слова ХХ ст.: (творчість Максима Рильського : ранній період). *Народна творчість та етнографія*. 2001. № 3. С. 75–82.
18. Кавун Л. «М'ятежні» романтики вітаїзму: проза ВАПЛІТЕ: монографія. Черкаси : Брама-Україна, 2006. 328 с.
19. Кадоб'янська М. Микола Зеров – універсальний талант. *Українська мова й література в сучасній школі*. 2012. № 9. С. 74–78.
20. Ковалів Ю. Кларнетизм Павла Тичини – нереалізована естетична концепція. *Слово і час*. 2003. № 1.
21. Ковалів Ю. «Празька школа»: на крутосхилах філософії чину. Київ : Бібліотека українця, 2001. 120 с.
22. Ковалів Ю. Структуротвірні місія київської «неокласики» в історії української літератури 20-х років. *Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова*. Серія 8 : Філологічні науки (мознавство і літературознавство) : зб. наук. праць. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. Вип. 10. С. 37–43.
23. Когут С. Концепція новочасного Месії у драмі М.Куліша «Народний Малахій». *Дивослово*. 2002. №1. С. 6–7.
24. Корнієнко Н. Лесь Курбас: репетиція майбутнього. Київ : Либідь, 2007. 328 с.

25. Корогодський Р. Довженко в полоні. *Українська мова та література*. 2004. Ч.41. С. 11–13.
26. Кремінь Т. Метафорика еротизму в ліриці представників «Розстріляного Відродження» URL: // <http://maysterni.com/publication.php?id=22954>
27. Кремінь Т. Сугестивність у ліриці Володимира Свідзінського // URL: <http://maysterni.com/publication.php?id=22955>
28. Крупач М. «Таборовий щоденник» як відображення ідейно-тематичного діапазону ранньої творчості Євгена Маланюка. *Визвольний шлях*. 2006. № 7–8. С. 94–106.
29. Кудрявцев М. Драма Миколи Куліша «Патетична соната»: сучасне прочитання. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2004. № 7. С. 4–12.
30. Курант І. Художня модель світу в поезії Михайла Драй-Хмари. *Studia methodologica*. 2002. № 12. С. 41–44.
31. Куценко Л. Володимир Сосюра і Євген Маланюк: історія творчого діалогу. *Дивослово*. 2007. № 1. С. 49–53.
32. Кухар О. Проблема митця й мистецтва в естетиці й поезії Є. Маланюка. *Дивослово*. 2002. №2. С.14–17.
33. Лавріненко Ю. Валер'ян Підмогильний. *Дивослово*. 2001. № 2. С. 9–10.
34. Лавріненко Ю. Розстріляне відродження: Антологія 1917-1933. Поезія – проза – драма – есей. Київ: Смолоскип, 2007. 976 с.
35. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці : Золоті литаври, 2001. 636 с.
36. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. Т.1. Київ : Академія, 2007. 608 с.
37. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. Т. 2. Київ : Академія, 2007. 624 с.
38. Луцький Ю. Літературна політика в Радянській Україні (1917–1934 роки). Київ : Гелькон, 2000. 242 с.
39. Мардус О. Юрій Яновський «Вершники» – Микола Хвильовий «Мати». *Українська мова й література в сучасній школі*. 2012. № 9. С. 60–63.
40. Мафтин Н. Типологія новелістичного мислення у прозі Юрія Яновського. *Слово і час*. 2010. № 10. С. 3–10.
41. Мелешко В. Кларнетизм ранньої лірики Павла Тичини. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2002. №4. С. 20–24.
42. Мовчан Р. Проза В. Підмогильного. *Дивослово*. 2000. №1. С. 52–55.
43. Мовчан Р. Український модернізм 1920-х: портрет в історичному інтер'єрі. Київ : ВД «Стилос», 2008. 544 с.
44. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. Київ : Либідь, 1999. 447 с.
45. Пізнюк Л. Проблеми відчуження та абсурду в «Місті» В. Підмогильного. *Слово і час*. 2000. №5. С. 62–66.
46. Пізнюк Л. Ще раз про «ВАПЛІТЕ» мовою документів і фактів. *Слово і час*. 2000. №12. С. 36–41.
47. Погрібна В. Скарби античності в живописі та поезіях Максима Рильського. *Всесвітня література та культура*. 2001. №11. С. 12–15.
48. Поляруш О. Вслухався я у гомін золотий...(поема П.Тичини «Золотий гомін»). *Дивослово*. 2004. №2. С. 5–9.
49. Прокопенко С. Життєвий і творчий шлях Юрія Яновського. *Українська мова й література в сучасній школі*. 2012. № 4. С. 43–46.
50. Пуніна О. Кіноконструкція в романі Юрія Яновського «Майстер корабля». *Слово і час*. 2010. № 11. С. 41–50.
51. Розстріляне Відродження: Антологія 1917–1933: Поезія-проза-драма-есеї / Упор., передм., післям. Ю. Лавріненка. Київ : Смолоскип, 2007. 976 с.
52. Рудницька О. Українська література 1920–1939 рр. *Дивослово*. 2011. № 8. С. 28–30.

53. Салига Т. Євген Маланюк: художня ідентифікація Росії. *Урок української*. 2004. №8-9. С. 46–50.
54. Свиридюк І. Будителі української свідомості на західноукраїнських землях I половини XIX століття. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2012. № 9. С. 34–38.
55. Синевич Б. Маланюк – літературознавець. *Слово і час*. 2000. № 2. С. 33–35.
56. Сірик Л. Моральні аспекти української еміграційної поезії. *Слово і час*. 2004. №2. С. 20–24.
57. Скепян О. Іван Багряний «Тигролови». Історія написання роману. *Українська мова та література*. 2013. № 13. С. 28–32.
58. Скиба Т. Маски поета у збірці Максима Рильського «Під осінніми зорями» (1918). *Слово і час*. 2013. № 9. С. 65–73.
59. Скорина Л. Євген Маланюк. / Література та літературознавство української діаспори : курс лекцій. Черкаси, 2005. С. 77–89.
60. Слабошпицький М. 25 поетів української діаспори. Київ : Ярославів вал, 2006. 728 с.
61. Слоньовська О. Антологія національної української ідеї в «Огненному колі» Івана Багряного. // *Дивослово*. 2004. №1. С. 5–13.
62. Тиховська О. Мотив кохання й пізнання внутрішньої фемінності в поемі Максима Рильського «Царівна». *Дивослово*. 2010. № 4. С. 55–59.
63. Тищенко О. Образ інтимних переживань у поетичному дискурсі Є.Маланюка. *Українська мова і література в школі*. 2005. №1. С. 49–51.
64. Ткаченко Н. «Україна в огні» О.Довженка – це «правда про народ і...». Інтегрований урок. *Історія в школах України*. 2001. № 4. С. 45–49.
65. Українська діаспора: літературні постаті, твори, бібліографічні відомості / Упор. В.А. Просалової. Донецьк : Східний видавничий дім, 2012. 480 с.
66. Філософський енциклопедичний словник / [голова редкол. В. І. Шинкарук]. Київ : Абрис, 2002. 742 с.
67. Шептицька Т. Тема малоросійства у творчості Євгена Маланюка. *Українська мова і література*. 2000. Ч.39. С. 19.
68. Шуляр В. Микола Хвильовий. Життя і творчість. «Я (Романтика)». *Українська мова та література*. 2000. Вересень. число 35.
69. Яременко В. Панорама української літератури XX століття: (Декаданс, модернізм, імпресіонізм, експресіонізм, символізм, неокласицизм, футуризм, неоромантизм та ін.). *Українська мова та література*. 2001. 11. С. 1–24.
70. Яремчук І. Знак Є. Маланюка. *Сучасність*. 2005. №6. С. 150–155.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ (2 га пол. XX ст.)

Базова

1. Вертипорох О. Історія української літератури останньої чверті XX – початку XXI ст.: навчально-методичний посібник. Черкаси : Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, 2016. 145 с.
2. Історія української літератури. Кінець XIX – поч. XXI ст. : підруч. : у 10 т. Т.4 : У сподіваннях і трагічних зламах. Київ : ВЦ «Академія», 2015. 576 с.
3. Насмінчук Г. Сучасна українська література: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Рута, 2019. 159 с.
4. Неборак В. Введення у Бу-Ба-Бу: (Хронопис кінця тисячоліття). Вид. 3-тє, доповнене. Львів : ЛА «Піраміда», 2015. 308 с.
5. Сасенко В. Сучасна українська література : компедіум. Одеса : Астропринт, 2014. 348 с.
6. Сучасна українська проза. Постмодерний період. Київ:Академія, 2011. 248 с.

Додаткова

1. Андрейчик М. Інтелектуал як герой прози 90-х років XX століття. / 3 англ. Переклад І. Андрущенко. Львів : ЛА «Піраміда», 2014. 188 с.
2. Анісімова Н. Український поетичний авангард кінця XX ст. *Дивослово*. 2003. 6. С. 2–10.
3. Антологія української поезії другої половини XX ст. / Упоряд. Ю. Ковалів. Київ : Гранослов, 2000.

576 с.

4. Баліна К. Постмодерністський дискурс Юрія Андруховича. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2007. № 11. С. 14–18.
5. Барабаш М. Жанрові особливості та образно-стильові доміанти готично-притчевої прози Валерія Шевчука [Електронний ресурс] URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/31848/01-Barabash.pdf?sequence=1>
6. Бетко І. Архетипальна постать блазня в українській постмодерній прозі (на прикладі творів Ю. Андруховича та ін.). *Слово і час*. 2009. № 3. С. 54–64.
7. Бернадська Н. Українська література ХХ століття: Довідник. Київ : Знання-Прес, 2007. 272 с.
8. Бойко Л. Життя і творчість Івана Багряного. *Дивослово*. 2007. № 6. С. 21–22.
9. Бондарева О. Матеріали до вивчення української поезії 1990-х рр.: поетичне угруповання «Західний вітер». *Українська мова та література*. 2010. № 22. С. 21–23.
10. Бондарева О. Міф і драма у новітньому літературному контексті: поновлення структурного зв'язку через жанрове моделювання. Київ : Четверта хвиля, 2006. 510 с.
11. Борисенко Н. Роман «Три листки за вікном» Валерія Шевчука як об'єкт літературознавчого осмислення. *Рідний край*. 2012. № 2 (27). С. 135–141.
12. Бурченя В. Романістика Романа Іваничука: інтерпретація минулого. *Український модернізм зі столітньої відстані*. Актуальні проблеми сучасної філології. 2001. Рівне. С. 171–174.
13. Вдовиченко Л. «Тигролови»: Проблематика твору і характеристика образів. *Українська мова і література*. 2002. Ч.14. С. 17–18.
14. Вельш В. Наш постмодерний модерн [пер. з нім. А. Л. Богочова, М. Д. Култаєвої, Л. А. Ситніченко]. Київ : Альтерпрес, 2004. 328 с.
15. Вірченко Т. Українська драматургія у 1990-2010 років у літературному процесі. / Художній конфлікт в українській драматургії 1990-2010-х років: дискурс, еволюція, типологія. Кривий Ріг : Видавничий дім, 2012. 336 с.
16. Голобородько Я. Саундтреки свідомості. Стиль Сергія Жадана. *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2007. № 3. С. 83–95.
17. Грабовський В. Таємна місія таланту: поетичний профіль Павла Мовчана. *Літературна Україна*. 2004. 15 лип. С. 4.
18. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн. Київ : Критика, 2005. 264 с.
19. Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми постколоніальної травми: статті та есеї. Київ : Грані-Т, 2013. 548 с.
20. Двulichанська О. Творчість Юрія Андруховича як дзеркало суспільних перетворень 80–90-х років ХХ століття. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2009. № 3 (166), Ч. I. С. 171–176.
21. Демська-Будзуляк Л. Справжнє обличчя літературного покоління дев'яностих – спроба ідентифікації. *Кур'єр Кривбасу*. 2002. № 149. С. 157–162.
22. Дончик В. З потоку літ і літпотуку. Київ : ВД «Стилос», 2003. 555 с.
23. Жінка як текст: Емма Андіївська, Соломія Павличко, Оксана Забужко: Фрагменти творчості і контексти. Київ : Факт, 2002. 208 с.
24. Жулинський М. Подих третього тисячоліття. Луцьк : Терен, 2000. 47 с.
25. Загороднюк В. Психологізм творчості Михайла Стельмаха. Київ : Акцент, 2002. 349 с.
26. Зборовська Н. Код української літератури: Проект новітньої української літератури. Київ : Академвидав, 2006. 498 с.
27. Зборовська Н. Сучасна масова література в Україні як загальнокультурна проблема. *Слово і Час*. 2007. № 6. С. 3–8.
28. Ковалевський О. В. Ліна Костенко: Філософія бунту й «філософія серця». Харків : Прапор, 2001. 175 с.
29. Колошук Н. Модернізм, експресіонізм, постмодернізм... (До питання про літературні напрями і типи творчості у ХХ ст., матеріали до уроків). *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2002. № 4. С. 36–45.

30. Констанкевич І. Історія української літератури ХХ ст. (20–30-ті роки): хрестоматія. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2009. 216 с.
31. Корнієнко Н. Український театр у переддень третього тисячоліття... Київ : Факт, 2000. 160 с.
32. Корогодський Р. Довженко в полоні: Розвідки та есеї про Майстра / Упоряд. В. Шевчук. Київ : Гелікон, 2000. 347 с.
33. Корогодський Р. У пошуках внутрішньої людини. Київ : Гелікон, 2002. 197 с.
34. Косарева Г. Інтерпретація міфологем у романі Валерія Шевчука «Три листки за вікном» [Електронний ресурс]. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/31837/13-Kosareva.pdf?sequence=1>.
35. Лубківський Р. Сповідь. Молитва. Присяга: Літературний портрет Дмитра Павличка. Київ : Веселка, 2004. 32 с.
36. Лучук І. Мистецтво поетичне в дискурсі української лірики та письменницької критики : монографія. Львів; Київ : ТЗОВ «ЗУКЦ», 2012. 444 с.
37. Неборак В. Введення у Бу-Ба-Бу. Хронопис кінця тисячоліття (есеїстика). Львів : Класика, 2001. 256 с.
38. Панченко В. «Народу гілочка тернова...» Диптих про поезію Ліни Костенко. Київ: Веселка, 2005. 64 с.
39. Панченко В. Урок літератури. Кіровоград : ДЛАУ, 2000. 200 с.
40. Панченко В. Морський рейс Юрія Третього. Кіровоград:ПВЦ «Мавік», 2002. 148 с.
41. Підпригора С. «Вогненні стовпи» Романа Іваничука: правда, схована за «художнім камуфляжем» : монографія. Миколаїв : Іліон, 2012. 211 с.
42. Підпригора С. Сучасний літературний процес : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. Миколаїв : Іліон, 2013. 128 с.
43. Поезія Ліни Костенко в часах перехідних і вічних: Матеріали круглого столу / Ред.-упоряд. Т. В. Шаповаленко. Київ: Вид. дім «Кієво-Могилянська Академія», 2005. 108 с.
44. Поліщук О. Еволюція альтернативної історії в художній літературі. / Літературний процес: методологія, імена, тенденції : зб. наук. пр. Київ : Київ. Ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. № 9. С. 42–47.
45. Поліщук Я. Ревізії пам'яті: літературна критика. Луцьк : ПВД «Твердиня», 2011. 216 с.
46. Соловей О. Василь Стус і адекватність літератури. *Стусознавчі зошити*: Науковий альманах. Зошит перший / за ред. Олега Солов'я й Ольги Пуніної. Вінниця: Простір Літератури, 2016. С. 32–41.
47. Сильові тенденції української літератури ХХ століття / Упоряд. Н. Шумило. Київ: Ін-т літ-ри ім. Т. Г. Шевченка, 2004. 616 с.
48. Стус Д. Василь Стус: життя як творчість. Київ : Факт, 2005. 364 с.
49. Сюта Г. Лінгвосвіт поезії авторів Нью-Йоркської групи : монографія. Київ : Інститут української мови НАН України : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. 164 с.
50. Тарнашинська Л. Українське шістдесятництво: профілі на тлі... Київ : Либідь, 2010. 580 с.
51. Тарнашинська Л. Художня галактика Валерія Шевчука: Постать сучасного українського письменника на тлі західноєвропейської літератури. Київ: Вид-во Олени Теліги, 2001. 223 с.
52. Ткаченко Т. Особливості жіночої прози в українській літературі другої половини ХХ – початку ХХІ століття : посібник. Київ : КМУ, 2010. 307 с.
53. Тузов В. Авангардистські тенденції в українській літературі поч. ХХ ст.: сучасний погляд. *Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2010. № 1. С. 73–77.
54. Фасоля А. Поетичне шоу Віктора Неборака, або знову про Бу-Ба-Бу і бубабістів. *Українська мова й література в сучасній школі*. 2012. № 1. С. 65–71.
55. Фасоля А. Давайте знайомитись: Нью-Йоркська поетична група. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2003. № 7. С. 41–45.
56. Фесенко Н. Українська інтелегенція в русі опору 1960–1980-х рр. *Історія України*. 2007. № 47. С. 9–7.
57. Філоненко С. «Інша мова жінки»: художні особливості української жіночої прози 90-х рр. ХХ ст. *Слово і час*. 2008. № 2. С. 49–56.

58. Філоненко С. Масова література в Україні: дискурс/гендер/жанр. Донецьк : Ландон – XXI, 2011. 432 с.
59. Харчук Р. Сучасна українська проза. Постмодерний період: Навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2008. 248 с.
60. Черкашина Т. Особливості авторської репрезентації в українській мемуарно-автобіографічній прозі ХХ століття. *Життя зі словом*. Ювілейний збірник на пошану доктора філологічних наук, професора Миколи Ткачука / за ред. проф. М. Зимомрі. Київ-Дрогобич: Посвіт, 2014. С. 505–509.
61. Читайло О. Марія Людкевич: «Юних письменників зацікавило фентезі» [Електронний ресурс]. *Високий замок* 2008. № 184. URL: <http://www.wz.lviv.ua/pages.php?ac=arch&atid=68363>
62. Шитова Л. «Я воскрес, щоб з вами жити...» Філософія життя у творчості Василя Симоненка. Київ : Вид-во Чабаненко Ю. А., 2006. 111 с.
63. Якубовська М. У дзеркалі слова : есеї про сучасну українську літературу. Львів : Каменярь, 2005. 751 с.
64. Яровий О. Сміслові контури поезії Ірини Жиленко. *Слово і час*. 2000. № 10. С. 45–47.

Інформаційні ресурси

1. www.ukrlit.com.ua - близько 300 творів вітчизняних письменників XVIII-XIX ст.
2. www.chtyvo.org.ua - популярна бібліотека української літератури. Містить тексти більшості представників покоління 1920-1930-х рр.
3. www.poetyka.uazone.net - найбільша поетична бібліотека популярних творів українською мовою
4. <http://pysar.net> - бібліотека української літератури
5. <http://ukrlife.org> - сайт «Українське Життя у Севастополі» містить літературні твори та критичні розвідки
6. <http://maysterni.com> - сайт «Поетичні майстерні» пропонує активне обговорення української літератури
7. www.inlit.com.ua - нетрадиційне бачення дійсності – на сторінках сайту «Інша література»
8. www.ilnan.gov.ua - офіційний сайт Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: іспит, залік.

5. **Засоби діагностики успішності навчання:** опитування, співбесіда, коментування студентами окремих положень відповідей своїх товаришів, доповнення, усні та письмові відповіді на проблемні питання, виконання індивідуальних завдань, виконання самостійних та контрольних робіт.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Факультет педагогіки та психології
Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ О. А. Кузнецова

7 серпня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

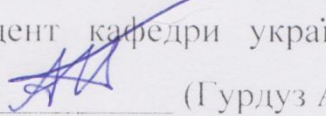
Ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 «Середня освіта»

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

освітня програма Українська мова і література

Розробник: Гурдуз Андрій Іванович, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат філологічних наук (Гурдуз А. І.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови і літератури

Протокол № 1 від «27» серпня 2019 р.

Завідувачка кафедри (Рускуліє Л. В.)

«27» серпня 2019 р.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна	
	Спеціальність 014 «Середня освіта»,		
Індивідуальне науково-дослідне завдання – реферат із теми: «Художньо-естетична парадигма розвитку української літератури 70-х рр. XIX – поч. XX ст.».	014.01 Середня освіта (Українська мова і література);	<i>Рік підготовки:</i>	
		II	
Загальна кількість годин – 180		<i>Семестр</i>	
		III, IV	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 аудиторних – 1,2 самостійної роботи студента – 0,8	Ступінь бакалавра	<i>Лекції</i>	
		48	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		66	
		<i>Лабораторні</i>	
		-	
		<i>Самостійна робота</i>	
66			
		Вид контролю: екзамен	

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми навчання: 114 год. – аудиторні заняття, 66 год. – самостійна робота (63 % / 37 %).

Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета курсу: ознайомити студентів з основними тенденціями розвитку українського літературного процесу II половини XIX – початку XX ст., його кращими зразками періоду, акцентуючи на традиціях і новаторстві, відстежуючи загальнонаціональні тенденції розвитку літератури у зв'язках з іншими літературами; на конкретному матеріалі з'ясувати історичну змінюваність напрямів, жанрів і стилів, посилювати акцент щодо питань розвитку художньої свідомості, майстерності, зростання естетичного і морального потенціалу української класичної літератури, сприйняття її в контексті світової культури.

Завдання курсу:

- розкривати безперервність літературного процесу;
- сприяти усвідомленню літератури як певного національного та історичного типу художньої творчості;
- удосконалювати вміння студентів аналізувати й зіставляти художні твори та явища всього жанро-видового спектру;
- забезпечити оволодіння студентами необхідною термінологією;
- формувати вміння та навички практики наукової роботи студентів під час виконання ними рефератів і доповідей з питань, відведених на самостійне опрацювання;
- розвивати художній смак і творчу уяву студентів; сприяти виробленню у студентів власних поглядів на художні явища; а також критичного підходу до наукових праць тенденційного характеру.

Передумови для вивчення дисципліни: обізнаність із предметною галуззю та розуміння професійної діяльності; вміння здійснювати аналіз зарубіжних художніх творів жанро-видового спектру, оперувати сучасним категоріально-термінологічним апаратом літературознавства. Курсу «Історія української літератури» властиві зв'язки з теоретичними та спеціальними теоретичними курсами загального фундаментального та професійного циклу – «Методологія та організація наукових досліджень», «Історія світової літератури», «Теорія літератури».

Робоча програма навчальної дисципліни складається з 6-х кредитів.

Результати навчання:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- уміння оперувати сучасним категоріально-термінологічним апаратом літературознавства; здійснювати літературознавчий аналіз художніх творів світової літератури;
- здатність демонструвати знання сучасної наукової парадигми в галузі філології та динаміки її розвитку;
- здатність проведення досліджень на належному рівні.

Згідно з вимогами ООП студент оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальнопредметні: здатність до навчання; здатність працювати самостійно, готовність удосконалювати й розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень; здатність до аналізу і синтезу; цінування та повага різноманітності та мультикультурності; здатність застосовувати знання на практиці.

II. Фахові:

- складових українського літературного процесу загалом і конкретно матеріал історії української літератури 70-90-х років XIX ст., визначальних явищ і жанрів цього періоду;
- термінологічного апарату навчальної дисципліни;
- закономірностей пошуків засобів художньої виразності, естетичних орієнтирів доби;
- концептуальних досягнень методики навчання української літератури.

- уміти розкривати характерні особливості індивідуального стилю митця;
- порівнювати літературно-мистецькі напрями, течії, характеризувати їх специфіку;
- уміти встановлювати співвідношення загальних явищ літературного процесу зі специфікою окремих видів та жанрів;
- володіти навичками аналізу літературних творів у єдності змісту та форми;
- критично оцінювати набутий досвід із позицій сучасних досягнень методичної науки;
- виявляти риси взаємовпливу в українському та світовому літературно-мистецькому процесі;
- використовувати навички літературознавчого аналізу різних типів;
- здійснювати аналіз та інтерпретацію художніх творів з використанням опанованого теоретичного матеріалу;
- уміти аналізувати художнє явище як складову світового літературно-мистецького процесу;
- удосконалювати уявлення про оригінальну художню творчість та протилежні їй вияви, виявляти характерні ознаки запозичення, наслідування і моделі власного шляху письменників.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Літературний процес в Україні 70-90 рр. XIX ст. та основні тенденції розвитку української прози. Українська національна ідея та її реалізація у творчості Б.Грінченка, Олени Пчілки, О.Кониського.

Тема 1. Літературний процес 70-90-рр XIX ст. в Україні.

І.С.Нечуй-Левицький. Панас Мирний. Розмаїття творчої діяльності Б.Грінченка.

Тема 2. Українська феміністична проза 70-90-х рр. XIX ст.

Кредит 2. Основні тенденції розвитку українського театру і драматургії та творчість М.Старицького, М.Кропивницького й І.Карпенка-Карого.

Тема 3. Традиція української драми. Ідейно-тематичне багатство творчості М.Старицького: провідні мотиви та образи поезії. Жанрово-стильові особливості драматургії. Історична проза письменника. Марко Кропивницький як визначний актор, драматург, режисер.

Тема 4. Українська комедія. Традиції і новаторство в драматургії І.Карпенка-Карого.

Кредит 3. Тенденції розвитку української поезії 70-90 рр. XIX століття. Багатогранність діяльності і творчої спадщини І.Франка.

Тема 5. Українська поезія 70-90 рр. XIX ст.: основні представники, тенденції розвитку, жанрово-стильові пошуки П.Грабовського, В.Самійленка, Я.Щоголева, І.Манжури в розвитку української поезії.

Тема 6. Багатогранність творчої діяльності І.Франка, його поетична спадщина.

Жанрово-стильові та ідейно-тематичні особливості прозового доробку І.Франка. Його драматургія, наукова і перекладацька діяльність.

Кредит 4. Ідейно-естетична багатство, провідні тенденції розвитку, стильові особливості української прози кінця XIX - початку XX століття.

Тема 7. Загальний огляд літературного процесу в Україні кінця XIX – початку XX століття: полеміка між прихильниками народництва та модернізму, стильові течії модернізму, їх представники. Творчість представників «Покутської трійці». Проблематика та художні особливості експресіоністських новел В. Стефаніка. Галицьке село в зображенні Леся Мартовича. Неоромантична модель гуцульського світу в новелах Марка Черемшини.

Тема 8. Творчість М. Коцюбинського – вершинне досягнення українського імпресіонізму. Неоромантична проза Ольги Кобилянської.

Кредит 5. Оновлення української драматургії в кінці XIX – початку XX століття.

Тема 9. Нереалістичні тенденції у прозі та драматургії Володимира Винниченка.

Тема 10. Творчість А. Тесленка та С. Васильченка: традиції і новаторство. Проблематика

та ідейно-художні особливості прози Г. Хоткевича та А. Сагайдачного.

Оновлення української поезії та драматургії в кінці XIX – початку XX століття.

Кредит 6. Розвиток української модерної поезії.

Тема 11. Творча постать Лесі Українки в контексті української поезії та драматургії.

Тема 12. Розвиток українського символізму в кінці XIX – на початку XX століття. Творчість молододмузівців, О.Олеся, С. Черкасенка, М. Вороного, А.Кримського. О.Маковей: доля і творчість. Поєднання народницьких і модерністських рис в драмах Л. Яновської. Творча еволюція Богдана Лепкого.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	Усьо-го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	сп
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Літературний процес в Україні 70-90 рр. XIX ст. та основні тенденції розвитку української прози.						
Тема 1. Літературний процес 70-90 рр в Україні. І.С.Нечуй-Левицький. Проза Панаса Мирного. Розмаїття творчої діяльності Б.Грінченка.	25	12	12			1
Тема 2. Українська феміністична проза 70-90 рр. XIX ст.	5	2	2			1
Разом	30	14	14			2
Кредит 2. Основні тенденції розвитку українського театру і драматургії та творчість М.Старицького, М.Кропивницького й І.Карпенка-Карого.						
Тема 3. Традиція української драми. Ідейно-тематичне багатство творчості М.Старицького: провідні мотиви та образи поезії. Жанрово-стильові особливості драматургії. Історична проза письменника. Марко Кропивницький як визначний актор, драматург, режисер.	20	6	8			6
Тема 4. Українська комедія. Традиції і новаторство в драматургії І.Карпенка-Карого.	10	2	4			4
Разом	30	8	12			10
Кредит 3. Тенденції розвитку української поезії 70-90 рр. XIX століття. Багатогранність діяльності і творчої спадщини І.Франка.						
Тема 5. Українська поезія 70-90 рр. XIX ст.: основні представники, тенденції розвитку, жанрово-стильові пошуки П.Грабовського, В.Самійленка, Я.Щоголева, І.Манжури в розвитку української поезії.	16	2	4			10
Тема 6. Багатогранність творчої діяльності І.Франка, його поетична спадщина. Жанрово-стильові та ідейно-тематичні особливості прозового доробку І.Франка. Його драматургія, наукова і перекладацька діяльність.	14	4	6			4
Разом	30	6	10			14
Кредит 4. Ідейно-естетична багатство, провідні тенденції розвитку, стильові особливості української прози кінця XIX - початку XX століття.						
Тема 7. Загальний огляд літературного процесу в Україні кінця XIX – початку XX століття: полеміка між прихильниками народництва та модернізму, стильові течії модернізму, їх представники. Творчість представників «Покутської трійці».	14	4	4			6

Проблематика та художні особливості експресіоністських новел В. Стефаніка. Галицьке село в зображенні Леся Мартовича. Неоромантична модель гуцульського світу в новелах Марка Черемшини						
Тема 8. Творчість М. Коцюбинського – вершинне досягнення українського імпресіонізму. Неоромантична проза Ольги Кобилянської.	16	4	6			6
Разом	30	8	10			12
Кредит 5. Оновлення української драматургії в кінці XIX – початку XX століття.						
Тема 9. Нереалістичні тенденції у прозі та драматургії Володимира Винниченка.	16	2	6			8
Тема 10. Творчість А. Тесленка та С. Васильченка: традиції і новаторство. Проблематика та ідейно-художні особливості прози Г. Хоткевича та А. Сагайдачного. Оновлення української поезії та драматургії в кінці XIX – початку XX століття.	14	2	2			10
Разом	30	4	8			18
Кредит 6. Розвиток української модерної поезії.						
Тема 11. Творча постать Лесі Українки в контексті української поезії та драматургії.	16	4	8			4
Тема 12. Розвиток українського символізму в кінці XIX – на початку XX століття. Творчість молододомівців, О.Олеся, С. Черкасенка, М. Вороного, А.Кримського. О.Маковей: доля і творчість. Поєднання народницьких і модерністських рис в драмах Л. Яновської. Творча еволюція Богдана Лепкого.	14	4	4			6
Разом	30	8	12			10
Усього годин	180	48	66			66

4. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<i>Кредит 1. Літературний процес в Україні 70-90 рр. XIX ст. та основні тенденції розвитку української прози.</i>	
1	Тема 1. Літературний процес 70-90 рр в Україні. Прозова спадщина.	12
2	Тема 2. Українська феміністична проза 70-90 рр. XIX ст.	2
	<i>Кредит 2. Основні тенденції розвитку українського театру і драматургії та творчість М.Старицького, М.Кропивницького й І.Карпенка-Карого.</i>	
3	Тема 3. Традиція української драми. Ідейно-тематичне багатство творчості М.Старицького: провідні мотиви та образи поезії. Жанрово-стильові особливості драматургії. Історична проза письменника. Марко Кропивницький як визначний актор, драматург, режисер.	6
4	Тема 4. Українська комедія. Традиції і новаторство в драматургії І.Карпенка-Карого.	2
	<i>Кредит 3. Тенденції розвитку української поезії 70-90 рр. XIX століття. Багатогранність діяльності і творчої спадщини І.Франка.</i>	

5	Тема 5. Українська поезія 70-90 рр. XIX ст.: основні представники, тенденції розвитку, жанрово-стильові пошуки П.Грабовського, В.Самійленка, Я.Щоголева, І.Манжури в розвитку української поезії.	2
6	Тема 6. Багатогранність творчої діяльності І.Франка, його поетична спадщина. Жанрово-стильові та ідейно-тематичні особливості прозового доробку І.Франка. Його драматургія, наукова і перекладацька діяльність.	4
	<i>Кредит 4. Ідейно-естетична багатство, провідні тенденції розвитку, стильові особливості української прози кінця XIX - початку XX століття.</i>	
7	Тема 7. Загальний огляд літературного процесу в Україні кінця XIX – початку XX століття: полеміка між прихильниками народництва та модернізму, стильові течії модернізму, їх представники. Творчість представників «Покутської трійці». Проблематика та художні особливості експресіоністських новел В. Стефаніка. Галицьке село в зображенні Леся Мартовича. Неоромантична модель гуцульського світу в новелах Марка Черемшини.	4
8	Тема 8. Творчість М. Коцюбинського – вершинне досягнення українського імпресіонізму. Неоромантична проза Ольги Кобилянської.	4
	<i>Кредит 5. Оновлення української драматургії в кінці XIX – початку XX століття.</i>	
9	Тема 9. Нереалістичні тенденції у прозі та драматургії Володимира Винниченка.	2
10	Тема 10. Творчість А. Тесленка та С. Васильченка: традиції і новаторство. Проблематика та ідейно-художні особливості прози Г. Хоткевича та А. Сагайдачного. Оновлення української поезії та драматургії в кінці XIX – початку XX століття.	2
	<i>Кредит 6. Розвиток української модерної поезії.</i>	
11	Тема 11. Творча постать Лесі Українки в контексті української поезії та драматургії.	4
12	Тема 12. Розвиток українського символізму в кінці XIX – на початку XX століття. Творчість молододмузівців, О.Олеся, С. Черкасенка, М. Вороного, А.Кримського. О.Маковей: доля і творчість. Поєднання народницьких і модерністських рис в драмах Л. Яновської. Творча еволюція Богдана Лепкого.	4
	Разом	48

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<i>Кредит 1. Літературний процес в Україні 70-90 рр. XIX ст. та основні тенденції розвитку української прози.</i>	
1	Тема 1. Літературний процес 70-90 рр в Україні. Прозова спадщина.	12
2	Тема 2. Українська феміністична проза 70-90 рр. XIX ст.	2

<i>Кредит 2. Основні тенденції розвитку українського театру і драматургії та творчість М.Старицького, М.Кропивницького й І.Карпенка-Карого.</i>		
3	Тема 3. Традиція української драми. Ідейно-тематичне багатство творчості М.Старицького: провідні мотиви та образи поезії. Жанрово-стильові особливості драматургії. Історична проза письменника. Марко Кропивницький як визначний актор, драматург, режисер.	8
4	Тема 4. Українська комедія. Традиції і новаторство в драматургії І.Карпенка-Карого.	4
<i>Кредит 3. Тенденції розвитку української поезії 70-90 рр. XIX століття. Багатогранність діяльності і творчої спадщини І.Франка.</i>		
5	Тема 5. Українська поезія 70-90 рр. XIX ст.: основні представники, тенденції розвитку, жанрово-стильові пошуки П.Грабовського, В.Самійленка, Я.Щоголева, І.Манжури в розвитку української поезії.	4
6	Тема 6. Багатогранність творчої діяльності І.Франка, його поетична спадщина. Жанрово-стильові та ідейно-тематичні особливості прозового доробку І.Франка. Його драматургія, наукова і перекладацька діяльність.	6
<i>Кредит 4. Ідейно-естетична багатство, провідні тенденції розвитку, стильові особливості української прози кінця XIX - початку XX століття.</i>		
7	Тема 7. Загальний огляд літературного процесу в Україні кінця XIX – початку XX століття: полеміка між прихильниками народництва та модернізму, стильові течії модернізму, їх представники. Творчість представників «Покутської трійці». Проблематика та художні особливості експресіоністських новел В. Стефаника. Галицьке село в зображенні Леся Мартовича. Неоромантична модель гуцульського світу в новелах Марка Черемшини.	4
8	Тема 8. Творчість М. Коцюбинського – вершинне досягнення українського імпресіонізму. Неоромантична проза Ольги Кобилянської	6
<i>Кредит 5. Оновлення української драматургії в кінці XIX – початку XX століття.</i>		
9	Тема 9. Нереалістичні тенденції у прозі та драматургії Володимира Винниченка.	6
10	Тема 10. Творчість А. Тесленка та С. Васильченка: традиції і новаторство. Проблематика та ідейно-художні особливості прози Г. Хоткевича та А. Сагайдачного. Оновлення української поезії та драматургії в кінці XIX – початку XX століття.	2
<i>Кредит 6. Розвиток української модерної поезії.</i>		
11	Тема 11. Творча постать Лесі Українки в контексті української поезії та драматургії.	8
12	Тема 12. Розвиток українського символізму в кінці XIX – на початку XX століття. Творчість молодод-музівців, О.Олеся, С. Черкасенка, М. Вороного, А.Кримського. О.Маковей: доля і творчість. Поєднання народницьких і модерністських рис в драмах Л. Яновської. Творча еволюція Богдана Лепкого.	4

	Разом	66
--	-------	----

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Літературний процес в Україні 70-90 рр. XIX ст. та основні тенденції розвитку української прози.</i>		
1	Тема 1. Літературний процес 70-90 рр в Україні. Прозова спадщина.	1
2	Тема 2. Українська феміністична проза 70-90 рр. XIX ст.	1
<i>Кредит 2. Основні тенденції розвитку українського театру і драматургії та творчість М.Старицького, М.Кропивницького й І.Карпенка-Карого.</i>		
3	Тема 3. Традиція української драми. Ідейно-тематичне багатство творчості М.Старицького: провідні мотиви та образи поезії. Жанрово-стильові особливості драматургії. Історична проза письменника. Марко Кропивницький як визначний актор, драматург, режисер.	6
4	Тема 4. Українська комедія. Традиції і новаторство в драматургії І.Карпенка-Карого.	4
<i>Кредит 3. Тенденції розвитку української поезії 70-90 рр. XIX століття. Багатогранність діяльності і творчої спадщини І.Франка.</i>		
5	Тема 5. Українська поезія 70-90 рр. XIX ст.: основні представники, тенденції розвитку, жанрово-стильові пошуки П.Грабовського, В.Самійленка, Я.Щоголева, І.Манжури в розвитку української поезії.	10
6	Тема 6. Багатогранність творчої діяльності І.Франка, його поетична спадщина. Жанрово-стильові та ідейно-тематичні особливості прозового доробку І.Франка. Його драматургія, наукова і перекладацька діяльність.	4
<i>Кредит 4. Ідейно-естетична багатство, провідні тенденції розвитку, стильові особливості української прози кінця XIX - початку XX століття.</i>		
7	Тема 7. Загальний огляд літературного процесу в Україні кінця XIX – початку XX століття: полеміка між прихильниками народництва та модернізму, стильові течії модернізму, їх представники. Творчість представників «Покутської трійці». Проблематика та художні особливості експресіоністських новел В. Стефаніка. Галицьке село в зображенні Леся Мартовича. Неоромантична модель гуцульського світу в новелах Марка Черемшини.	6
8	Тема 8. Творчість М. Коцюбинського – вершинне досягнення українського імпресіонізму. Неоромантична проза Ольги Кобилянської.	6
<i>Кредит 5. Оновлення української драматургії в кінці XIX – початку XX століття.</i>		
9	Тема 9. Нереалістичні тенденції у прозі та драматургії Володимира Винниченка.	8
10	Тема 10. Творчість А. Тесленка та С. Васильченка: традиції і	10

	новаторство. Проблематика та ідейно-художні особливості прози Г. Хоткевича та А. Сагайдачного. Оновлення української поезії та драматургії в кінці XIX – початку XX століття.	
<i>Кредит 6. Розвиток української модерної поезії.</i>		
11	Тема 11. Творча постать Лесі Українки в контексті української поезії та драматургії.	4
12	Тема 12. Розвиток українського символізму в кінці XIX – на початку XX століття. Творчість молодод-музівців, О.Олеся, С. Черкасенка, М. Вороного, А.Кримського. О.Маковей: доля і творчість. Поєднання народницьких і модерністських рис в драмах Л. Яновської. Творча еволюція Богдана Лепкого.	6
	Разом	66

8. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання складається з двох напрямів :

I – підготовка та захист контрольної роботи (для студентів ЗФН);

II – підготовка доповіді з висвітленням проблем становлення й розвитку античної літератури (для студентів ДФН).

Підготовка та захист контрольної роботи.

Основне завдання цього виду діяльності – навчити студентів самостійно аналізувати факти становлення й розвитку української літератури II половини XIX – початку XX ст., її найвизначніших етапів, творчості митців та художніх явищ.

Загальні вимоги до виконання індивідуального завдання:

- 1) самостійність;
- 2) творчість;
- 3) уміння оформити та презентувати результати своєї роботи.

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання

практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацювати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу модуля.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється відмінно, коли студент володіє набутими знаннями та використовує їх для вирішення нової навчальної проблеми. Оцінка „відмінно” передбачає повні відповіді на всі запропоновані в програмі питання з наведенням необхідних теоретико-методологічних передумов, вираженим творчим підходом до вирішення проблеми, зазначенням прикладів, які б ілюстрували відповідний аспект певного питання. Студент виявляє розуміння історико-літературних явищ і процесів; робить аргументовані висновки; характеризує історико-літературні явища і процеси, використовуючи різні джерела інформації. Вміє:

- диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання;
- застосовувати правила, методи, принципи, закони у конкретних ситуаціях;
- аналізувати й оцінювати факти, події та прогнозувати очікувані результати;
- викладати матеріал на папері логічно, послідовно, системно і повно;
- аргументовано висловлювати свої думки, вміти формулювати висновки;
- виявляти творчий підхід до виконання завдань;
- правильно оформити письмову роботу.

Студенту виставляється дуже добре, коли студент оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти, формулює та обґрунтовує нескладні висновки; може дати порівняльну характеристику літературних явищ, дає визначення поняттям; самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки явищ і процесів; може узагальнювати й застосовувати знання, але припускається певних негрубих помилок. У роботі виконано переважну більшість поставлених завдань (не менш як дві третини), виявлено належні знання, вміння й навички порівняльного вивчення художніх творів.

Студенту виставляється добре – коли студент у достатній мірі оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти, формулює та обґрунтовує нескладні висновки; може дати порівняльну характеристику літературних явищ, але припускається певних негрубих помилок чи неточностей у відповідях, не ілюструє свої відповіді прикладами. У роботі виконано переважну більшість поставлених завдань (не менш як дві третини), виявлено належні знання, вміння й навички порівняльного вивчення художніх творів.

Студенту виставляється достатньо, коли студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні, не завжди вміє застосовувати навчальний матеріал на практиці. може дати стисло характеристику мовному або літературному явищу (за алгоритмом); правильно вживає літературознавчі терміни. Студент володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно.

Студенту виставляється мінімальний задовільно - коли студент не завжди вміє застосовувати навчальний матеріал на практиці. може дати стисло характеристику мовному або літературному явищу (за алгоритмом). Студент володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно.

У роботі виконано не менш як одну третину поставлених завдань, коли студент володіє основами літературознавчого зіставлення і не може на практиці застосувати теоретичні знання, навести приклади обговорюваних у роботі мистецьких явищ і процесів; проводить можливі й переважно (частково) правильні зіставлення творів чи інших явищ міжлітературного процесу і не демонструє при цьому певні теоретичні знання.

Студенту виставляється мінімальний незадовільно - коли студент не володіє навчальним матеріалом, не зміг виконати жодного з поставлених питань, не володіє теоретичними знаннями і практичними вміннями компаративного аналізу художніх творів.

Оцінка за виконання індивідуального науково-дослідного завдання, завдань самостійної роботи виставляється з урахуванням таких параметрів:

Кількість балів у кінці семестру повинна складати від 150 до 300 балів (за 3 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідно розподіл балів, які отримують студенти за III і IV семестри відповідно: 3 крд.

Поточне тестування та самостійна робота						Контрольні роботи	Накопичувальні бали/ Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	2*60 = 120	300/100
30	30	30	30	30	30		

*Примітка. Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

10. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

11. Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, спостереження над усним мовленням, спостереження над мовним матеріалом, порівняльний аналіз, виразне читання текстів; ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки та ін.).

12. Рекомендована література

Базова

1. Бунчук Б.І. Віршування М.Старицького: навч. посібник / Б.І.Бунчук. – Чернівці: Рута, 2004. 48 с.
2. Жулинський М. Слово і доля: [Українські письменники XIX-XX ст.]: навч. посібник. – К., 2002.
3. Історія української літератури XIX ст. (70-90-ті роки): підручник для студ. ВНЗ: у 2 кн. Кн. 1 / за ред. О.Д.Гнідан. – К.: Вища школа, 2002. – 575 с.
4. Історія української літератури XIX ст. (70-90-ті роки): підручник для студ. ВНЗ: у 2 кн. Кн. 2 / за ред. О.Д.Гнідан. – К.: Вища школа, 2003. – 440 с.
5. Історія української літератури XIX століття: підручник для студ. ВНЗ: у 2 кн. Кн. 1 / за ред. М.Г.Жулинського. – К.: Либідь, 2005. – 655 с.
6. Історія української літератури XIX століття: підручник для студ. ВНЗ: у 2 кн. Кн. 2 / за ред. М.Г.Жулинського. – К.: Либідь, 2006. – 712 с.
7. Історія української літератури та літературно-критичної думки першої половини XIX століття: підручник для студ. ВНЗ / за ред. Галича О.А. – К.: Центр навч. літератури, 2006. – 392 с.
8. Козлов А.В. Українська дожовтнева драматургія: Еволюція жанрів: навч. посібник для пед. ін-тів / А.В.Козлов. – К.: Вища школа, 1991. – 197 с.
9. Література рідного краю. Посібник-хрестоматія (Письменники Миколаївщини). – Миколаїв, 1994.
10. Письменники України: біобібліогр. довідник / упоряд. В.П.Павловська, Л.Ф.Бубнова, Л.М.Сіренко. – К.: Укр. письменник, 2006. – 514 с.
11. Приходько І.Ф. Українські класики без фальсифікації: Степан Руданський, Панас Мирний, Павло Грабовський, Гнат Хоткевич: посібник з укр. л-ри / І.Ф.Приходько. – Харків: Світ дитинства, 1997. – 110 с.

12. Соя Б.Г. Вивчення творчості Павла Грабовського в школі: посібник для вчителя / Б.Г.Соя. – Тернопіль: Підручники та посібники, 2000. – 63 с.
13. Українська література XIX століття: хрест.: навч. посібник для студ. філол. спец. ВНЗ. – К.: Либідь, 2006. – 1327 с.
14. Українська література у портретах та довідках. Давня література – література XIX ст.: [довідник] / ред. кол.: С.П.Денисюк та ін. – К.: Либідь, 2000. – 358 с.
15. Універсальний літературний словник-довідник / С.М.Оліфіренко – Донецьк: БАО, 2007. 431 с.
16. Гурдуз А. Міфопоетична парадигма в українській та західноєвропейській “прозі про землю” кінця XIX - першої третини XX ст.: моногр. – Миколаїв: вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2008. – 216 с.
17. Гурдуз А.І. Райдуга і fata morgana як символи соціальних сподівань в однойменних творах Д.Г.Лоуренса і М.Коцюбинського // Актуальні проблеми слов'янської філології: міжвуз. зб. наук. ст. / відп. ред. В.А.Зарва. – К.: Освіта України, 2008. – Вип. XV: Лінгвістика і літературознавство. – С.296-301.
18. Гурдуз А.І., Бояревич М.Л. Міфологема “золотого віку” в романах О.Толстого “Гіперболоїд інженера Гаріна” і В.Винниченка “Сонячна машина” // Зарубіжна література в школах України. – 2008. – № 5 – С.5-7.
19. Гончар О. Проблеми теорії та історії реалізму української літератури XIX- поч. XX ст.- К., 1991.
20. Єфремов С. Історія українського письменства: К.: Феміна. – 1995. – 685 с
21. Франко І. Нарис історії українсько-руської літератури до 1890 рр. // Франко І. Зібрання творів у 50-ти т., К., 1983, Т.41.
22. Чижевський Д. Історія української літератури від початків до доби реалізму. - Тернопіль, 1994.
23. Історія української літературної критики. Дожовтневий період. К., 1988.
24. Літературознавчий словник-довідник.-К., 1997.
25. Історія української літератури к. XIX-поч. XX ст. / за ред. Жук Н.Й. – К., 1989.
26. Історія української літератури. Кінець XIX - початок XX ст.: у 2 кн.: підручник / за ред. О.Д.Гнідан. - К.: Либідь, 2005. - Кн. 1; 2006. - Кн. 2.
27. Історія української літератури кінця XIX - початку XX ст. / за ред. П.П.Хропка. - К., 1991.
28. Історія української літератури XX століття. / за ред. В.Дончика. - К., 1995, кн.1. або: К., 1998, кн.1.
29. Історія української літературної критики. - К., 1988.
30. Гурдуз А. Міфопоетична парадигма в українській та західноєвропейській “прозі про землю” кінця XIX - першої третини XX ст.: моногр. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2008. – 216 с.
31. Євшан М. Критика. Літературознавство. Естетика. -К., 1998.
32. Денисюк І. Розвиток української прози XIX - початку XX століття. – Львів, 1999.
33. Зеров М. Твори в 2 т. - Т.2. – К., 1990.
34. Зеров М. Українське письменство XIX ст.. від Куліша до Винниченка (Нариси з новітнього українського письменства). – Дрогобич: Відродження. – 2007. – С.357 -398.
35. Калениченко Н.Л. Українська література кінця XIX - початку XX ст. Напрями, течії. - К., 1983.
36. Камінчук О. Художній дискурс української поезії кінця XIX - початку XX ст. – К.: Педагогічна преса, 2009. – 352 с.
37. Кудрявцев М. Драма ідей в українській новітній літературі XX ст. – Кам'янець-Подільський, 1997.
38. Кузнецов Ю. Імпресіонізм в українській прозі кінця XIX - початку XX ст.: (Проблеми естетики і поетики). – К.: Зодіак-ЕКО, 1995. – 303 с.
39. Моклиця Марія. Модернізм українських письменників XX століття. Ч.І. Укр.

- література: навч. посібник. – Луцьк, 1999.
40. Моклиця М.В. Модернізм як структура: Філософія. Психологія. Поетика: моногр. – 2-ге вид., допов. і переробл. – Луцьк: Вежа, 2002. – 390 с.
 41. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. – 2-е вид., переробл. і допов. – К.: Либідь, 1999. – 447 с.
 42. Пархомик Р.Л. По дорозі в казку українського модернізму. - К., 1996.
 43. Погребенник В. Фольклоризм української поезії (кінець XIX - перші десятиріччя XX ст.). – К., 2002.
 44. **Турган О.Д. Українська література кінця XIX - початку XX ст. і античність: (Шляхи сприйняття і засвоєння) / НАН України. Ін-т л-ри ім. Т.Г.Шевченка. – К., 1995. – 175 с.**
 45. Чопик Р. Переступний вік: (Українське письменство на зламі XIX-XX ст.). – Львів; Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1998. – 196 с.
 46. Шумило Н. Під знаком національної самобутності: Українська художня проза і літературна критика кінця XIX – початку XX століття. – К., 2003.
 47. Яструбецька Г. Динаміка українського літературного експресіонізму: моногр. / Галина Яструбецька. – Луцьк : Твердиня, 2013. – 380 с.

Допоміжна

Наукова та методична література

1. Баран Є.М. Українська історична проза другої половини XIX - початку XX ст. і Орест Левицький. – Львів: Логос, 1998. – 144 с.
2. Береза І.Ю. Давньоукраїнська література, як джерело нового українського письменства. – Миколаїв, 2002.
3. Бернадська Н.І. Український роман: теоретичні проблеми і жанрова еволюція: моногр. – К.: Академвидав, 2004. – 368 с.
4. Бондар М.П. Поезія пошевченківської епохи. Система жанрів. – К., 1986.
5. Вертій О. Народні джерела національної самобутності української літератури 70-90-х років XIX століття / О.Вертій. – Суми: Собор, 2005. – 448 с.
6. Генік-Березовська, З. Грані культур. Бароко. Романтизм. Модернізм: українська модерна література / З.Генік-Березовська; пер. з чеської. – К.: Геликом, 2000. – 368 с.
7. Голомб Л. Із спостережень над українською поезією XIX-XX ст.: зб. ст. – Ужгород, 2005.
8. Грабович Г. До історії української літератури. Дослідження, есеї, полеміка. – К., 2003.
9. Гром'як Р.Т. Історія літературної критики (від початку до кінця XIX ст.) – Тернопіль, 1999.
10. Гуляк А.Б. Становлення українського історичного роману. – К.: Міжнар. фін. агенція, 1997. – 293 с.
11. Гундорова Т. Інтелігенція і народ в повістях Івана Франка 80-х років. – К., 1985.
12. Єфремов С. Історія українського письменства. – К., 1995.
13. Зарва В. Дискурс просвітництва в російській та українській прозі 60-80-х рр. XIX ст. / В.Зарва. – К., 2005. – 304 с.
14. Зеров М. Українське письменство / М.Зеров. – К.: Основи, 2002. – 1301 с.
15. Івашків В.М. Українська романтична драма 30-80-х років XIX ст. / В.М.Івашків. – К.: Наукова думка, 1990. – 143 с.
16. Корифеї українського театру: Матеріали про діяльність театру корифеїв. – К.: Мистецтво, 1982.
17. Новиков А. Образ української жінки-страдниці в п'єсах драматургів театру „корифеїв” / А.Новиков // Дивослово. – 2004. – № 7. – С.55-58.
18. Новиков А. Тема духовного здоров'я українського народу в п'єсах драматургів театру „корифеїв” / А.Новиков // Українська література в загальноосвітній школі. – 2008. – № 1. С. 2-5.
19. Погрібний А.Г. Класики. Не зовсім за підручником / А.Г.Погрібний. – К.: Школяр,

2000. 136 с.
20. Проблеми історії та теорії реалізму української літератури XIX - поч. XX ст. – К., 1991.
 21. Сиваченко М.Є. Сторінки історії української літератури і фольклористики / М.Є.Сиваченко. – К.: Наукова думка, 1990. – 300 с.
 22. Чижевський Д. Історія української літератури: Від початків до доби реалізму. Реалізм. – К., 2003.
 23. Іванченко Р.Г. **Іван Нечуй-Левицький**: нарис життя і творчості / Р.Г.Іванченко. – К., 1980.
 24. Панченко В. „Великий артист зору”: [І.Нечуй-Левицький] / В.Панченко // Бібліотечка „Дивослова”. – 2005. – № 1. – С.2-19.
 25. Погребенник В. Іван Нечуй-Левицький. 1838-1918 / В.Погребенник // Українська мова та література. – 2004. – № 21-24. – С.17-29.
 26. Пода О. Історичний роман І.С.Нечуя-Левицького „Князь Єремія Вишневецький”: роздуми над рукописом / О.Пода // Слово і Час. – 2004. – № 10. – С.44-57.
 27. Приходько І. Українська ідея в творчості І.Нечуя-Левицького / І.Приходько. – Львів, 1998.
 28. Бузулан Г. Компаративний аналіз двох романів: „Хіба ревуть воли, як ясла повні?” Панаса Мирного та І.Білика і „Злочин і кара” Ф.Достоевського / Г.Бузулан // Дивослово. – 2004. – № 9. – С.19-22.
 29. Гончар О. Перший симфоніст української прози // Гончар О. Письменницькі роздуми. К., 1980.
 30. Грицай М.С. Панас Мирний: нарис життя і творчості / М.С.Грицай. – К.: Дніпро, 1986. 101 с.
 31. Ротач П. З етюдів до біографії Панаса Мирного / П.Ротач // Слово і Час. – 2003. – № 2. С.76-79.
 32. Турчин М. Пропаша доля внука: ще одне прочитання образу Чіпки / М.Турчин // Дивослово. – 2004. – № 9. – С.23-25.
 33. Федоренко Т. Згублене життя: (до компаративного вивчення роману „Повія” Панаса Мирного) / Т.Федоренко // Українська література в загальноосвітній школі. – 2003. № 4. – С.34-37.
 34. Черкаський В.М. Художній світ Панаса Мирного / В.М.Черкаський. – К.: Дніпро, 1989. 351 с.
 35. Голобородько Я. Духовні імперативи **Бориса Грінченка**: життєтворчість крізь призматику „херсонського періоду” / Я.Голобородько // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2007. – № 17-18. – С.74-79.
 36. Голобородько Я. Інтелектуал, письменник, науковець: життя й аспекти творчої діяльності Бориса Грінченка / Я.Голобородько // Українська література в загальноосвітній школі. – 2005. – № 10. – С.4-7.
 37. Єременко О. Трансформація художніх засобів інформаційної компресії в малій прозі прозі Б.Грінченка / О.Єременко // Українська література в загальноосвітній школі. 2008. № 3. – С.16-18.
 38. Козар Л. „Лицарі духа”. Фольклористична діяльність Бориса Грінченка в оцінці Івана Франка / Л.Козар // Слово і Час. – 2006. – № 9. – С.10-13.
 39. Погрібний А.Г. Борис Грінченко. Нарис життя і творчості / А.Погрібний. – К., 1988.
 40. Погрібний А.Г. Борис Грінченко в літературному процесі кінця XIX - початку XX ст. / А.Погрібний. – К., 1990.
 41. Поліщук Я. Культурницька місія Бориса Грінченка / Я.Поліщук // Дивослово. – 2007. №7. – С.45-47.
 42. Рильський М.Т. Дві повісті Бориса Грінченка // Рильський М. Статті про літературу. К., 1980.
 43. Аврахов Г. **Олена Пчілка** – „людина, що мала виняткове відчуття потреб нації” /

- Г.Аврахов // Дивослово. – 1999. – № 12. – С.54-55.
44. Гуляк А.В. Олена Пчілка: нарис життя і творчості / А.В.Гуляк. – К., 1996.
45. Гуць, М. Маловідомі сторінки з життєпису Олени Пчілки: (Деякі архівні матеріали, пов'язані з відкриттям пам'ятника Іванові Котляревському в Полтаві 1903 року) / М.Гуць // Слово і Час. – 2005. – № 10. – С.58-66.
46. Дрофань Л.А. Берегиня: [про Олену Пчілку] / Л.А.Дрофань. – К.: Молодь, 2004. – 206 с.
47. Дрофань Л. „І правду, й боротьбу благословити”: (До 150-річчя Олени Пчілки) / Л.Дрофань // Дивослово. – 1999. – № 6. – С.50-54.
48. Тарнавська М. Ювілей Олени Пчілки та її англомовний дебют / М.Тарнавська // Сучасність. – 2000. – № 2. – С.100-109.
49. Бухало С. Пионерка українського фемінізму: 150 лет назад родилась **Наталья Кобринская** / С.Бухало // День. – 2005. – № 103. – С.8.
50. Кузнецов Ю. Відтворення „історії душі”: (Сповідальна проза **Н.Кобринської**) / Ю.Кузнецов // Слово і Час. – 1995. – № 5/6. – С.28-30.
51. Погребенник, Ф. Три портрети Наталі Кобринської / Ф.Погребенник // Слово і Час. 1995. – № 5/6. – С.31-32.
52. Александрова Г. Знаковість і значущість присутності: До 170-річчя **Олександра Кониського** / Г.Александрова // Дивослово. – 2006. – № 10. – С.58-61.
53. Гориславець В. Біля витоків народницької історії літератури: про критичну діяльність О.Кониського / В.Гориславець // Слово і Час. – 1996. – № 10. – С.51-55.
54. Хропко П. Проза Олександра Кониського / П.Хропко // Дивослово. – 1996. – №1. – С.10.
55. Ковалець Л. Уроки **Євгенії Ярошинської** / Л.Ковалець // Дивослово. – 2005. – № 11. С.59-60.
56. Євгенія Ярошинська: до 90-річчя від дня смерті // Дивослово. – 1999. – № 10-11. С.54-55.
57. Левчик, Н. **Михайло Старицький**: багатогранність таланту / Н.Левчик // Дивослово. 2005. – №12. – С.20-26.
58. Новиков А. Творчість Михайла Старицького в контексті літературно-мистецького процесу доби / А.Новиков // Українська мова і література в школі. – 2008. № 4. С.49-54.
59. Поліщук В.Т. Художня проза Михайла Старицького: Проблематика і особливості поетики романів і повістей письменника: моногр. / В.Поліщук. – Черкаси: Брама, 2003. – 376 с.
60. Фіголь О.О. Вальтерскоттівська концепція історизму в інтерпретації Михайла Старицького // Література. Фольклор. Проблеми поетики: зб. наук. пр. – К.: Акцент, 2007. – Вип.26. – С.201-211.
61. Цибаньова-Стеценко О.С. Лаври і терни... Життєвий і творчий шлях Михайла Старицького. – К.: Укр. держ. центр культ. ініціатив, 1996. – 188 с.
62. Киричок П.М. Марко Кропивницький: нарис життя і творчості / П.М.Киричок. – К.: Дніпро, 1985. – 150 с.
63. Новиков А.О. Апостол українського театру: літературний портрет М.Кропивницького / А.О.Новиков // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2005. – № 6. – С.12-15.
64. Новиков А. Марко Кропивницький і українське театральне мистецтво / А.Новиков // Дивослово. – 2004. – № 2. – С.14-17.
65. Новиков А. Нариси з історії українського театру та драматургії: [М.Кропивницький] / А.Новиков // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2006. – № 3. – С.36-39.
66. Спогади про Марка Кропивницького: зб. / упоряд. П.П.Перепелиця, В.П.Ярош. – К.: Мистецтво, 1990. – 215 с.
67. Дем'янівська Л.С. **Іван Карпенко-Карий**: життя і творчість / Л.С.Дем'янівська. – К., 1995.

68. Козлов А.В. Українська дожовтнева драматургія. Еволюція жанрів. – К., 1991.
69. Коломієць Р. Театр Саксаганського і Карпенка-Карого. – К., 1984.
70. Малютина Н. Явище жанрової інтерактивності у драматургії І.Карпенка-Карого / Н.Малютина // Слово і Час. – 2008. – № 1. – С.53-60.
71. Погребенник В. Іван Карпенко-Карий (Іван Тобілевич). 1845-1907 / В.Погребенник // Українська мова та література. – 2004. – № 21-24. – С.50-61.
72. Сюдюков І. Зрада і кара: суть історичного конфлікту в трагедії Івана Карпенка-Карого / І.Сюдюков // Урок української. – 2008. – № 1/2. – С.56-57.
73. Березовський І. Поетична творчість **Івана Манжури** / І.Березовський // Манжура І. Твори. – К., 1980.
74. Бондар М. Живопис мелодійного слова: (До 150-річчя Івана Манжури / М.Бондар // Слово і Час. – 2001. – № 12. – С.16-25.
75. Вертій О. „Українська ідея” як феномен літератури: народні джерела творчості **Павла Грабовського** / О.Вертій // Дивослово. – 2003. – № 3. – С.15-20.
76. Дисак Ф. Павло Грабовський і питання національно-духовного відродження України / Федір Дисак // Дивослово. – 2014. – № 9. – С. 44-46.
77. Задорожний В. Поезія Павла Грабовського у фольклорному засвоєнні / В. Задорожний // Слово і Час. – 2012. – № 2. – С. 73-76.
78. Горболіс Л. Охоронний модус рідної мови на чужині: на матеріалі листів Павла Грабовського / Л.Горболіс // Дивослово. – 2011. – № 6. – С. 45-47.
79. Гаєвська Н.М. Павло Грабовський: Нарис життя і творчості. – К., 1997.
80. Гомон П. „...В мені завжди жив перш над усе українець”: (спроба сучасного осмислення життєпису П.А.Грабовського) / П.Гомон // Українська література в загальноосвітній школі. – 2000. – № 1. – С.37-43.
81. Зеров, М. „Непривітаний співець”: (**Я.Щоголев**) / М.Зеров // Зеров, М. Твори: у 2 т. – К., 1990. – Т.2.
82. Легіт А. Видатний поет пошевченківської доби: до 100-річчя від дня смерті Якова Щоголіва / А.Легіт // Визвольний шлях. – 1998. – № 6.
83. Погрібний, А.Г. Яків Щоголев. Нарис життя і творчості / А.Г.Погрібний. – К., 1986.
84. Бондар М. Творчість **Володимира Самійленка** / М.Бондар // Самійленко, В. Твори. Поезія. Драматичні твори. Проза. – К.: Дніпро, 1990. – С.5-46.
85. Зеров М. В.Самійленко і український гумор. // Твори в 2-х т. - К., 1990. – Т.2.
86. Соловей Е. Українська філософська лірика. –К., 1999.
87. Хропко П. Художній світ поезії Володимира Самійленка / П.Хропко // Дивослово. 1996. – №4. – С.34-38.
88. Горак Р. Тричі мені являлася любов, – К., 1993.
89. Гундорова Т.І. Невідомий Іван Франко: грані ізмарагду / Т.І.Гундорова. – К.: Либідь, 2006. – 359 с.
90. Гундорова Т.І. Франко – не Каменярь / Т.І.Гундорова. – Мельборн, 1998.
91. Забужко О.С. Філософія української ідеї та Європейський контекст: Франківський період. – К., 1992.
92. Камінчук О. Структурно-типологічні параметри поезії Івана Франка: неокласицизм, просвітництво, романтизм / О.Камінчук // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2006. – № 7/8. – С.82-100.
93. Клочек Г. Трактат Івана Франка „Із секретів поетичної творчості” як предтеча української рецептивної поетики / Г.Клочек // Слово і Час. – 2007. – № 4. – С.39-45.
94. Матвійшин В.Г. Світова література у перекладацькій та творчій діяльності Івана Франка / В.Г.Матвійшин // Зарубіжна література в школах України. – 2006. – № 5. – С.2-9.
95. Павличко Д. “Зів’яле листя” І.Франка // Павличко Д. Біля мужнього світла: Літературно-критичні статті, спогади, виступи. – К., 1988.
96. Панченко В. Любов і боротьба адвоката Рафаловича. Шкільна версія аналізу повісті

- І.Франка “Перехресні стежки” // Франко І. Перехресні стежки. – Кіровоград, 2000. С. 215-239.
97. Панько Т.І. Мова і нація в естетичній концепції І.Франка / Т.І.Панько. – Львів: Світ, 1992. – 188 с.
98. Пустова Ф.Д. Іван Франко – історик української літератури / Ф.Д.Пустова. – К.: Вища школа, 1989. – 147 с.
99. Тетеріна О. Переклад у концепції національної літератури Івана Франка / О.Тетеріна // Слово і Час. – 2007. – № 12. – С.15-23.
- 100.Тихолоз Б.С. Психодрама Івана Франка в дзеркалі рефлексійної поезії: студії / Б.С.Тихолоз. – Львів, 2005. – 180 с.
- 101.Тихолоз Н.Б. Казкотворчість Івана Франка: (генологічні аспекти) / Н.Б.Тихолоз. – Львів, 2005. – 316 с.
- 102.Тодчук Н.Є. Роман Івана Франка „Для домашнього огнища”: простір і час / Н.С.Тодчук. – Львів, 2002. – 204 с.
- 103.Франкознавчі студії: зб. наук. пр. / ред. Я.Ярема. – Львів, 2007. – 288 с.
- 104.Швець А.І. Злочин і катарсис: Кримінальний сюжет і проблеми художнього психоаналізу в прозі Івана Франка / А.І.Швець. – Львів, 2003. – 236 с.
- 105.Штонь Г. Т.Г.Шевченко і І.Я.Франко. Поетичні візії України. Онтологічна спільність та відмінність / Г.Штонь // Слово і Час. – 2008. – № 3. – С.12-17.
- 106.Якубовська М. Пошуки свого шляху: На прикладі роману Івана Франка „Перехресні стежки” / М.Якубовська // Дивослово. – 2006. – № 11. – С.58-61.
2. Агєєва В.П. Український імпресіонізм: *М.Коцюбинський*, А.Головко, Г.Косинка. – К., 1994.
3. Калениченко Н. *М.Коцюбинський*. Нарис життя і творчості. -К., 1984.
4. Кузнецов Ю. Імпресіонізм в українській прозі к.ХІХ – п.ХХ ст. – К., 1995.
5. Кузнецов Ю. Поетика прози Михайла Коцюбинського. – К., 1989.
6. Денисюк І. Розвиток української малої прози к.ХІХ-поч.ХХ ст.– Львів, 1999.
7. Гнідан О.Д., Дем’янівська Л.С. *Володимир Винниченко*: Життя і творчість. – К.,1995.
8. Панченко В. Будинок з химерами... – Кіровоград, 1998.
9. Мацевко Л. Засоби характеротворення в малій прозі В.Винниченка. – Дивослово. – 2000. - №4.
10. Зеров М. Від Куліша до Винниченка: Нариси з новітнього українського письменства // Зеров М. Твори : 2 т. -К., 1990, -т.2.
11. Винниченко В.. Грицько Григоренко: Штрихи до портретів. Навчальний посібник /О.Гнідан, Л.Дем’янівська та ін./ -К.: Вища школа, 1995.
12. Свербілова Т.Персонажі Винниченкових творів – кати чи жертви // Слово і час. – 1995. – №3.
13. Мороз Л. Сто рівноцінних правд. Парадокси драматургії В.Винниченка. – К., 1994.
14. Гнідан О. Дем’янівська Л. Володимир Винниченко: Життя, діяльність, творчість. - К., 1996.
15. Кульчицький С.В., Солдатенков В.Ф. Володимир Винниченко. – К.: Альтернатива, 2005.
16. Білоус Н. Феміністична проблематика прози *О.Кобилянської* // Укр. мова і література в школі. – 1999. - №1.
17. Гундорова Т. Стаття і культура в гендерній утопії О.Кобилянської. – К., 2002.
18. Денисенко М. «Бути собі людиною!» Феміністична проблематика прози О.Кобилянської // Слово і час. – 1997. № 5-6.
19. Возняк В.О. Про Ольгу Кобилянську. Нові матеріали. Роздуми. Знахідки. – К., Дніпро, 1983.
20. Ольга Кобилянська у критиці та спогадах. - К., 1989.
21. Демченко І. Особливості поезики Ольги Кобилянської. – К., 2001.

22. Гнідан О.Д. Василь Стефаник. Життя і творчість. - Посібник для вчителів. -К., Радянська школа, 1991.
23. Горак Р. Кров на чорній ріллі : есе-біографія В.Стефаника / Р.Горак. – К. : ВЦ «Академія», 2010. – 601 с.
24. Грицюта М.С. Художній світ В.Стефаника. – К., Наукова думка, 1982.
25. Лесин В.Василь Стефаник : Нарис життя і творчості. -К., 1981.
26. Гоян Я. Дорога (Життєва дорога і творча доля В.Стефаника) // Українська література в загальноосвітній школі. – 2000. - №2 -3.
27. Українка Л. Малорусские писатели на Буковине //Українка Л. Твори : в 12 т. – К., 1978, т.8.
28. Гнідан О. Марко Черемшина: Нарис життя і творчості . – К., 1985.
29. Лях Т. Архетипові моделі в новелістиці Марка Черемшини / Тетяна Лях // Слово і Час. – 2014. – № 5. – С. 82-89.
30. Денисюк І. Розвиток української прози ХІХ – початку ХХ століття. – Львів, 1999.
31. Моклиця М. Модернізм українських письменників ХХ століття. Ч.І.Укр.література: Навчальний посібник. – Луцьк, 1999.
32. Марчук Г. «Забобон» Леся Мартовича. – К., 2001.
33. Хоцянівська І. Мистецтво сатири Леся Мартовича. – К., 1999.
34. Півторадні В.Архип Тесленко: Життя і творчість. – К., 1982.
35. Шумило Н. Проза Степана Васильченка (питання поетики). – К.,1986.
36. Шумило Н. Під знаком національної самобутності: Українська художня проза і літературна критика кінця ХІХ – початку ХХ століття. – К., 2003.
37. Денисюк І., Скрипка Т. Дворянське гніздо Косачів. – Львів, 1999.
38. Забужко О. Notre Dame d' Ukraine: Українка в конфлікті міфологій. – К.: Факт, 2007, 640 с.
39. Зборовська Н. Моя Леся Українка. Есей. – Тернопіль, 2002.
40. Зеров М. Леся Українка // Зеров М. Українське письменство ХІХ ст.. від Куліша до Винниченка (Нариси з новітнього українського письменства). – Дрогобич: вид. фірма «Відродження». – 2007. – С.357-398.
41. Кудрявцев М. Драма ідей в українській новітній літературі ХХ ст. - Кам'янець-Подільський, 1997.
42. Франко І. Леся Українка // Франко І.Зібрання творів: У 50 томах – К., 1981. –Т.31.
43. Ільницький М. «Молода муза» і український модернізм // Від «Молодої музи» до «Празької школи». – Львів, 1995.
44. Рубчак Б. Пробний лет // Розсипані перли: поети «Молодої музи». - К., 1991.
45. Вервес Г. Микола Вороний // Вороний М. Поезії. Переклади. Критика. Публіцистика. – К., 1996.
46. Зеров М. Поезія Олеся та спроба її нового потрактування // Зеров М. Твори: в 2 т. – К.,1991. – Т.2.
47. Неврлий М. Олександр Олесь. – К., 1994.
48. Погребенник В. Фольклоризм української поезії (кінець ХІХ – перші десятиріччя ХХ ст.) – К., 2002.
49. Радишевський Р. Журба і радість Олександра Олеся // Олесь О. Твори: У 2 т. – К., 1990. - Т.І.
50. Ільницький М. «Найпопулярніша постать на галицькому ґрунті...» // Лепкий Б. Твори: У 2 т. – К., 1991. - Т.1.
51. Литвиненко Т. Історіософська концепція пенталогії Б.Лепкого «Мазепа» та її художня реалізація. – Суми, 2001.
52. Погребенник Ф. Богдан Лепкий – український письменник з Поділля. – Тернопіль, 1992.
53. Сивіцький М. Богдан Лепкий. – К., 1991.

54. Ткачук М. Модерністський дискурс лірики та новел Богдана Лепкого. Тернопіль, 2005.
55. Агеєва В.П. Український імпресіонізм: М.Коцюбинський, А.Головко, Г.Косинка.-К., 1994.
56. Агеєва В.П. Поетка зламу століть. Творчість Лесі Українки в постмодерній інтерпретації. – К., 2001.
57. Білоус Н. Феміністична проблематика прози О.Кобилянської // Укр. мова і література в школі. – 1999. - №1.
58. В.Винниченко. Грицько Григоренко: Штрихи до портретів. Навчальний посібник / О.Гнідан, Л.Дем'янівська та ін. – К.: Вища школа, 1995.
59. Возняк В.О. Про Ольгу Кобилянську. Нові матеріали. Роздуми. Знахідки. - К., Дніпро, 1983.
60. Гнідан О.Д., Дем'янівська Л.С. Володимир Винниченко: Життя і творчість. - К.,1995.
61. Гнідан О. Дем'янівська Л. Володимир Винниченко: Життя, діяльність, творчість. – К., 1996.
62. Гундорова Т. Стаття і культура в гендерній утопії О.Кобилянської. – К., 2002.
63. Гнідан О.Д. Василь Стефаник. Життя і творчість. – Посібник для вчителів. – К., Радянська школа, 1991.
64. Грицюта М.С. Художній світ В.Стефаника. - К., Наукова думка, 1982.
65. Генік-Березовська З. Драматична творчість Лесі Українки в тогочасному літературному контексті // Генік-Березовська З. Грані культур: Бароко. Романтизм. Модернізм. - К., 2000.
66. Давидюк В. Позатекстова міфологічна символіка “Лісової пісні” //УМЛШ. -1994. -№2. - УМЛШ. - 1995. - №2.
67. Денисенко М. «Бути собі людиною!» Феміністична проблематика прози О.Кобилянської // Слово і час. – 1997. № 5-6.
68. Денисюк І. Розвиток української малої прози к.ХІХ-поч.ХХ ст.– Львів, 1999.
69. Демченко І. Особливості поезики Ольги Кобилянської: К., 2001.
70. Жулинський М. Олександр Олесь // Жулинський М. Із забуття в безсмертя. - К., 1990.
71. Жулинський М. Драматична доля драматичної поеми // Прапор. - 1989, № 9.
72. Зеров М. Леся Українка // Зеров М. Твори в 2 т. – Т.2. – К., 1990.
73. Ільницький М. Від «Молодої музи» до «Празької школи». – Львів, 1995.
74. Калениченко Н. М.Коцюбинський. Нарис життя і творчості. -К., 1984.
75. Качуровський І. Метрика О.Олеся.//Слово і час. - 1998, № 12.
76. Кульчицький С.В. Солдатенков В.Ф. Володимир Винниченко. – К.: Альтернатива, 2005.
77. Кузнецов Ю. Імпресіонізм в українській прозі к.ХІХ – п.ХХ ст. – К., 1995.
78. Кузнецов Ю. Пoesика прози Михайла Коцюбинського. – К., 1989.
79. Кудрявцев М. Драма Лесі Українки.- Українська література в загальноосвітній школі, 1999. – № 4.
80. Кравченко А. З творчого спадку М.Вороного // Слово і час. – 1996. - №3.
81. Література рідного краю. Письменники Миколаївщини. Посібник-хрестоматія. – Миколаїв, 2003.
82. Лесин В.Василь Стефаник : Нарис життя і творчості. – К., 1981.
83. Мацевко Л. Засоби характеротворення в малій прозі В.Винниченка. – Дивослово. – 2000. - № 4.
84. Масенко Л. У Вавилонському полоні // Українська мова та література. - 2000, С.26 -27.
85. Мишанич О.В. В безмежжі зим і чужини // Черкасенко С. Твори: в 2 т. – К.: Дніпро, 1991, т.1, с.5-42.
86. Мороз Л. Сто рівноцінних правд. Парадокси драматургії В.Винниченка. – К., 1994.
87. Мороз Л. Про символізм в українській драматургії //Сучасність. - 1993., № 4.
88. Нервлий М. Олександр Олесь . Життя і творчість. - К., 1994.

89. Олійник О. Концепція людини в українській символістській драмі // Слово і час. – 1997. - №8. – С. 62-64.
90. Олійник О. Феномен символістської драми в системі українського модернізму // Сильові тенденції української літератури ХХ століття. – К., 2004. – С. 63-97.

Довідкова література

1. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці : Золоті литаври, 2001. 636 с.
2. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І.Ковалів]. – Т.1. – К. : Академія, 2007. 608 с.

Інформаційні ресурси

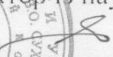
1. Посилання на сайт викладача: http://philology.mdu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/GurduzA_Sayt_Kompl_Ukr_lit_.pdf
 2. Посилання на сайт викладача: навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Історія української літератури кінця ХІХ – початку ХХ ст.»: http://philology.mdu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/GurduzA_Sayt_Kompl_Ukr_lit_.pdf
2. Підручники:
- 2.1. Історія української літератури ХІХ ст. (70-90-ті роки): підручник для студ. ВНЗ: у 2 кн. Кн. 1 / за ред. О.Д.Гнідан. – К.: Вища школа, 2002. – 575 с. (100 прим. у бібл.).
 - 2.2. Історія української літератури ХІХ ст. (70-90-ті роки): підручник для студ. ВНЗ: у 2 кн. Кн. 2 / за ред. О.Д.Гнідан. – К.: Вища школа, 2003. – 440 с. (90 прим. у бібл.).
 - 2.3. Історія української літератури ХІХ століття: підручник для студ. ВНЗ: у 2 кн. Кн. 1 / за ред. М.Г.Жулинського. – К.: Либідь, 2005. – 655 с. (30 прим. у бібл.).
 - 2.4. Історія української літератури ХІХ століття: підручник для студ. ВНЗ: у 2 кн. Кн. 2 / за ред. М.Г.Жулинського. – К.: Либідь, 2006. – 712 с. (30 прим. у бібл.).
 - 2.5. Історія української літератури к. ХІХ-поч. ХХ ст. / за ред. Жук Н.Й. – К., 1989 (10 прим. у бібл.).
 - 2.6. Історія української літератури. Кінець ХІХ - початок ХХ ст.: у 2 кн.: підручник / за ред. О.Д.Гнідан. - К.: Либідь, 2005. - Кн. 1; 2006. – Кн. 2 (по 5 прим. у бібл.).
 - 2.7. Історія української літератури кінця ХІХ - початку ХХ ст. / за ред. П.П.Хропка. - К., 1991 (37 прим. у бібл.).
 - 2.8. Історія української літератури ХХ століття. / за ред. В.Дончика. – К., 1995, кн.1. або: К., 1998, кн.1. (15 прим. у бібл.).
3. Електронні підручники, статті:
1. Гурдуз А. Під знаком Ф.Шиллера: доля однієї української драми. *Матеріали Третьої міжнар. наук.-практ. Інтернет-конфер. “Діалог мов – діалог культур. Україна і світ”* (Інститут слов'янської філології [Університету Людвіга-Максиміліана](http://www.ludwig-maximilians-universitaet-muenchen.de), Мюнхен – Ludwig-Maximilians-Universität, Fakultät für Sprach- und Literaturwissenschaften Department II Slavische Philologie, München, 1-4 листопада 2012 р.). URL: <http://www.ukrainistik-konferenz.slavistik.lmu.de/wp-content/uploads/Andriij-Gurduz.pdf>, <http://www.ukrlib.com.ua/>
 2. Гурдуз А. Міфопоетична парадигма в українській та західноєвропейській “прозі про землю” кінця ХІХ - першої третини ХХ ст. Миколаїв: вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2008. 216 с. URL: <http://lib.chdu.edu.ua/index.php?m=9&b=20>.
 3. Гурдуз А.І. Типологія міфопоетичних технік в українській та західноєвропейській “прозі про землю” кінця ХІХ - I третини ХХ ст.: аспект рецепції біблійного матеріалу // Наукові праці / Миколаїв. держ. гуманіт. ун-т ім. П.Могили. – Т. 59. Вип. 46. Філологія. Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2006. С. 126-129. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npchdu/FL/2006_46/46-25.pdf.

1. <http://www.ukrlit.vn.ua/>
2. <http://www.ukrcenter.com/library/default.asp>
3. http://lucl.lucl.kiev.ua/start/lit_ukr.html
4. <http://www.ukrlit.com.ua/>

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Факультет педагогіки та психології
Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи О. А. Кузнецова

27 серпня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

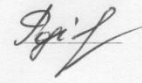
спеціальність 014 «Середня освіта»

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

освітня програма Українська мова і література

2019 – 2020 навчальний рік

Розробник: Родіонова Інна Григорівна, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат філологічних наук, доцент
(Родіонова І. Г.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови і літератури

Протокол № 01 від «27» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри (Рускуліс Л. В.)

«27» серпня 2019 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 11	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
	Спеціальність 014 «Середня освіта»		
Індивідуальне науково-дослідне завдання (реферат, презентація, буктрейлер)	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	Рік підготовки:	
		3-й	
Загальна кількість годин: 330 год.		Семестр	
		5-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год.; самостійної роботи студента – 6 год.	Ступінь бакалавра	Лекції	
		40 год.	46 год.
		Практичні, семінарські	
		58 год.	72 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
52 год.	62 год.		
		Вид контролю: іспит	

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 330 год.: 216 год. – аудиторні заняття, 114 год. – самостійна робота (65% ~ 35%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати навчання

Мета курсу: вивчення жанрово-стильових та ідейно-художніх особливостей української літератури ХХ ст.; розкрити характерні особливості індивідуального стилю представників «Розстріляного Відродження»; ознайомити студентів з основними тенденціями українського літературного процесу другої половини ХХ – початку ХХІ століття, дати систематизовані знання з історії української літератури щодо специфіки українського шістдесятницького руху, постмодерного періоду.

Завдання курсу:

- ознайомити з умовами розвитку української літератури І пол. ХХ ст., беручи до уваги закономірності поступування світового літературного процесу;
- оволодіти принципами ідейно-художнього аналізу літературних творів, методологією їх оцінювання;
- пов'язати вивчення корінних питань історії літератури з практичною роботою майбутніх викладачів мови і літератури, критиків і літературознавців;
- сприяти всебічному розвитку, активному становленню й самореалізації особистості майбутнього фахівця.
- вивчити жанрово-стильові та ідейно-художні особливості української літератури;
- оволодіти принципами ідейно-художнього аналізу літературних творів, методологією їх оцінювання;
- пов'язати вивчення важливих питань історії літератури з практичною роботою майбутніх викладачів мови і літератури, критиків і літературознавців;
- сприяти всебічному розвитку, активному становленню й самореалізації особистості майбутнього фахівця.

Передумови для вивчення дисципліни: обізнаність із нормами й канонами сучасного літературознавчого дискурсу та вміння представити свої наукові здобутки, що є одним із найважливіших і найвагоміших аспектів підготовки фахівця з університетською освітою. Курсу «Історія української літератури» властиві зв'язки з теоретичними та спеціальними теоретичними курсами загального фундаментального та професійного циклу: «Теоретичні проблеми літературознавства», «Мовознавство», «Історія світової літератури», «Філософія», «Історія».

Навчальна дисципліна складається з 11-ох кредитів.

Очікувані результати навчання:

- розуміння місця літературознавства у системі сучасної гуманітарної освіти, знання основ літературознавства для аналізу літературних явищ і процесів в українській та зарубіжній літературі;
- вміння використовувати професійно профільовані знання для аналізу й інтерпретації художнього, наукового тексту;
- здатність до пошуку, оцінювання, інтерпретації та синтезу наукової інформації, отриманої з різних джерел: спеціалізованої літератури, ЗМІ, перспективного педагогічного досвіду тощо;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Згідно з вимогами ОПП студент оволодіває такими *компетентностями*:

І. Загальнопредметні:

навичками наукової організації праці і застосовувати їх у практичній діяльності; уміти працювати з довідковими джерелами, базами даних різного типу, здійснювати загальнонауковий пошук, аналіз першоджерел; умінням системно-ситуативно застосовувати базові знання на практиці (під час проведення прес-конференцій, «круглих столів», «літературних віталень», презентацій книг тощо); умінням розробляти й застосовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній та науковій діяльності; міжособистісними навичками та вмінням командної роботи; умінням творчо застосовувати набуті знання під час проходження педагогічної практики.

II. Фахові:

знанням основних етапів розвитку української літератури, стильових тенденцій літературної доби; умінням розкривати характерні особливості індивідуального стилю митця; умінням застосовувати різні аспекти літературознавчого аналізу; здатністю виявляти риси взаємовпливу в українському та світовому літературно-мистецькому процесі; умінням критично оцінювати набутий досвід із позицій сучасних досягнень методичної науки; уміння аналізувати художні твори української літератури з погляду їх естетичної вартості, суспільного значення.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Літературно-мистецьке життя 20-30-х років XX ст. в Україні.

Тема 1. «Український ренесанс» 20 рр.: епоха надій, пошуків та експериментів.

Кредит 2. Провідна роль поезії 20-30-х рр.

Тема 2. Ідейно-естетичні пошуки українських символістів, неоромантиків та «неокласиків».

Тема 3. Експериментальні пошуки авангардистів.

Кредит 3. Новітня українська проза 20-30-х рр.: тенденції становлення

Тема 4. Традиція малої прози в українській літературі.

Тема 5. Український роман 20-х років XX ст.: вектори художнього пошуку.

Кредит 4. Українське театральне та кіномистецтво 1-ої пол. XX ст.

Тема 6. Естетичні засади «Молодого театру» та «Березолю».

Тема 7. Кінодраматургія. Сатира і гумор.

Кредит 5. Літературний процес на Західній Україні в період міжвоєнного двадцятиліття. Творчість митців на еміграції.

Тема 8. Тематичний діапазон і стильове розмаїття літератури в екзилі. «Празька» школа.

Кредит 6. Літературно-художній процес другої пол. 40-х – поч. 60-х років: панорама літературного життя.

Тема 9. Творчість представників повоєнного покоління.

Тема 10. Літературно-мистецька діяльність письменників в екзилі. Період МУРу та об'єднання українських письменників «Слово». Нью-Йоркська група поетів.

Кредит 7. Феномен «шістдесятництва» в Україні.

Тема 11. Особливості «третього цвітіння» в творчості представників старшого покоління (П. Тичина, М. Рильський, В. Сосюра, А. Малишко).

Тема 12. Новаторство й традиційність молодого поетичного грона (І. Драч, Д. Павличко, Л. Костенко, М. Вінграновський).

Кредит 8. Поезія «проти течії»: дисидентство і постшістдесятництво.

Тема 13. Дисидентський рух і література.

Тема 14. Літературний андеграунд 60-70-х рр. Ідейно-стильова палітра поезії вісімдесятників.

Кредит 9. Проблемно-тематичні обрії прози 2-ої пол. XX ст.

Тема 15. Здобутки прозаїків 2-ої пол. XX ст.: загальні тенденції.

Тема 16. Переосмислення історичної пам'яті у творах 60-90-х рр. (Ю. Мушкетика, П. Загребельного, Р. Іваничука, В. Шевчука).

Кредит 10. Українська драматургія 2-ої пол. XX – початку XXI ст.

Тема 17. Криза в розвитку української драматургії й театру сер. XX ст. Драматургія О. Коломійця. Українська драматургія на зламі XX-XXI ст. Творчий доробок Я. Стельмаха.

Тема 18. Новаторський характер драматичних постановок Я. Верещака, О. Ірванця, Неми Нежданого та Анни Багряної.

Кредит 11. Сучасний літературний процес.

Тема 19. Постмодернізм на зламі тисячоліть та його мистецьке втілення. Концептуальні парадигми нового творчого покоління поетів 90-х рр.

Тема 20. Прозові школи: київсько-житомирська, галицько-станіславська.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	кон	с./р.	
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Літературно-мистецьке життя 20-30-х років ХХ ст. в Україні.						
Тема 1. «Український ренесанс» 20 рр.	30	4	2			24
Усього:	30	4	2			24
Кредит 2. Провідна роль поезії 20-30-х рр.						
Тема 2. Ідейно-естетичні пошуки українських символістів, неоромантиків та «неокласиків».	20	8	10			2
Тема 3. Експериментальні пошуки авангардистів.	10	2	6			2
Усього:	30	10	16			4
Кредит 3. Новітня українська проза 20-30-х рр.: тенденції становлення						
Тема 4. Традиція малої прози в українській літературі.	9	4	4			1
Тема 5. Український роман 20-х років ХХ ст.: вектори художнього пошуку.	21	8	12			1
Усього:	30	12	16			2
Кредит 4. Українське театральне та кіномистецтво 1-ої пол. ХХ ст.						
Тема 6. Естетичні засади «Молодого театру» та «Березолю».	14	4	6			4
Тема 7. Кінодраматургія. Сатира і гумор.	16	4	8			4
Усього:	30	8	14			8
Кредит 5. Літературний процес на Західній Україні в період міжвоєнного двадцятиліття. Творчість митців на еміграції.						
Тема 8. Тематичний діапазон і стильове розмаїття літератури в екзилі. «Празька» школа.	30	6	10			14
Усього:	30	6	10			14
Кредит 6. Літературно-художній процес 2-ої пол. 40-х – поч. 60-х років: панорама літературного життя.						
Тема 9. Творчість представників повоєнного покоління.	12	2	2			8
Тема 10. Літературно-мистецька діяльність письменників в екзилі.	18	2	4			12
Усього:	30	4	6			20
Кредит 7. Феномен «шістдесятництва» в Україні.						
Тема 11. Особливості «третього цвітіння» в	6	2	2			2

творчості представників старшого покоління.						
Тема 12. Новаторство й традиційність молодого поетичного ґрона.	24	10	8			6
Усього:	30	12	10			8
Кредит 8. Поезія «проти течії»: дисидентство і постшістдесятництво.						
Тема 13. Дисидентський рух і література.	14	4	6			4
Тема 14. Літературний андеграунд 60-70-х рр. Ідейно-стильова палітра поезії вісімдесятників.	16	4	4			8
Усього:	30	8	10			12
Кредит 9. Проблемно-тематичні обрії прози 2-ої пол. XX ст.						
Тема 15. Здобутки прозаїків 2-ої пол. XX ст.: загальні тенденції.	14	4	8			2
Тема 16. Переосмислення історичної пам'яті у творах 60-90-х рр.	16	6	8			2
Усього:	30	10	16			4
Кредит 10. Українська драматургія 2-ої пол. XX – початку XXI ст.						
Тема 17. Криза в розвитку української драматургії й театру сер. XX ст. Українська драматургія на зламі XX-XXI ст.	12	4	6			2
Тема 18. Новаторський характер драматичних постановок молодих авторів.	18	2	8			8
Усього:	30	6	14			10
Кредит 11. Сучасний літературний процес.						
Тема 19. Постмодернізм на зламі тисячоліть та його мистецьке втілення. Концептуальні парадигми нового творчого покоління поетів 90-х рр.	12	2	6			4
Тема 20. Прозові школи: київсько-житомирська, галицько-станіславська.	18	4	10			4
Усього:	30	6	16			8
Усього годин	330	86	130			114

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Літературно-мистецьке життя 20-30-х років XX ст. в Україні.</i>		
1.	Тема 1. «Український ренесанс» 20 рр.: епоха надій, пошуків та експериментів.	4 год.
<i>Кредит 2. Провідна роль поезії 20-30-х рр.</i>		
2.	Тема 2. Ідейно-естетичні пошуки українських символістів, неоромантиків та «неокласиків».	8 год.

3.	Тема 3. Експериментальні пошуки авангардистів.	2 год.
<i>Кредит 3. Новітня українська проза 20-30-х рр.: тенденції становлення</i>		
4.	Тема 4. Традиція малої прози в українській літературі.	4 год.
5.	Тема 5. Український роман 20-х років ХХ ст.: вектори художнього пошуку.	8 год.
<i>Кредит 4. Українське театральне та кіномистецтво 1-ої пол. ХХ ст.</i>		
6.	Тема 6. Естетичні засади «Молодого театру» та «Березолі».	4 год.
7.	Тема 7. М. Куліш – драматург-новатор, основоположник новітньої драматургії.	4 год.
<i>Кредит 5. Літературний процес на Західній Україні в період міжвоєнного двадцятиліття. Творчість митців на еміграції.</i>		
8.	Тема 8. Тематичний діапазон і стильове розмаїття літератури в екзилі. «Празька» школа.	6 год.
<i>Кредит 6. Літературно-художній процес другої пол. 40-х – поч. 60-х рр.: панорама літературного життя.</i>		
9.	Тема 9. Творчість представників повоєнного покоління.	2 год.
10.	Тема 10. Літературно-мистецька діяльність письменників в екзилі.	2 год.
<i>Кредит 7. Феномен шістдесятництва в Україні</i>		
11.	Тема 11. Особливості «третього цвітіння» в творчості представників старшого покоління.	2 год.
12.	Тема 12. Новаторство й традиційність молодого поетичного грона.	10 год.
<i>Кредит 8. Поезія «проти течії»: дисидентство і постшістдесятництво</i>		
13.	Тема 13. Дисидентський рух і література.	4 год.
14.	Тема 14. Літературний андеграунд 60-70-х рр. Ідейно-стильова палітра поезії вісімдесятників.	4 год.
<i>Кредит 9. Проблемно-тематичні обрії прози 2-ої пол. ХХ ст.</i>		
15.	Тема 15. Здобутки прозаїків 2-ої пол. ХХ ст.: загальні тенденції.	4 год.
16.	Тема 16. Переосмислення історичної пам'яті у творах 60-90-х рр.	6 год.
<i>Кредит 10. Українська драматургія 2-ої пол. ХХ – початку ХХІ ст.</i>		
17.	Тема 17. Криза в розвитку української драматургії й театру сер. ХХ ст. Українська драматургія на зламі ХХ-ХХІ ст.	4 год.
18.	Тема 18. Новаторський характер драматичних постановок молодих авторів.	2 год.
<i>Кредит 11. Сучасний літературний процес</i>		
19.	Тема 19. Постмодернізм на зламі тисячоліть та його мистецьке втілення. Концептуальні парадигми нового творчого покоління поетів 90-х рр.	2 год.
20.	Тема 20. Прозові школи: київсько-житомирська, галицько-станіславська.	4 год.
	Разом	86 год.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Літературно-мистецьке життя 20-30-х років ХХ ст. в Україні.</i>		
1.	Тема 1. «Український ренесанс» 20 рр.: епоха надій, пошуків та експериментів.	2 год.
<i>Кредит 2. Провідна роль поезії 20-30-х рр.</i>		
2.	Тема 2. Ідейно-естетичні пошуки українських символістів,	10 год.

	неоромантиквіта «неокласиків».	
3.	Тема 3. Експериментальні пошуки авангардистів.	6 год.
<i>Кредит 3. Новітня українська проза 20-30-х рр.: тенденції становлення</i>		
4.	Тема 4. Традиція малої прози в українській літературі.	4 год.
5.	Тема 5. Український роман 20-х років ХХ ст.: вектори художнього пошуку.	12 год.
<i>Кредит 4. Українське театральне та кіномистецтво 1-ої пол. ХХ ст.</i>		
6.	Тема 6. Естетичні засади «Молодого театру» та «Березолі».	6 год.
7.	Тема 7. М. Куліш – драматург-новатор, основоположник новітньої драматургії.	8 год.
<i>Кредит 5. Літературний процес на Західній Україні в період міжвоєнного двадцятиліття. Творчість митців на еміграції.</i>		
8.	Тема 8. Тематичний діапазон і стильове розмаїття літератури в екзилі. «Празька» школа.	10 год.
<i>Кредит 6. Літературно-художній процес другої пол. 40-х – поч. 60-х рр.: панорама літературного життя.</i>		
9.	Тема 9. Творчість представників повоєнного покоління.	2 год.
10.	Тема 10. Літературно-мистецька діяльність письменників в екзилі.	4 год.
<i>Кредит 2. Феномен шістдесятництва в Україні</i>		
11.	Тема 11. Особливості «третього цвітіння» в творчості представників старшого покоління.	2 год.
12.	Тема 12. Новаторство й традиційність молодого поетичного грона.	8 год.
<i>Кредит 3. Поезія «проти течії»: дисидентство і постшістдесятництво</i>		
13.	Тема 13. Дисидентський рух і література.	6 год.
14.	Тема 14. Літературний андеграунд 60-70-х рр. Ідейно-стильова палітра поезії вісімдесятників.	4 год.
<i>Кредит 4. Проблемно-тематичні обрії прози 2-ої пол. ХХ ст.</i>		
15.	Тема 15. Здобутки прозаїків 2-ої пол. ХХ ст.: загальні тенденції.	8 год.
16.	Тема 8. Переосмислення історичної пам'яті у творах 60-90-х рр.	8 год.
<i>Кредит 5. Українська драматургія 2-ої пол. ХХ – початку ХХІ ст.</i>		
17.	Тема 16. Криза в розвитку української драматургії й театру сер. ХХ ст. Українська драматургія на зламі ХХ-ХХІ ст.	6 год.
18.	Тема 18. Новаторський характер драматичних постановок молодих авторів.	8 год.
<i>Кредит 6. Сучасний літературний процес</i>		
19.	Тема 19. Постмодернізм на зламі тисячоліть та його мистецьке втілення. Концептуальні парадигми нового творчого покоління поетів 90-х рр.	6 год.
20.	Тема 20. Прозові школи: київсько-житомирська, галицько-станіславська.	10 год.
	Разом	130 год.

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Літературно-мистецьке життя 20-30-х років ХХ ст. в Україні.</i>		
1.	Тема 1. Характеристика літературних угруповань поч. ХХ ст. Законспектувати літературно-публіцистичні статті М. Хвильового «Камо грядеши», «Думки проти течії», «Апологети	24 год.

	писаризму», «Україна чи Малоросія». Скласти термінологічний словник (модерна епоха).	
<i>Кредит 2. Провідна роль поезії 20-30-х рр.</i>		
2.	Тема 2. Вивчити напам'ять 2 поезії П.Тичини. Законспектувати статтю В.Стуса «Феномен доби». Роман «Третя Рота» і поема «Розстріляне безсмертя» як щире і правдиве слово про трагічну історію України і власну драму В. Сосюри. Вивчити напам'ять 2 поезії М.Рильського.	2 год.
3.	Тема 3. Проаналізувати по 2 поезії М. Семенка, Є. Плужника, В. Свідзинського. Скласти конспект лекції за опорним планом (М.Бажан).	2 год.
<i>Кредит 3. Новітня українська проза 20-30-х рр.: тенденції становлення</i>		
4.	Тема 4. Новелістика Г. Косинки. Підготувати аргументи до диспуту за творчістю М. Хвильового : «Герой М. Хвильового – переможець чи жертва?».	1 год.
5.	Тема 5. Детективний жанр (О. Слісаренко, Ю. Смолич). Химерна проза М. Йогансена.	1 год.
<i>Кредит 4. Українське театральне та кіномистецтво 1-ої пол. ХХ ст.</i>		
6.	Тема 6. Використання народнопоетичних зразків у творчості І. Кочерги.	4 год.
7.	Тема 7. Традиції та новаторство в драматургії М. Куліша.	4 год.
<i>Кредит 5. Літературний процес на Західній Україні в період міжвоєнного двадцятиліття. Творчість митців на еміграції.</i>		
8.	Тема 8. Вивчити напам'ять поезії Б.-І. Антонича, Ольжича, О. Теліги. Ідейно-художній аналіз поезій пражан. Підготуватись до диспуту за романом І. Багряного «Тигролови».	14 год.
<i>Кредит 6. Літературно-художній процес другої пол. 40-х – поч. 60-х років: панорама літературного життя.</i>		
9.	Тема 9. Творчість представників повоєнного покоління.	8 год.
10.	Тема 10. Літературно-мистецька діяльність письменників в екзилі. Здобутки організаторів МУРу. Осмислення трагедії України у творчості представників «Слова», висвітлення правди голодомору (В. Барка, У. Самчук, Т. Осьмачка). Опрацювати тему «Нью-Йоркська поетична група», скласти план-конспект за планом.	12 год.
<i>Кредит 7. Феномен шістдесятництва в Україні</i>		
11.	Тема 11. Особливості «третього цвітіння» в творчості представників старшого покоління. Дослідити творчість періоду «третього цвітіння» М.Рильського, В. Сосюри, П. Тичини.	2 год.
12.	Тема 12. Новаторство й традиційність молодого поетичного грона. Вивчити напам'ять вірш І. Драча, Д. Павличка, Л. Костенко, В. Симоненка, М. Вінграновського (на вибір). Проаналізувати поему «Соловейко-Сольвейг». На матеріалі окремих поезій визначити особливості поетичного синтаксису, тропів, поетичної фоніки. Ознайомитись із змістом «Думи про братів неазовських» Л. Косенка. Визначити мотиви «Казки про Дурила» В. Симоненка.	6 год.
<i>Кредит 8. Поезія «проти течії»: дисидентство і постшістдесятництво</i>		
13.	Тема 13. Дисидентський рух і література. Законспектувати статтю В. Стуса «Феномен доби (сходження на Голгофу слави)». Підготувати повідомлення за запропонованими темами: Традиція в'язничної лірики у творчості Івана Світличного («Тратовані	4 год.

	сонети» цикл «Камерні мотиви») та Ігоря Калинця (цикл «Невольнича муза»). На прикладі 2 вивчених напам'ять поезій В. Стуса розкрити риси індивідуального стилю поета (за схемою).	
14.	Тема 14. Літературний андеграунд 60-70-х рр. Ідейно-стильова палітра поезії вісімдесятників. Порівняти поезію «шістдесятників» з поезією постшістдесятників, беручи до уваги сформульовані В. Кордуном творчі принципи «київської школи». Елегійні мотиви лірики І. Жиленко. Етногенетичні мотиви епічної лірики В. Герасим'юка; інтелектуальні медитації інакомовлення І. Римарука; іронічні прозріння І. Малковича.	8 год.
<i>Кредит 9. Проблемно-тематичні обрії прози 2-ої пол. ХХ ст.</i>		
15.	Тема 15. Здобутки прозаїків 2-ої пол. ХХ ст.: загальні тенденції. Підготуватися до диспуту; підібрати аргументацію (усно) до аналізу проблематики роману О. Гончара «Собор». З'ясувати особливості інтерпретації притчевих мотивів: самотності, блудного сина, небесної дороги (роману В. Шевчука «Дім на горі»).	2 год.
16.	Тема 16. Переосмислення історичної пам'яті у творах 60-90-х рр. Підібрати з роману «Северин Наливайко» цитати, які б розповідали про: українські звичаї, традиції; побут, умови життя українців; свята, вірування, забобони українців. Визначити химерні стилістичні прийоми художнього письма В. Дрозда, пояснити їх роль у сюжеті повісті «Самотній вовк» та оповідання «Білий кінь Шептало».	2 год.
<i>Кредит 10. Українська драматургія 2-ої пол. ХХ – початку ХХІ ст.</i>		
17.	Тема 17. Розкрити семантику власних імен героїв п'єси О. Коломійця «Дикий Ангел». Підготувати аргументи (усно) до аналізу моделі виховання й сімейного устрою П. Ангела. Підібрати модерні/ постмодерні принципи стилістики за творами Я. Стельмаха «Привіт, Синичко!...» / «Синій автомобіль».	2 год.
18.	Тема 18. Новаторський характер драматичних постановок молодих авторів. Проаналізувати 1 п'єсу (на вибір одного з драматургів: за запропонованою схемою аналізу драматичного твору).	8 год.
<i>Кредит 11. Сучасний літературний процес</i>		
19.	Тема 19. Постмодернізм на зламі тисячоліть та його мистецьке втілення. Підготувати повідомлення про літературні угруповання неоавангардистів: Бу-ба-Бу, ЛуГоСад, Нова дегенерація, Пси св. Юра, Червона фіра, Пропала грамота. Встановити спільні й відмінні риси поетики.	4 год.
20.	Тема 20. Прозові школи: київсько-житомирська, галицько-станіславська. Дати визначення таким літературознавчим поняттям: бестселер, масова література, паралітература, детектив, кримінальний роман, трилер, кітч, авантюрний детектив. Охарактеризувати художні звершення письменників кін. ХХ – поч. ХХІ ст.	4 год.
	Разом	114 год.

8. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання – підготовка доповіді з висвітленням проблем літературознавчого характеру. Основне завдання цього виду діяльності – навчити

студентів використовувати професійно профільовані знання для аналізу й інтерпретації художнього та наукового тексту.

Загальні вимоги до виконання індивідуального завдання:

- 1) Підготувати реферат за орієнтовними темами:
 - Сугестивна лірика В.Свідзинського.
 - Унікальна постать Б.-І.Антонича в історії української літератури.
 - Особливості імпресіоністського стилю Г.Косинки.
 - Особливості стильової манери одного – з поетів-пражан.
 - Образ України в поезіях Є.Маланюка як продовження традиції Т.Шевченка та І.Франка.
 - Осмислення трагедії України в творчості письменників-емігрантів.
 - Усний журнал до Дня Перемоги «Українські письменники – літописці воєнних часів».
 - Українські письменники на фронтах Великої Вітчизняної війни.
- 2) Розробити презентацію за творчістю одного із письменників.
- 3) Підготувати повідомлення за орієнтовними темами:
 1. Екзистенційні проблеми в романі Євгенії Кононенко («Зрада»).
 2. Традиція в'язничної лірики у творчості Івана Світличного («Гратовані сонети» цикл «Камерні мотиви») та Ігоря Калинця (цикл «Невольничча муза»).
 3. Внесок Марини та Сергія Дяченків у розвиток сучасного українського фентезі («Долина совісті»).
 4. «Дванадцять обручів» Ю.Андруховича як зразок детективного роману.
 5. Роман «зв'язку часів» (Павло Загребельний, Валерій Шевчук та ін.).
 6. Відродження історичного віршованого роману (Ліна Костенко, Леонід Горлач).
 7. Стратегія «історичної справедливості» П. Загребельного, Ю Мушкетика та ін.
 8. Феномен «паралельної історії» Василя Кожелянка («Конотоп», «Ефіопська січ») та антиутопія Юрія Щербака («Час смертохристів», «Час великої гри. Фантоми 2079 року»).
 9. Трагедія людини радянської епохи в романі Марії Матіос «Солодка Даруся».
 10. Роман Василя Шкляра «Залишенець. Чорний Ворон»: осмислення національно-визвольних змагань українців 1920-х рр.
 11. Роман Ліни Костенко «Записки українського самашедшого» як літопис сьогодення.
 12. Актуалізація історичної пам'яті українців у романі Оксани Забужко «Музей покинутих секретів».
 13. Сто років замовчених трагедій ХХ століття у романі В.Ліса «Століття Якова».
 14. Проблематика повісті Тані Малярчук «Згори вниз».
 15. Жанр авантюрного детективу в творчості Ірен Роздобудько (на матеріалі роману «Останній діамант міледі»).
 16. Жіночий роман в українській літературі (на матеріалі роману Галини Вдовиченко «Тамдевін»).
 17. «Альтернативна» історія в творчості Василя Кожелянка (на матеріалі романів «Лженострадамус» або «Тероріум»).
 18. Сергій Жадан як знакова постать творчого покоління 90-х років ХХ ст. Авторські прийоми творення образу «втраченого покоління» 1990-х у повісті «Депеш мод».
 19. Пригодницький роман Андрія Кокотюхи «Сентиментальний гангстер».
 20. Детективна складова роману Василя Шкляра «Ключ».
 21. Жанр молодіжного бестселера (на прикладі повісті Н.Сняданко «Колекція пристрастей»).
 22. Гостроавантюрний роман А.Кокотюхи «Шукачі скарбів».
 23. Повість Галини Пагутяк «Королівство».
 24. Специфіка жанру роману Надії Гуменюк «Енна».

9. Форми роботи та критерії оцінювання

20	20	20	30	20	30	20	30	20	30	3*30(90)	440	1100/ 100		
Поточне тестування та самостійна робота										3*30(90)				
T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20					
20	20	20	30	20	30	20	30	20	30					

***Примітка.** Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

10. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

11. Методи навчання

Пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, частково-пошукові та дослідницькі. Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, спостереження над усним мовленням, спостереження над мовним матеріалом, порівняльний аналіз, виразне читання текстів; ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки та ін.).

12. Рекомендована література

Базова

6. Історія української літератури ХХ – поч. ХХІ ст.: у 3-х т. /За ред. В.І. Кузьменка. Київ : Академвидав, 2014. Т.1. 536 с.
7. Історія української літератури. Кінець ХІХ – поч. ХХІ ст. : підруч. : у 10 т. Т.4 : У сподіваннях і трагічних зламах. Київ : ВЦ «Академія», 2015. 576 с.
8. Ленська С. Українська мала проза 1920–1960-х років: на перетині жанру і стилю: монографія. Полтава : ПолтНТУ, 2014. 656 с.
9. Філатова О. Автор і текст у системі соцреалізму: монографія. Миколаїв: Іліон, 2017. 244с.
10. Філатова О., Казанжи О. Українська література 20–30-х років ХХ століття: основні тенденції розвитку й естетична стратегія: навч. посібн. Миколаїв : Іліон, 2013. 235 с.
11. Вертипорох О. Історія української літератури останньої чверті ХХ – початку ХХІ ст.: навчально-методичний посібник. Черкаси : Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, 2016. 145 с.
12. Історія української літератури. Кінець ХІХ – поч. ХХІ ст. : підруч. : у 10 т. Т.4 : У сподіваннях і трагічних зламах. Київ : ВЦ «Академія», 2015. 576 с.
13. Насмінчук Г. Сучасна українська література: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Рута, 2019. 159 с.
14. Неборак В. Введення у Бу-Ба-Бу: (Хронопис кінця тисячоліття). Вид. 3-тє, доповнене. Львів : ЛА «Піраміда», 2015. 308 с.
15. Саєнко В. Сучасна українська література : компедіум. Одеса : Астропринт, 2014. 348 с.
16. Сучасна українська проза. Постмодерний період. Київ : Академія, 2011. 248 с.

Додаткова

до курсу Історія української літератури ХХ ст (1-ша пол.)

71. Бойко Г. Творчість Євгена Маланюка. *Українська мова та література*. 2004. № 11. С. 30–35.
72. Бойко Л. Порівняння в ідіостилі Євгена Маланюка. Вісник Запорізького осередку вивчення української діаспори. Вип. 6. Запоріжжя. 2008. С. 125–133.

73. Веретейченко І. Українськість та європейськість у літературній дискусії 20-х роках ХХ століття. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. 2009. № 3 (166), Ч. І. С. 25–31.
74. Голик О. «Я волю полюбив державну», або «життя, зіткане із переходів та ісходів». Цикл уроків за творчістю Є. Маланюка. *Українська мова й література в школах України*. 2014. № 12. С. 48–50.
75. Голобородько Я. Архітектонічна партитура комедії Миколи Куліша «Мина Мазайло». *Слово і час*. 2002. № 12. С. 11–19.
76. Голобородько Я. Духовний подіум М. Куліша. *Дивослово*. 2002. №12. С. 10–13.
77. Голобородько Я. Художньо-інтелектуальна аура Миколи Куліша. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2003. №1. С. 43–49.
78. Гон М. Послав я в небо свою молитву (Біблійна образність збірки П. Тичини «Сонячні кларнети»). *Українська література в загальноосвітній школі*. 2001. № 2. С. 20–25.
79. Грищенко В. Парадокси розстріляного пророка (Трагічні обставини голоду на поч. 20-х років у п'єсі М. Куліша «97»). *Українська література в загальноосвітній школі*. 2000. № 6.
80. Гундорова Т. Проявлення слова. Дискусія раннього українського модернізму. Київ : Критика, 2009. 441 с.
81. Дем'яненко С. «Мушу випити келих до краю...» Вивчаємо життя і творчість Євгена Маланюка. *Дивослово*. 2014. № 11. С. 7–32; № 12. С. 14–24.
82. Дзюба І. Пастка. Тридцять років зі Сталіним. П'ятдесят років без Сталіна. Київ : Криниця, 2003. 144 с.
83. Дунай П. Павло Тичина – знакова постать розчахнутої душі. *Українська мова і література*. 2004. травень. число 19. С. 3–9.
84. Дуняшенко Н. Вивчаємо творчість Євгена Маланюка : До 115-річчя від дня народження поета. 11 клас. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2012. № 8. С. 8–20.
85. Енциклопедія постмодернізму / [ред. Ч. Енквіста, В. Е. Тейлора]. пер. з англ. Київ : Основи, 2003. 504 с.
86. Жила С. Особливості вивчення п'єси М. Куліша «Маклена Граса». *Українська література в загальноосвітній школі*. 2001. №5. С. 39–46.
87. Залеська-Онишкевич Л. Текст і гра. Модерна українська драма. Нью-Йорк : Літопис, 2009. 471 с.
88. Зеров М. До вершин української культури поетичного слова ХХ ст.: (творчість М. Рильського : ранній період). *Народна творчість та етнографія*. 2001. № 3. С. 75–82.
89. Кавун Л. «М'ятежні» романтики вітаїзму: проза ВАПЛІТЕ: монографія. Черкаси : Брама-Україна, 2006. 328 с.
90. Кадоб'янська М. Микола Зеров – універсальний талант. *Українська мова й література в сучасній школі*. 2012. № 9. С. 74–78.
91. Ковалів Ю. Кларнетизм Павла Тичини – нереалізована естетична концепція. *Слово і час*. 2003. № 1.
92. Ковалів Ю. «Празька школа»: на крутосхилах філософії чину. Київ : Бібліотека українця, 2001. 120 с.
93. Ковалів Ю. Структуротвірні місія київської «неокласики» в історії української літератури 20-х років. *Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова*. Серія 8 : Філологічні науки (мознавство і літературознавство): зб. наук. праць. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. Вип. 10. С. 37–43.
94. Когут С. Концепція новочасного Месії у драмі М.Куліша «Народний Малахій». *Дивослово*. 2002. №1. С. 6–7.
95. Констанкевич І. Історія української літератури ХХ ст. (20–30-ті роки): хрестоматія. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2009. 216 с.
96. Корнієнко Н. Лесь Курбас: репетиція майбутнього. Київ : Либідь, 2007. 328 с.

97. Корогодський Р. Довженко в полоні. *Українська мова та література*. 2004. Ч.41. С. 11–13.
98. Кремінь Т. Метафорика еротизму в ліриці представників «Розстріляного Відродження» URL: <http://maysterni.com/publication.php?id=22954>
99. Кремінь Т. Сугестивність у ліриці Володимира Свідзінського. URL: <http://maysterni.com/publication.php?id=22955>
100. Крупач М. «Таборовий щоденник» як відображення ідейно-тематичного діапазону ранньої творчості Євгена Маланюка. *Визвольний шлях*. 2006. № 7–8. С. 94–106.
101. Кудрявцев М. Драма Миколи Куліша «Патетична соната»: сучасне прочитання. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2004. № 7. С. 4–12.
102. Курант І. Художня модель світу в поезії Михайла Драй-Хмари. *Studia methodologica*. 2002. № 12. С. 41–44.
103. Куценко Л. Володимир Сосюра і Євген Маланюк: історія творчого діалогу. *Дивослово*. 2007. № 1. С. 49–53.
104. Кухар О. Проблема митця й мистецтва в естетиці й поезії Є. Маланюка. *Дивослово*. 2002. №2. С.14–17.
105. Лавріненко Ю. Валер'ян Підмогильний. *Дивослово*. 2001. № 2. С. 9–10.
106. Лавріненко Ю. Розстріляне відродження: Антологія 1917-1933. Поезія – проза – драма – есей. Київ: Смолоскип, 2007. 976 с.
107. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці : Золоті литаври, 2001. 636 с.
108. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. Т.1. Київ : Академія, 2007. 608 с.
109. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. Т. 2. Київ : Академія, 2007. 624 с.
110. Луцький Ю. Літературна політика в Радянській Україні (1917–1934 роки). Київ : Гелькон, 2000. 242 с.
111. Мардус О. Юрій Яновський «Вершники» – Микола Хвильовий «Мати». *Українська мова й література в сучасній школі*. 2012. № 9. С. 60–63.
112. Мафтин Н. Типологія новелістичного мислення у прозі Юрія Яновського. *Слово і час*. 2010. № 10. С. 3–10.
113. Мелешко В. Кларнетизм ранньої лірики Павла Тичини. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2002. №4. С. 20–24.
114. Мовчан Р. Проза В. Підмогильного. *Дивослово*. 2000. №1. С. 52–55.
115. Мовчан Р. Український модернізм 1920-х: портрет в історичному інтер'єрі. Київ : ВД «Стилос», 2008. 544 с.
116. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. Київ : Либідь, 1999. 447 с.
117. Пізнюк Л. Проблеми відчуження та абсурду в «Місті» В. Підмогильного. *Слово і час*. 2000. №5. С. 62–66.
118. Пізнюк Л. Ще раз про «ВАПЛІТЕ» мовою документів і фактів. *Слово і час*. 2000. №12. С. 36–41.
119. Погрібна В. Скарби античності в живописі та поезіях Максима Рильського. *Всесвітня література та культура*. 2001. №11. С. 12–15.
120. Поляруш О. Велухався я у гомін золотий... (поема П. Тичини «Золотий гомін»). *Дивослово*. 2004. №2. С. 5–9.
121. Прокопенко С. Життєвий і творчий шлях Юрія Яновського. *Українська мова й література в сучасній школі*. 2012. № 4. С. 43–46.
122. Пуніна О. Кіноконструкція в романі Юрія Яновського «Майстер корабля». *Слово і час*. 2010. № 11. С. 41–50.
123. Розстріляне Відродження: Антологія 1917–1933: Поезія-проза-драма-есеї / Упор., передм., післям. Ю. Лавріненка. Київ : Смолоскип, 2007. 976 с.

124. Романенко Г. Еволюція художніх і літературних об'єднань України: історико-культурологічний вимір [Текст] : монографія. Київ : Інститут культурології Академії мистецтв України, 2008. 208 с.
125. Рудницька О. Українська література 1920–1939 рр. // Дивослово. 2011. № 8. С. 28–30.
126. Салига Т. Євген Маланюк: художня ідентифікація Росії. *Урок української*. 2004. №8-9. С. 46–50.
127. Свиридчук І. Будителі української свідомості на західноукраїнських землях I половини XIX століття. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2012. № 9. С. 34–38.
128. Синевич Б. Маланюк – літературознавець. *Слово і час*. 2000. № 2. С. 33–35.
129. Сірик Л. Моральні аспекти української еміграційної поезії. *Слово і час*. 2004. № 2. С. 20–24.
130. Скеп'ян О. Іван Багряний «Тигролови». Історія написання роману. *Українська мова та література*. 2013. № 13. С. 28–32.
131. Скиба Т. Маски поета у збірці Максима Рильського «Під осінніми зорями» (1918). *Слово і час*. 2013. № 9. С. 65–73.
132. Скорина Л. Євген Маланюк. / Література та літературознавство української діаспори: курс лекцій. Черкаси, 2005. С. 77–89.
133. Слабошпицький М. 25 поетів української діаспори. Київ : Ярославів вал, 2006. 728 с.
134. Слоновьська О. Антологія національної української ідеї в «Огненному колі» Івана Багряного. *Дивослово*. 2004. №1. С. 5–13.
135. Тиховська О. Мотив кохання й пізнання внутрішньої фемінності в поемі Максима Рильського «Царівна». *Дивослово*. 2010. № 4. С. 55–59.
136. Тищенко О. Образ інтимних переживань у поетичному дискурсі Є.Маланюка. *Українська мова і література в школі*. 2005. №1. С. 49–51.
137. Ткаченко Н. «Україна в огні» О. Довженка – це «правда про народ і...». Інтегрований урок. *Історія в школах України*. 2001. № 4. С. 45–49.
138. Українська діаспора: літературні постаті, твори, бібліографічні відомості / Упор. В.А. Просалової. Донецьк : Східний видавничий дім, 2012. 480 с.
139. Філософський енциклопедичний словник / [голова редкол. В. І. Шинкарук]. Київ : Абрис, 2002. 742 с.
140. Хороб М. Грані художнього буття: нариси з української літератури XX століття [Текст] : (дослідження, статті, критичні етюди). Івано-Франківськ : Місто НВ, 2013. 428 с.
141. Шептицька Т. Тема малоросійства у творчості Євгена Маланюка. *Українська мова і література*. 2000. Ч.39. С. 19.
142. Шуляр В. Микола Хвильовий. Життя і творчість. «Я (Романтика)». Українська мова та література. 2000. Вересень. число 35.
143. Яременко В. Панорама української літератури XX століття: (Декаданс, модернізм, імпресіонізм, експресіонізм, символізм, неокласицизм, футуризм, неоромантизм та ін.). *Українська мова та література*. 2001. 11. С. 1–24.
144. Яремчук І. Знак Є. Маланюка. Сучасність. 2005. №6. С. 150–155.

Додаткова

до курсу Історія української літератури XX ст (2-га пол.)

65. Андрейчик М. Інтелектуал як герой прози 90-х років XX століття. / 3 англ. переклад І. Андрущенко. Львів : ЛА «Піраміда», 2014. 188 с.
66. Анісімова Н. Український поетичний авангард кінця XX століття. *Дивослово*. 2003. № 6. С. 2–10.
67. **Антологія української поезії другої половини XX ст.** / Упоряд. Ю. Ковалів. Київ : Гранослов, 2000. 576 с.
68. Баліна К. Постмодерністський дискурс Юрія Андруховича. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2007. № 11. С. 14–18.

69. Барабаш М. Жанрові особливості та образно-стильові домінанти готично-притчевої прози Валерія Шевчука [Електронний ресурс] URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/31848/01-Varabash.pdf?sequence=1>
70. Бетко І. Архетипальна постать блазня в українській постмодерній прозі (на прикладі творів Ю. Андруховича та ін.). *Слово і час*. 2009. № 3. С. 54–64.
71. *Бернадська Н. Українська література ХХ ст.: Довідник*. Київ: Знання-Прес, 2007. 272 с.
72. Бойко Л. Життя і творчість Івана Багряного. *Дивослово*. 2007. № 6. С. 21–22.
73. Бондарева О. Матеріали до вивчення української поезії 1990-х рр.: поетичне угруповання «Західний вітер». *Українська мова та література*. 2010. № 22. С. 21–23.
74. Бондарева О. Міф і драма у новітньому літературному контексті: поновлення структурного зв'язку через жанрове моделювання. Київ : Четверта хвиля, 2006. 510 с.
75. Борисенко Н. Роман «Три листки за вікном» Валерія Шевчука як об'єкт літературознавчого осмислення. *Рідний край*. 2012. № 2 (27). С. 135–141.
76. Бурченя В. Романистика Романа Іваничука: інтерпретація минулого. // Український модернізм зі столітньої відстані. Актуальні проблеми сучасної філології. 2001. Рівне. С. 171–174.
77. Вдовиченко Л. «Тигролови»: Проблематика твору і характеристика образів. *Українська мова і література*. 2002. Ч.14. С. 17–18.
78. Вельш В. Наш постмодерний модерн [пер. з нім. А. Л. Богочова, М. Д. Култаєвої, Л.А. Ситніченко]. Київ : Альтерпрес, 2004. 328 с.
79. Вірченко Т. Українська драматургія у 1990-2010 років у літературному процесі. / Художній конфлікт в українській драматургії 1990-2010-х років: дискурс, еволюція, типологія. Кривий Ріг : Видавничий дім, 2012. 336 с.
80. Голобородько Я. Саундтреки свідомості. Стиль Сергія Жадана. *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2007. № 3. С. 83–95.
81. Грабовський В. Таємна місія таланту: поетичний профіль Павла Мовчана. *Літературна Україна*. 2004. 15 лип. С. 4.
82. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн. Київ : Критика, 2005. 264 с.
83. Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми постколоніальної травми: статті та есеї. Київ : Грані-Т, 2013. 548 с.
84. Двulichанська О. Творчість Юрія Андруховича як дзеркало суспільних перетворень 80–90-х років ХХ століття. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2009. № 3 (166), Ч. I. С. 171–176.
85. Демська-Будзуляк Л. Справжнє обличчя літературного покоління дев'яностих – спроба ідентифікації. *Кур'єр Кривбасу*. 2002. № 149. С. 157–162.
86. Дончик В. З потоку літ і літпотоку. Київ : ВД «Стилос», 2003. 555 с.
87. **Жінка як текст: Емма Андієвська, Соломія Павличко, Оксана Забужко: Фрагменти творчості і контексти**. Київ : Факт, 2002. 208 с.
88. Жулинський М. Подих третього тисячоліття. *Луцьк: Терен*, 2000. 47 с.
89. **Загороднюк В. Психологізм творчості Михайла Стельмаха**. Київ : Акцент, 2002. 349 с.
90. **Зборовська Н. Код української літератури: Проект новітньої української літератури**. Київ : Академвидав, 2006. 498 с.
91. Зборовська Н. Сучасна масова література в Україні як загальнокультурна проблема. // *СіЧ*. 2007. № 6. С. 3–8.
92. Ковалевський О. В. Ліна Костенко: Філософія бунту й «філософія серця». Харків : Прапор, 2001. 175 с.
93. Колошук Н. Модернізм, експресіонізм, постмодернізм... (До питання про літературні напрями і типи творчості у ХХ ст., матеріали до уроків). *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2002. № 4. С. 36–45.
94. Корнієнко Н. Український театр у переддень 3-го тисячоліття. Київ : Факт, 2000. 160 с.

95. **Корогодський Р. Довженко в полоні: Розвідки та есеї про Майстра / Упоряд. В. Шевчук.** Київ : Гелікон, 2000. 347 с.
96. Корогодський Р. У пошуках внутрішньої людини. Київ : Гелікон, 2002. 197 с.
97. Косарева Г. Інтерпретація міфологем у романі Валерія Шевчука «Три листки за вікном» [Електронний ресурс]. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/31837/13-Kosareva.pdf?sequence=1>.
98. **Лубківський Р. Сповідь. Молитва. Присяга: Літературний портрет Дмитра Павличка.** Київ : Веселка, 2004. 32 с.
99. **Лучук І. Мистецтво поетичне в дискурсі української лірики та письменницької критики : монографія.** Львів; Київ : ТзОВ «ЗУКЦ», 2012. 444 с.
100. Неборак В. Введення у Бу-Ба-Бу. Хронопис кінця тисячоліття (есеїстика). Львів :Класика, 2001. 256 с.
101. Панченко В. «Народу гілочка тернова...» Диптих про поезію Ліни Костенко. Київ : Веселка, 2005. 64 с.
102. Панченко В. Урок літератури. Кіровоград :ДЛАУ, 2000. 200 с.
103. Панченко В. Морський рейс Юрія Третього. Кіровоград: ПВД «Мавік», 2002. 148 с.
104. Підопригора С. «Вогненні стовпи» Романа Іваничука: правда, схована за «художнім камуфляжем» : монографія. Миколаїв : Іліон, 2012. 211 с.
105. Підопригора С. Сучасний літературний процес : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. Миколаїв : Іліон, 2013. 128 с.
106. Поезія Ліни Костенко в часах перехідних і вічних: Матеріали круглого столу / Ред.-упор. Т. Шаповаленко. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська Академія», 2005. 108 с.
107. Поліщук О. Еволюція альтернативної історії в художній літературі. / Літературний процес: методологія, імена, тенденції : зб. наук. пр. Київ : Київ. Ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. № 9. С. 42–47.
108. Поліщук Я. Ревізії пам'яті: літературна критика. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2011. 216 с.
109. Соловей О. Василь Стус і адекватність літератури.*Стусознавчі зошити*: Науковий альманах. Зошит перший / за ред. Олега Солов'я й Ольги Пуніної. Вінниця : Простір Літератури, 2016. С. 32–41.
110. Стильові тенденції української літератури ХХ століття / Упоряд. Н. Шумило. Київ: Ін-т літ-ри ім. Т. Г. Шевченка, 2004. 616 с.
111. **Стус Д. Василь Стус: життя як творчість.** Київ : Факт, 2005. 364 с.
112. Сюта Г. Лінгвосвіт поезії авторів Нью-Йоркської групи : монографія. Київ : Інститут української мови НАН України : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. 164 с.
113. Тарнашинська Л. Українське шістдесятництво: профілі на тлі. Київ : Либідь, 2010. 580 с.
114. Тарнашинська Л. Художня галактика Валерія Шевчука: Постаць сучасного українського письменника на тлі західноєвропейської літератури. Київ : Вид-во Олени Теліги, 2001. 223 с.
115. Ткаченко Т. Особливості жіночої прози в українській літературі другої половини ХХ – початку ХХІ століття : посібник. Київ : КМУ, 2010. 307 с.
116. Тузов В. Авангардистські тенденції в українській літературі початку ХХ століття: сучасний погляд. *Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв.* 2010. № 1. С. 73–77.
117. Фасоля А. Поетичне шоу Віктора Неборака, або знову про Бу-Ба- Бу і бубабістів. *Українська мова й література в сучасній школі.* 2012. № 1. С. 65–71.
118. Фасоля А. Давайте знайомитись: Нью-Йоркська поетична група. *Українська література в загальноосвітній школі.* 2003. № 7. С. 41–45.
119. Фесенко Н. Українська інтелегенція в русі опору 1960–1980-х рр. *Історія України.* 2007. № 47. С. 9–7.
120. Філоненко С. «Інша мова жінки»: художні особливості української жіночої прози 90-х рр. ХХ ст. *Слово і час.* 2008. № 2. С. 49–56.

121. Філоненко С. Масова література в Україні: дискурс/гендер/жанр. Донецьк : Ландон – XXI, 2011. 432 с.
122. Харчук Р. Сучасна українська проза. Постмодерний період: Навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2008. 248 с.
123. Черкашина Т. Особливості авторської репрезентації в українській мемуарно-автобіографічній прозі ХХ століття. *Життя зі словом*. Ювілейний збірник на пошану доктора філологічних наук, професора Миколи Ткачука / за ред. проф. М. Зимомрі. Київ-Дрогобич : Посвіт, 2014. С. 505–509.
124. Читайло О. Марія Людкевич: «Юних письменників зацікавило фентезі» [Електронний ресурс]. // Високий замок 2008. № 184. URL: <http://www.wz.lviv.ua/pages.php?ac=arch&atid=68363>
125. **Шитова Л. «Я воскрес, щоб з вами жити...» Філософія життя у творчості Василя Симоненка. Київ : Вид-во Чабаненко Ю. А., 2006. 111 с.**
126. Шугай О. Іван Багряний: нове й маловідоме. Есеї, документи, листи, спогади, нотатки, факти [Текст] : Кн. 1. Київ : Смолоскип, 2013. 957 с.
127. Якубовська М. У дзеркалі слова : есеї про сучасну українську літературу. Львів : Каменяр, 2005. 751 с.
128. Яровий О. Сміслові контури поезії Ірини Жиленко. *Слово і час*. 2000. № 10. С. 45–47.

13. Інформаційні ресурси

9. www.chtyvo.org.ua - популярна бібліотека української літератури. Містить тексти більшості представників покоління 1920-1930-х рр.
10. www.poetyka.uazone.net - найбільша поетична бібліотека популярних творів українською мовою
11. <http://pysar.net> - бібліотека української літератури
12. <http://ukrlife.org> - сайт «Українське Життя у Севастополі» містить літературні твори та критичні розвідки
13. <http://maysterni.com> - сайт «Поетичні майстерні» пропонує активне обговорення української літератури
14. www.inlit.com.ua - нетрадиційне бачення дійсності – на сторінках сайту «Інша література»
15. www.ilnan.gov.ua - офіційний сайт Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Факультет педагогіки та психології
Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор науково-педагогічної
роботи О. А. Кузнецова

03 серпня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 «Середня освіта»

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

освітня програма Українська мова і література

2019–2020 навчальний рік

Розробник: Гурдуз Андрій Іванович, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат філологічних наук (Гурдуз А. І.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови і літератури

Протокол № 1 від «27» серпня 2019 р.

Завідувачка кафедри (Рускуліс Л. В.)

«27» серпня 2019 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна	
	Спеціальність 014 «Середня освіта»,		
Індивідуальне науково-дослідне завдання – реферат, аналіз художніх творів	014.01 Середня освіта (Українська мова і література);	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90		IV	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 аудиторних – 1,2 самостійної роботи студента – 0,8		Семестр	
		VIII	
		Лекції	
		16	
		Практичні, семінарські	
	20		
Лабораторні			
-	-		
Самостійна робота			
54			
Вид контролю: екзамен			

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми навчання^ 36 год. – аудиторні заняття, 54 год. – самостійна робота (33,5 % / 66,5 %).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета курсу: ознайомити студентів з найвагомішими творчими здобутками і тенденціями розвитку світового літературного процесу кінця ХХ – початку ХХІ ст.; законами естетики і поетики доби модернізму, акцентуючи увагу на аспектах традиції й новаторства, міжлітературних зв'язках і зв'язках з українською літературною; на конкретному матеріалі з'ясувати історичну змінюваність напрямів, жанрів і стилів, посилювати акцент щодо питань розвитку художньої свідомості, майстерності, естетичного і морального потенціалу літератур Західної Європи і Північної Америки, рецепції їх мистецьких набутків вітчизняною культурно-літературною системою;

виховання у студентів почуття власної гідності, потреби в читанні, інтерес до художнього слова, формування естетичних смаків, високої загальної та читацької культури.

Завдання курсу:

- ознайомити студентів з найвагомішими творчими здобутками всесвітнього літературного процесу;
- закріпити знання літературознавчих понять;
- розкрити характерні особливості індивідуального стилю митців;
- вдосконалювати вміння студентів аналізувати й зіставляти художні твори та явища всього жанро-видового спектру;
- підвищувати рівень знань студентів із світової культури і літератури вказаного періоду;
- забезпечити максимально повне володіння студентами фактичним матеріалом з курсу, а також їх термінологічну грамотність;
- спрямовувати увагу на ознайомлення з кращими зразками перекладів творів світового письменства українською мовою та з творчістю майстрів художнього перекладу;
- формувати вміння та навички практики наукової роботи студентів під час виконання ними рефератів і доповідей з питань, відведених на самостійне опрацювання, тощо;
- розвивати художній смак і творчу уяву студентів.

Передумови для вивчення дисципліни: обізнаність із предметною галуззю та розуміння професійної діяльності; вміння здійснювати аналіз зарубіжних художніх творів жанро-видового спектру, оперувати сучасним категоріально-термінологічним апаратом літературознавства. Курсу «Історія світової літератури» властиві зв'язки з теоретичними та спеціальними теоретичними курсами загального фундаментального та професійного циклу – «Методологія та організація наукових досліджень», «Історія української літератури», «Теорія літератури».

Навчальна дисципліна складається з 3-х кредитів.

Результати навчання:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- уміння оперувати сучасним категоріально-термінологічним апаратом літературознавства; здійснювати літературознавчий аналіз художніх творів світової літератури;
- здатність демонструвати знання сучасної наукової парадигми в галузі філології та динаміки її розвитку;
- здатність проведення досліджень на належному рівні.

Згідно з вимогами ОПП студент оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальнопредметні: здатність до навчання; здатність працювати самостійно, готовність удосконалювати й розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень; здатність до аналізу і синтезу; цінування та повага різноманітності та мультикультурності; здатність застосовувати знання на практиці.

II. Фахові:

- Знання складових світового літературного процесу загалом і конкретно матеріалу історії літератур Західної Європи й Північної Америки кінця ХХ – початку ХХІ ст.,

визначальних явищ і жанрів цього періоду.

- Знання характерних особливостей індивідуальних стилів письменників-просвітників, романтиків, реалістів; тенденцій пошуків нових засобів художньої виразності, естетичних орієнтирів доби.
- Знання термінологічного апарату навчальної дисципліни.
- Знання методологічних й теоретичних основ методики навчання світової літератури.
- Володіння навичками аналізу літературних творів у єдності змісту та форми.
- Уміння розкривати характерні особливості індивідуального стилю митця.
- Здатність порівнювати літературно-мистецькі напрями, течії, характеризувати їх специфіку.
- Уміння встановлювати співвідношення загальних явищ літературного процесу зі специфікою окремих видів та жанрів.
- Здатність визначати риси потоки творів модернізму; теоретичні аспекти функціонування відповідної термінології, наводити приклади втілення в оповіданнях, повістях, романах тощо рис указанного періоду.
- Здатність висловлювати особисте ставлення до проблем, що порушуються в художніх творах, аргументувати свою точку зору прикладами і цитатами з текстів; пояснювати соціоісторичні, культурно-філософські та естетичні чинники розвитку художньої літератури.
- Уміння критично оцінювати набутий досвід із позицій сучасних досягнень методичної науки.
- Уміння проводити міжлітературні та міжмистецькі паралелі.
- Здатність виявляти риси взаємовпливу у світовому літературно-мистецькому процесі.
- Спроможність використовувати навички літературознавчого аналізу різних типів.
- Уміння здійснювати аналіз та інтерпретацію художніх творів з використанням опанованого теоретичного матеріалу.
- Здатність виявляти діалог вітчизняної культурно-літературної системи з аналогічними зарубіжними.
- Уміння виконувати самостійні творчі роботи, застосовувати набуті знання.
- Здатність удосконалювати уявлення про оригінальну художню творчість та протилежні їй вияви.
- Уміння виявляти характерні ознаки запозичення, наслідування і моделі власного шляху письменників.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Постмодернізм: універсальні й національні прояви кінця XX – початку XX ст. Англомовна література Європи.

Тема 1. Загальні особливості світового літературного дискурсу кінця XX – початку XXI ст. Філософський базис постмодернізму. Поетикальні домінанти постмодерних творів. Стильові розгалуження, національні прояви постмодернізму.

Тема 2. Англомовна література Європи XXI ст.: жанровий спектр, синтетичність художніх підходів.

Кредит 2. Продуктивність постмодерних художніх технік в американській та німецькомовній літературах.

Тема 4. Література США початку XXI ст. Німецькомовні літератури. Сьюзен Коллінз «Голодні ігри» на тлі відповідної художньої панорами. Феномен Хелен Векер («Голем і джин»)

Тема 5. Феномен коміксоїда в літературі та його світова експансія.

Кредит 3. Міфотворчість як наднаціональна категорія в літературі кінця XX – початку XXI ст.

Тема 6. Питання сучасної міфотворчості в літературі: підходи і методи. Фантастика і фентезі.

Тема 7. Слов'янський вимір постмодернізму: концепції й тенденції (Г. Л. Олді, М. і С. Дяченки, Нік Перумов, О. Грякалов, В. Пелевін).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	конс	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Постмодернізм: універсальні й національні прояви кінця XX – початку XXI ст. Англomовна література Європи.						
Тема 1. Загальні особливості світового літературного дискурсу кінця XX – початку XXI ст. Поетика, естетика.	8	2	2			4
Тема 2. Англomовна література Європи XXI ст.: жанровий спектр, синтетичність художніх підходів.	12	4	4			14
Усього	30	6	6			18
Кредит 2. Продуктивність постмодерних художніх технік в американській та німецькомовній літературах.						
Тема 4. Література США початку XXI ст. Німецькомовні літератури. Сьюзен Коллінз «Голодні ігри» на тлі відповідної художньої панорами. Феномен Хелен Векер («Голем і джин»)	20	2	4			14
Тема 5. Феномен коміксоїда в літературі та його світова експансія.	10	2	2			6
Усього	30	4	6			20
Кредит 3. Міфотворчість як наднаціональна категорія в літературі кінця XX – початку XXI ст.						
Тема 6. Питання сучасної міфотворчості в літературі: підходи і методи. Фантастика і фентезі.	18	4	4			10
Тема 7. Слов'янський вимір постмодернізму: концепції й тенденції	12	2	4			6
Усього	30	6	8			16
Разом	90	16	20			54

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<i>Кредит 1. Постмодернізм: універсальні й національні прояви кінця XX – початку XXI ст. Англomовна література Європи.</i>	
1.	Тема 1. Загальні особливості світового літературного дискурсу кінця XX – початку XXI ст. Поетика, естетика.	2
2.	Тема 2. Англomовна література Європи XXI ст.: жанровий спектр, синтетичність художніх підходів.	4
	<i>Кредит 2. Продуктивність постмодерних художніх технік в американській та німецькомовній літературах.</i>	
3.	Тема 4. Література США початку XXI ст. Німецькомовні літератури. Сьюзен Коллінз «Голодні ігри» на тлі відповідної художньої панорами. Феномен Хелен Векер («Голем і джин»)	2
4.	Тема 5. Феномен коміксоїда в літературі та його світова експансія.	2

	<i>Кредит 3. Міфотворчість як наднаціональна категорія в літературі кінця XX – початку XXI ст.</i>	
5.	Тема 6. Питання сучасної міфотворчості в літературі: підходи і методи. Фантастика і фентезі.	4
6.	Тема 7. Слов'янський вимір постмодернізму: концепції й тенденції.	2
	Разом	16

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<i>Кредит 1. Постмодернізм: універсальні й національні прояви кінця XX – початку XX ст. Англomовна література Європи.</i>	
1.	Тема 1. Загальні особливості світового літературного дискурсу кінця XX – початку XXI ст. Поетика, естетика.	2
2.	Тема 2. Англomовна література Європи XXI ст.: жанровий спектр, синтетичність художніх підходів.	4
	<i>Кредит 2. Продуктивність постмодерних художніх технік в американській та німецькомовній літературах.</i>	
3.	Тема 4. Література США початку XXI ст. Німецькомовні літератури. Сьюзен Коллінз «Голодні ігри» на тлі відповідної художньої панорами. Феномен Хелен Векер («Голем і джин»)	4
4.	Тема 5. Феномен коміксоїда в літературі та його світова експансія.	2
	<i>Кредит 3. Міфотворчість як наднаціональна категорія в літературі кінця XX – початку XXI ст.</i>	
5.	Тема 6. Питання сучасної міфотворчості в літературі: підходи і методи. Фантастика і фентезі.	4
6.	Тема 7. Слов'янський вимір постмодернізму: концепції й тенденції.	4
	Разом	20

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<i>Кредит 1. Постмодернізм: універсальні й національні прояви кінця XX – початку XX ст. Англomовна література Європи.</i>	
1.	Тема 1. Загальні особливості світового літературного дискурсу кінця XX – початку XXI ст. Поетика, естетика.	4
2.	Тема 2. Англomовна література Європи XXI ст.: жанровий спектр, синтетичність художніх підходів.	14
	<i>Кредит 2. Продуктивність постмодерних художніх технік в американській та німецькомовній літературах.</i>	
3.	Тема 4. Література США початку XXI ст. Німецькомовні літератури. Сьюзен Коллінз «Голодні ігри» на тлі відповідної художньої панорами. Феномен Хелен Векер («Голем і джин»)	14
4.	Тема 5. Феномен коміксоїда в літературі та його світова експансія.	6
	<i>Кредит 3. Міфотворчість як наднаціональна категорія в літературі кінця XX – початку XXI ст.</i>	
5.	Тема 6. Питання сучасної міфотворчості в літературі: підходи і методи. Фантастика і фентезі.	10
6.	Тема 7. Слов'янський вимір постмодернізму: концепції й тенденції.	6
	Разом	54

8. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання складається з двох напрямів :

I – підготовка та захист контрольної роботи (для студентів ЗФН);

II – підготовка доповіді з висвітленням проблем становлення й розвитку античної літератури (для студентів ДФН).

Підготовка та захист контрольної роботи.

Основне завдання цього виду діяльності – навчити студентів самостійно аналізувати факти становлення й розвитку сучасної світової літератури, її найвизначніших векторів розвитку, творчості митців та художніх явищ.

Загальні вимоги до виконання індивідуального завдання:

- 1) самостійність;
- 2) творчість;
- 3) уміння оформити та презентувати результати своєї роботи.

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу модуля.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється відмінно, коли студент володіє набутими знаннями та використовує їх для вирішення нової навчальної проблеми. Оцінка „відмінно” передбачає повні відповіді на всі запропоновані в програмі питання з наведенням необхідних теоретико-методологічних передумов, вираженим творчим підходом до вирішення проблеми, зазначенням прикладів, які б ілюстрували відповідний аспект певного питання. Студент виявляє розуміння історико-літературних явищ і процесів; робить аргументовані висновки; характеризує історико-літературні явища і процеси, використовуючи різні джерела інформації. Вміє:

- диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання;
- застосовувати правила, методи, принципи, закони у конкретних ситуаціях;
- аналізувати й оцінювати факти, події та прогнозувати очікувані результати;
- викладати матеріал на папері логічно, послідовно, системно і повно;
- аргументовано висловлювати свої думки, вміти формулювати висновки;

- виявляти творчий підхід до виконання завдань;
- правильно оформити письмову роботу.

Студенту виставляється дуже добре, коли студент оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти, формулює та обґрунтовує нескладні висновки; може дати порівняльну характеристику літературних явищ, дає визначення поняттям; самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки явищ і процесів; може узагальнювати й застосовувати знання, але припускається певних негрубих помилок. У роботі виконано переважну більшість поставлених завдань (не менш як дві третини), виявлено належні знання, вміння й навички порівняльного вивчення художніх творів.

Студенту виставляється добре – коли студент у достатній мірі оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти, формулює та обґрунтовує нескладні висновки; може дати порівняльну характеристику літературних явищ, але припускається певних негрубих помилок чи неточностей у відповідях, не ілюструє свої відповіді прикладами. У роботі виконано переважну більшість поставлених завдань (не менш як дві третини), виявлено належні знання, вміння й навички порівняльного вивчення художніх творів.

Студенту виставляється достатньо, коли студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні, не завжди вміє застосовувати навчальний матеріал на практиці. може дати стисло характеристику мовному або літературному явищу (за алгоритмом); правильно вживає літературознавчі терміни. Студент володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно.

Студенту виставляється мінімальний задовільно - коли студент не завжди вміє застосовувати навчальний матеріал на практиці. може дати стисло характеристику мовному або літературному явищу (за алгоритмом). Студент володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно.

У роботі виконано не менш як одну третину поставлених завдань, коли студент володіє основами літературознавчого зіставлення і не може на практиці застосувати теоретичні знання, навести приклади обговорюваних у роботі мистецьких явищ і процесів; проводить можливі й переважно (частково) правильні зіставлення творів чи інших явищ міжлітературного процесу і не демонструє при цьому певні теоретичні знання.

Студенту виставляється мінімальний незадовільно – коли студент не володіє навчальним матеріалом, не зміг виконати жодного з поставлених питань, не володіє теоретичними знаннями і практичними вміннями компаративного аналізу художніх творів.

Оцінка за виконання індивідуального науково-дослідного завдання, завдань самостійної роботи виставляється з урахуванням таких параметрів:

Кількість балів у кінці семестру повинна складати від 150 до 300 балів (за 5 кредитів), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідно розподіл балів, які отримують студенти за 3 крд.

Поточне тестування та самостійна робота							Контрольні роботи	Накопичувальні бали/ Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
25	26	25	26	26	26	26	2*60 = 120	300/100

*Примітка. Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

10. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

11. Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, спостереження над усним мовленням, спостереження над мовним матеріалом, порівняльний аналіз, виразне читання текстів; ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки та ін.).

Рекомендована література Методичне забезпечення

1. Посилання на сайт викладача: http://philology.mdu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/10/GurduzA_Sayt_Kompl_Svit_lit_.pdf
2. Гурдуз А.І., Здоренко К.І. Шляхи Франкенштейна: творчий діалог Брайана Олдісса – Мері Шеллі. *Новітня філологія*. Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2007. № 7. С. 138-145.
3. Гурдуз А.І. Літературна мінотавіріана ХХ - початку ХХІ ст. // *Зарубіжна література в школах України*. Київ, 2009. № 1. С. 13-17; № 6. С. 51-56.

Базова

1. Історія зарубіжної літератури ХХ ст. : навч. посіб. / В.І.Кузьменко, О.О.Грачківська, М.В.Кузьменко та ін. К.: ВЦ «Академія», 2010. 496 с. (3 прим. у бібл.).
2. Давиденко Г. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : навч. посібник / Г.Давиденко, Г.Стрельчук, Н.Гричаник. К. : Центр учбової літератури, 2007. 504 с. (7 прим. у бібл.).
3. История зарубежной литературы ХХ века: учеб. / под ред. Е.М.Апенко. М.: Проспект, 2001. – 413 с. (3 прим. у бібл.).
4. Давиденко Г.Й., Чайка О.М., Гричаник Н.І., Кушнерьова М.О. Історія новітньої зарубіжної літератури: навч. посібник Київ: Центр учбової літератури, 2008.
5. Гиленсон Б.А. История зарубежной литературы второй половины ХХ – начала ХХІ века: учеб. Москва,: 2014. – 312 с.
6. Висоцька Н.О. Єдність множинного. Американська література кінця ХХ – початку ХХІ ст. у контексті культурного плюралізму. К., 2010.
7. Володина І.П., Акіменко А.А., Потапова З.М. История итальянской литературы 19-20 веков. М., 1990.
8. Денисова Т. Н. Історія американської літератури ХХ століття : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закладів. К. : Довіра, 2002. 318 с.
9. Жлуктенко Н.Ю. Английский психологический роман ХХ века. К., 1988.
10. Зарубежная литература ХХ века : учеб. для вузов / Л.Г.Андреев, А.В.Карельский, Н.С.Павлова и др. ; под ред. Л.Г.Андреева. 2-е изд., испр. и доп. – М. : Высш. шк.; изд. цент «Академия», 2000. – 559 с.
11. Зарубіжна драма ХХ сторіччя (укладач Є.В.Волощук). – К.: Навчальна книга, 2003. 319 с.
12. Зарубежная литература ХХ века. Под ред. Л.Андреева. – М., 1996.
13. Зарубежная литература второго тысячелетия. 1000–2000 : учеб. пособие [Л.Г.Андреев, Г.К.Косиков, Н.Т.Пасхарьян и др.]; под ред. Л.Г.Андреева. Москва: Высшая школа, 2001. 335 с.
14. Кофман А.Ф. Латиноамериканский художественный образ мира. – М., 1997.
15. Кубарева Н.П. Зарубежная литература второй половины ХХ века. – М., 2002.
16. История зарубежной литературы ХХ века. / под ред. Л.Г.Михайловой, Я.Н.Ясурского. М., 2003.
17. Література Англії. ХХ століття : навч. посіб. / К.О.Шахова, Н.Ю.Жлуктенко, С.Д.Павличко та ін. ; за ред. К.О.Шахової. – К. : Либідь, 1993. – 400 с.
18. Курс лекцій «Література другої пол. ХХ століття» / під ред. В.І.Фесенко. – К., 2005. 118 с..
19. Павличко С.Д. Лабіринти мислення. Інтелектуальний роман сучасної Великобританії.

- К., 1993.
20. Сучасна німецька драматургія. – К., 2003.
 21. Толкачев С.П. Современный английский роман. – М., 2002.
 22. Шахова К., П'ять німецьких лауреатів нобелівської премії з літератури. – К.: 2001. 201 с.

Допоміжна

Наукова та методична література

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М.Зубрицької. 2-е вид., доповнене. – Львів : Літопис, 2001. 832 с.
2. Гиленсон Б.А. История литературы США : учеб. пособие для студ. вузов. М.: Academia, 2003. – 704 с.
3. Зарубіжна драма ХХ сторіччя / уклад. Є.В.Волощук. – К. : Навчальна книга, 2003. 319 с.
4. Зарубежная литература ХХ века : Практикум / сост. и общ. ред. Н.П.Михальской, Л.В.Дудовой. – 2-е изд. – М. : Флинта: Наука, 2002. – 416 с.
5. Зарубежная литература ХХ века : практ. занятия / под. ред. И.В.Кабановой. – 2-е изд. М. : Флинта : Наука, 2009. – 472 с.
6. Затонский Д. В. Модернизм и постмодернизм: Мысли об извечном коловращении изящных и неизящных искусств: От сочинений Умберто Эко до пророка Екклесиастра. Харьков: Фолио; М.: ООО “Издательство АСТ”, 2000. – 255 с.
7. Ильин И. Постструктурализм, деконструктивизм, постмодернизм. – М., 1996. 256 с.
8. Історія світової літератури кінця ХХ – початку ХХІ століття в компаративному аспекті: Робоча програма навчального курсу / укл.: Ковбасенко Ю.І. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015. 33 с.
9. Михальская Н.П., Аникин Г.В. История английской литературы : учеб. для гуманитар. фак. вузов. – М.: Академия, 1998. – 516 с.
10. Наливайко Д. Искусство: направления, течения, стили. – К., 1985. 364 с.
11. Уліщенко В. В. Зарубіжна проза ХХ століття в школі: Філософія модернізму та постмодернізму, біографії письменників, методика аналізу художніх творів. Х. : Світ дитинства, 2002. – 249 с.

Довідкова література

1. Енциклопедія постмодернізму / [ред. Ч. Е. Вінквіст, В. Е. Тейлор; пер. з англ. Віктор Шовкун]. К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. 503 с.
2. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник : в 2 т. / за ред. Н.Михальської та Б.Щавурського. Тернопіль: Навчальна книга. – Богдан, 2005.
3. История всемирной литературы : в 9 т. / АН СССР. Ин-т мировой лит. им. А.М.Горького ; редкол. : Ю.Б.Виппер (гл. ред.) и др.– М.: Наука, 1987. Т.4-6.
4. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці : Золоті литаври, 2001. 636 с.
5. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І.Ковалів]. Т.1. – К. : Академія, 2007. 608 с.
6. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І.Ковалів]. Т. 2. К.: Академія, 2007. 624 с.
7. Літературознавчий словник-довідник / Р.Т.Гром'як, Ю.І. Ковалів та ін. – К. : ВЦ “Академія”, 2007. 752 с.

Електронні ресурси

Електронні підручники, статті:

- Електронна бібліотека «Джерело»: <http://ukrlib.com>
- Бібліотека українського центру: <http://ukrcenter.com>
- Національна бібліотека України з віртуальною бібліографічною довідкою: <http://chl.kiev.ua>
- Сайт <http://philolog.in.ua>

Інформаційні ресурси

1. Посилання на сайт викладача: <http://philology.mdu.edu.ua/wp->

content/uploads/2019/10/GurduzA_Sayt_Kompl_Svit_lit_.pdf

2. Підручники:

1. Давиденко Г., Стрельчук Г., Гричаник Н. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: Навч. посібник. – К. : Центр учбової літератури, 2007. 504 с. (7 прим. у бібл.).
2. Історія зарубіжної літератури ХХ ст. : навч. посіб. / В.І.Кузьменко, О.О.Грачківська, М.В.Кузьменко та ін. – К.: ВЦ «Академія», 2010. 496 с. (3 прим. у бібл.).

3. Електронні підручники, статті:

- Гурдуз А.І. Поема Вікторії Шуліко „Атлантида”: традиція і новаторство у звертанні до легендарно-міфологічної структури / А. І. Гурдуз, М. О. Сорокіна // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О.Сухомлинського : зб. наук. праць. Сер. : Філологічні науки / за ред. В.Д.Будака, М.І.Майстренко. Миколаїв : МНУ імені В.О.Сухомлинського, 2012. Т. 4. Вип. 4.10. С. 59-62. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvmdu/Fil/2012_10/13.htm.